

Txostena: 2012 Elikagaien Segurtasuna Euskadiko prentsan

HITZAURREA

0. HITZAURREA: ELIKAGAIEN SEGURTASUNAREN ARLOKO KOMUNIKAZIOA

1. AURREIKUSITAKO HELBURUAK ETA EMAITZAK

2. AZTERKETAREN FASEAK

- 2.1. Elikagaien Segurtasunari buruzko gaiak aukeratzea
- 2.2. Baliabide idatzien aukeraketa
- 2.3. Albisteak bilatzea eta aukeratzea
- 2.4. Albisteak kategorizatzea eta aztertzea

3. EMAITZAK

3.1 Elikagaien Segurtasunaren presentzia aztertutako egunkarietan

- 3.1.1. Albisteen banaketa hilabeteka eta egunkarika
- 3.1.2. Paperezko bertsioen eta bertsio digitalen arteko gaien bat etortzeak

3.2. Kalitatea eta zehaztasuna albisteen edukian

- 3.2.1. Elikagaien Segurtasuneko gairik ohikoenak
- 3.2.2. Albisteen banaketa, atalen arabera
- 3.2.3. Material grafikoa
- 3.2.4. Albisteen gaurkotasuna
- 3.2.5. Erabilitako kazetaritza-generoak

3.3. Albisteen informazio-iturriak ezagutzea

- 3.3.1. Testuak egitea
- 3.3.2. Albisteen jatorria
- 3.3.3. Informazio-iturriak

3.4. Elikadura-arriskuen pertzepzioa eta tratamendua

- 3.4.1. Albisteen analisia, hilen eta egunkarien arabera
- 3.4.2. Elikadura-arriskuen tratamendua
- 3.4.3. Elikagaien arriskuei buruzko albisteen ikuspegia
- 3.4.4. Elikagaien arriskuei buruzko albisteen egunerokotasuna

4. ELIKAGAIEN SEGURTASUNEN GAI INTERESGARRIENEN AZTERKETA (2012. URTEA)

- 4.1. "Albiste-balioa"-ren faktoreak
- 4.2. Gaien banaketa, Elikagaien Segurtasunaren arloen arabera
- 4.3. Gaien deskribapena, hilez hil

5. AZTERLANAREN ONDORIOAK

txostena: 2012 elikagaien segurtasuna Euskadiko prentsan

HITZAURREA: ELIKAGAIEN SEGURTASUNAREN ARLOKO KOMUNIKAZIOA

Kontsumitzaileak gero eta informazio gehiago eskatzen du kontsumitzen dituen elikagaien eta horien segurtasunaren inguruan. Hori dela eta, garrantzitsu bihurtu da elikagaien arriskuen gainean egiten den informazioaren komunikazioa, eta beharrezkoa da informazio hori ahalik eta modurik neutro eta zorrotzenezan helaraztea. Horren guztiaren araberakoa izango da kontsumitzen dituzten elikagaien segurtasunaren inguruan herritarrek duten pertzepzioa.

Horri gaineratu behar zaio gaur egun teknologia berrien, interneten eta sare sozialen bidez informazioa eskuratzeko dagoen erraztasuna. Kanal horien bidez hedatzen den informazio guztiak gero eta eragin handiagoa du kontsumitzaileengan.

Komunikabideek erabakitzen dute zein den eta zein ez den gai garrantzitsua, une jakin bakoitzean, herritarrentzat. Mezu mordoak argitaratzen badute ere, herritarrek oso modu selektiboan erreakzionatzen dute horien aurrean.

Lineako informazioa gero eta protagonismo handiagoa hartzen ari da; izan ere, uneoro ahalbidetzen du informazioa behar dutenek bilatu ahal izatea. Hori dela eta, erakundeek webguneak (izan administrazioarenak, izan enpresa pribatuarenak) eguneratuta eta informazio argi eta osatuarekin egon beharko dute, informazioa bilatu nahi duenari sarbidea errazteko.

Arrisku-komunikatzaileek irekitasunaren, gardentasunaren, independentziaren eta erantzukizunaren oinarritzko printzipioei heldu beharko diete euren mezua igortzean.

Arriskuei buruzko komunikazioa ez litzateke ikusi behar komunikatzaileak arriskuen tolerantziaren edo onargarritasunaren inguruan pertsonak konbentzitzeko edo gogatzeko egiten duen ahalegin gisa. Arriskuen Komunikazioaren azken xedea da interesdunei, kontsumitzaileei eta gizarteari laguntzea, arriskuan oinarritutako erabakiaren atzean dagoen arrazoia uler dezaten. Pertsona informazio gehiago duten iritzi osatuagoak egiten lagundu nahi zaie, euren bizimoduetan aurre egin beharreko arriskuen inguruan kontzientzia hartzeko.

Bakoitzak bere erantzukizuna du Elikagaien Segurtasunaren Komunikazioan, administrazioak zein elikagaien sektoreko arduradunek (gardenak dira ematen duten informazioan), baita komunikabideek ere. Horrela, arriskuei buruzko informazioa kontrastatu eta ahalik eta modurik neutro eta zorrotzenezan ematen dute, beste kontsumitzaile batzuk irudikatuz, antolaketa jakin batetik abiatuta. Horren bidez, hain zuzen, herritarren segurtasun eta prestakuntza handiagoari bide emateko eragile gisa jardun dezakete.

1. KAPITULUA: AURREIKUSITAKO HELBURUAK ETA EMAITZAK

ELIKA, Nekazaritzako Elikagaien Segurtasunerako Euskal Fundazioak *Elikagaien Segurtasuna Euskadiko prentsan* txostena egin du. Horren xedea da Euskadiko komunikabideetan Elikagaien Segurtasunarekin loturiko 2012ko albiste-motak eta horien hedadura aztertzea. Txosten hori Euskal Herriko Unibertsitateko Kazetaritza Ikerkuntzarako Talde Bateratuak egin du (José Ignacio Armentia, José María Caminos eta Flora Marín).

Prentsan dihardutenek komunikatzeko, informazioa zabaltzeko edo Elikagaien Segurtasunaren arloan prestakuntza emateko eginkizuna dute. Azterketa honen emaitzak lagungarri izango dira, euskal herritarrek irakurtzen duten informazioaren kalitatearen inguruan eta Elikagaien Segurtasunari buruzko pertzepzioan izaten duten paperaren inguruan hausnartzeko.

Honako hauek dira txosten horrekin lortu nahi diren **emaitzak**:

1. Euskal herritarrei prentsaren bidez Elikagaien Segurtasunari buruz iristen zaien informazio-mota ezagutzea.
2. Jakitea zein diren Euskadiko prentsa-komunikabide nagusietan agertzen diren Elikagaien Segurtasuneko gai esanguratsuenak, bai eta horiek urte osoan izaten duten bilakaera ezagutzea ere.
3. Urtean zehar gertatutako arrisku eta alertek izan duten eraginari erreparatzea, bai eta horiei prentsa-komunikabideetan eman zaien trataera ezagutzea ere.
4. Albisteen erredaktoreak eta egileak identifikatzea, bai eta horien espezializazio maila zehaztea ere.

Azterketa hau gizarteari zuzenduta dago; oro har, prentsa-komunikabideen irakurleei. Beraz, elikagaiak kontsumitzen dituztenei begira egin da; hots, elikagaien eta horien segurtasunaren inguruan gero eta informazio maila handiagoa eskatzen dutenei.

2. KAPITULUA: AZTERKETAREN FASEAK

2.1. Elikagaien Segurtasunari buruzko gaiak aukeratzea

Kontuan hartuta Elikagaien Segurtasunak bere baitan hartzen dituen arloak, aipatutako Europako erakundeekin, EFSaren (Elikagaien Segurtasunerako Europako Agintaritza) eta Europako (FSA, ANSES, BfR, VWA...) eta nazioarteko beste agentzia batzuekin, FAOrekin (Nekazaritza eta Elikadurarako Nazio Batuen Erakundea) eta OMErekin (Osasunaren Mundu Erakundea) bat etorritik, guztira 2.0 taulan jasotzen diren Elikagaien Segurtasunaren esparruko 15 gai nagusi ezarri dira.

Gogorarazi behar da “Elikagaien Segurtasuna” kontzeptuak elikagaien kalterik eza eta higieenea (Food Safety), eta irisgarritasuna (Food Security) hartzen dituela bere baitan.

Era berean, Europako araudi erkidearekin bat etorritik, Elikagaien Segurtasunari buruzko ikuspuntu eraginkorra izateko, segurtasun horrek erabatekoa izan behar du; hau da, produktuaren ibilbide osoa erakutsi behar du, lehendabiziko ekoizpenetik kontsumitzailearengana iristen den arte. Horrez gain, arriskuen kudeaketa eta, bere komunikazio-arloan, arriskuen analisia hartu behar du erabakiak hartzeko oinarri gisa.

Horrenbestez, ezinbestekotzat jo da Elikagaien Segurtasunari balioa ematen dioten elikakateko sektore guztiak sartzea: lehen sektorea, eraldaketa, banaketa eta merkaturatzea, eta, azkenik, elikagaiak kontsumituko dituen azken kontsumitzailea.

2.0. taula. Elikagaien Segurtasunari dagozkion gaiak.

Elikagaien Segurtasunari dagozkion gaiak	Barne hartzen dituen kontzeptuak
ELIKAGAIEN SEGURTASUNA	Elikagaien segurtasuna/ Elikagaien kalerik eza
IRISGARRITASUNA	Elikagaien erabilgarritasun eza
ELIKAGAIK/ ELIKADURA	Elikagai izoztuak, Elikagai ekologikoak, Elikagai funtzionalak, Haurrentzako elikagaiak, Aurrez prestatutako elikagaiak, Elikagai transgenikoak/OMG, Elikagaien irradiazioa, Kontsumorako prest dauden elikagaiak, Elikagai berriak, Arrainak, Haragia, Frutak, Barazkiak, Esnekiak, Zerealak, Lekaleak, Arrautzak, Olioak, Ura.
ALERGIK	Elikagaiekiko alergiak / Elikagaiekiko intolerantziak / Alergikoak / Alergenoak / Zeliakoak / Anisakiak
ELIKADURA ARRISKUA	Arriskua / Krisia / Alerta / Onura / Arazoak ematen dituen elikagaia / Elikadurak eragindako arazoak
KUTSADURA/ KUTSATZAILEAK	Elikagaien kutsadura/ Elikagai kutsatuak/ Kutsatzaile kimikoak/ Ingurumen kutsatzaileak/ Kutsadura gurutzatua
ELIKADURA INTOXIKAZIOAK	Elikadura-toxiinfekzioak / Infekzioak/ Intoxikatuak / Toxikotasuna / Bakterioak / Birusak / Mikroorganismoak / Parasitoak/ Elikagaiek eragindako gaixotasunak
NEKAZARITZA/ ARRANTZA/ ANIMALIEN ELIKADURA	Lehenengo sektorea / Ekoizpen-sektorea / Landareen osasuna/ Animalien elikadura / Arrantza-sektorea
ABELTZAINAZA	Abere-ustategiak / Abeltzainak / Animalien ongizatea / Lehen sektorea / Ekoizpen sektorea / Animalien Osasuna / Animalien gaixotasunak
ELIKAGAIEN INDUSTRIA	Elikagaien ekoizpena / Animalien kontserbazioa / Elikagaien higieenea / Elikagaien manipulazioa/manipulatzailerak
ETIKETATUA	Gehigarriak / Edulkoratzaileak/ Kontserbatzaileak / Trazabilitatea
NUTRIZIOA	Elikadura / Osasuntsua / Elikagaiak
OSASUNA	Kontsumo-ohiturak / Kontsumitzailea / Elikagaien ingesta / Gizakien gaixotasunak / Gizakien osasuna / Osasun publikoa
KONTROL OFIZIALA	Kontrol ofiziala
ELIKA	Nekazaritzako Elikagaien Segurtasunerako Euskal Fundazioa

txostena: 2012 elikagaien segurtasuna Euskadiko prentsan

2. KAPITULUA: AZTERKETAREN FASEAK

2.2. Baliabide idatzien aukeraketa

Azterketa hau egiteko, eta lortutako emaitzak ahalik eta adierazgarrienak izan daitezen, kontuan hartu dira Euskadin argitaratutako egunkari guztien bertsio inprimatuak eta digitalak, bai eta estatuko egunkariak autonomia-erkidego honetan dituzten argitalpenak ere.

Zehazki, honako hauek dira aukeratutakoak:

El Correo.
El Diario Vasco
Deia
Noticias de Gipuzkoa
Diario Noticias de Álava
Gara
Berria
El País (Euskadiko argitalpena)
El Mundo (Euskadiko argitalpena)

Argitalpen horietako batzuk komunikazio-talde berberaren baitan daude:

- Horrela, *El Correo* eta *El Diario Vasco* Grupo Vocento-ren baitan daude. Horrek 13 egunkari ditu (gehienak eskualde eta probintzia mailakoak), eta Espainiako estatuko prentsaren multzo nagusia osatzen dute, guztira 600.000 ale inguru zabaltzen ditu eta.
- Bestalde, *Deia*, *Noticias de Gipuzkoa* eta *Diario de Noticias de Álava* Grupo Noticias-en barruan daude, eta horien jardueraren oinarria Euskal Herrian dago.

Aztertu diren 9 egunkarietatik *Berria* da euskara hutsean argitaratzen den bakarra.

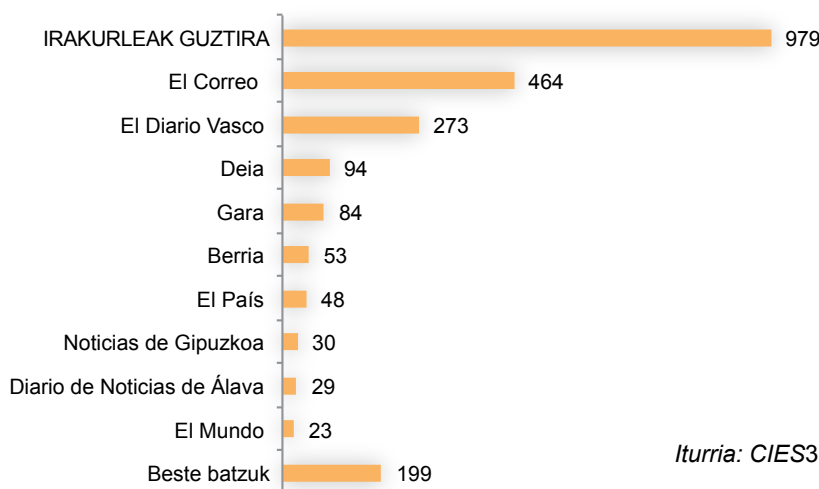
txostena: 2012 elikagaien segurtasuna Euskadiko prentsan

2.1. taula: 2012. urtean aztertutako egunkariak hedatzea

Egunkaria	Hedapena
El Correo	94.362
El Diario Vasco	66.108
Deia	16.256
Gara*	-
Berria*	-
Noticias de Gipuzkoa	6.749
Diario Noticias de Álava	4.603
El País (Euskadiko argitalpena)	11.041
El Mundo (Euskadiko argitalpena)	7.441
Iturria: OJD	
*Gara eta Berria ez dira OJDren kontrolatan agertzen.	

Aztertutako egunkariak, gutxi gorabehera, prentsa-hedapenaren (salmentak) % 90 pilatu zuten, Euskadin, informazio orokorreko prentsari dagokionez. Era berean, goiburu horiek, 2.1. irudian ikus daitekeen bezala, lurralde honetako irakurle gehienak erakarri zituzten. Aipatutako bederatzi egunkariak ikusleen % 85 hartzen dute, eta ehuneko hori % 95era iritsiko litzateke kirol-argitalpenak kontuan hartuko ez balira.

2.1. irudia: 2011. urteko Euskadiko prentsaren irakurle kopurua (milaka)

Egunkari horiek guztiek argitalpen digitalak dituzte. Kasu honetan ere, *El País* zein *El Mundo* egunkariak Euskadiri buruzko informazioari buruzko berariazko loturak dituzte.

Euskadi da prentsa-kontsumo handiena (ale gehien erosi) egiten duen autonomia-erkidegoetako bat. 2011. urtean hirugarren lekuan zegoen, 1.000 biztanleko erositako 115 kopia indizearekin; hau da, Espainiaren batez bestekoaren oso gainetik, hori 1.000 biztanleko 76 kopian baitzegoen. Nafarroak (133) eta Asturiasek (117) besterik ez dute gainditu euskal lurraldeko egunkarien kontsumoa.

CIESen datuen arabera, 2011. urtean euskal herritarren % 51,3k euren burua egunkarien irakurletzat zuen. AIMCK argitaratutako 2012. urteko *Espainiako Komunikabideen Esparru Orokorrari* erreparatzen badiogu, Euskal Herriko eguneroko prentsa idatzia % 49,4 sartu zen. Espainian, aldiz, batez beste % 37,4 sartu zen. Euskadi izan zen egunkariak gehien "irakurtzen" dituen Estatuko 4. autonomia-erkidegoa, eta Asturiasek, Nafarroak eta Errioxak baino ez dute kopuru hori gainditzen.

2. KAPITULUA: AZTERKETAREN FASEAK

2.3. Albisteak bilatzea eta aukeratzea

Eusko Jaurlaritzak tresna informatikoa du komunikabideetan bilaketa motorrak egiteko, estatu mailako prentsan, telebistan zein irratian eta interneten. Bada, horri esker, hautatutako gaien (2.0 taula) bilaketa egin da, eta “elikagaien segurtasunerako” berriazko urratsa sortu da, aldeztu aurretik zehaztutako gaiekin loturiko albisteak eguneroko bilaketa egiteko.

2.4. Albisteak kategorizatzea eta aztertzea

Ikerketan, 2012. urtean argitaratutako eta aipatu goiburua duten Elikagaien Segurtasunaren arloko gaiekin loturiko testu guztiak aztertu dira. Salbuespena *Berria* da. Maiatzetik aurrera aztertu zuten hori, aldizkari horien edizio digitalak bezala.

Testuak aztertzeke eta jasotako datuak kategorizatzeke, bederatzi fitxa-multzo erabili dira, aztertutako item ezberdinen arabera. Informazio horren berriazko tratamendurako, Excel programa erabili da.

Fitxa teknikoa	
Aztertutako epea	77 2012/01/01etik 2012/12/31ra
Dokumentuak aztertzeke irizpideak	1. Datuen azterketa kuantitatiboa (eguneko txertaketa-kopurua eta paper euskarriaren eta euskarri digitalaren hilabetea, bi bertsioen arteko bat etortzea). 2. Testuetan jorratutako gaiak (irisgarritasuna, nekazaritza/arrantza/pentsuak, alergiak, elikagaiak/elikadura, kutsadura, kontrol eta laguntza ofiziala, ELIKA, etiketatua, abeltzaintza, elikagaien industria, intoxikazioak, elikadura, elikaduraren arriskuak, osasuna, elikagaien segurtasuna). 3. Testuen kokapena (atalak, koadernotxoak, azalean duen presentzia, orrialdearen irekiera). 4. Azaleko testuak aztertzea. 5. Testuen egunerokotasun-mota (azken aldia, iraunkorra, luzatua) eta generoak (informazioa, interpretazioa, iritzia). 6. Material grafikoaren azterketa (argazkiak eta infografiak). 7. Testuen ikuskaritza eta informazio-iturriak. Testuetan gehien aipatzen diren erakundeak eta pertsonak. 8. Arriskuaren pertzepzioa (arriskua hitza aipatzen duten testuak, ikuspuntuak, jardura-motak, gaiak, generoak). 9. Hilabeteko gairik aipagarrienak.
Aztertutako egunkariak	El Correo El Diario Vasco Deia Noticias de Gipuzkoa Diario Noticias de Álava Gara Berria El País (Euskadiko argitalpena) El Mundo (Euskadiko argitalpena)
Aztertutako egunkari-kopurua	3.147 ¹
Elikagaien Segurtasunari buruzko testu-kopurua paperezko edizioan	820
Elikagaien Segurtasunari buruzko testu-kopurua edizio digitalean	698 ²

¹ Berria egunkaria 2012/05/01 eta 2012/12/31 artean aztertu zen.

² Argitalpen digitalari dagokionez, 2012/05/01etik 2012/12/31ra bitartean gauzatu zen.

3. KAPITULUA EMAITZAK

3.1. Elikagaien Segurtasunaren presentzia aztertutako egunkarietan

3.1.1. Albisteen banaketa hilabeteka eta egunkarika

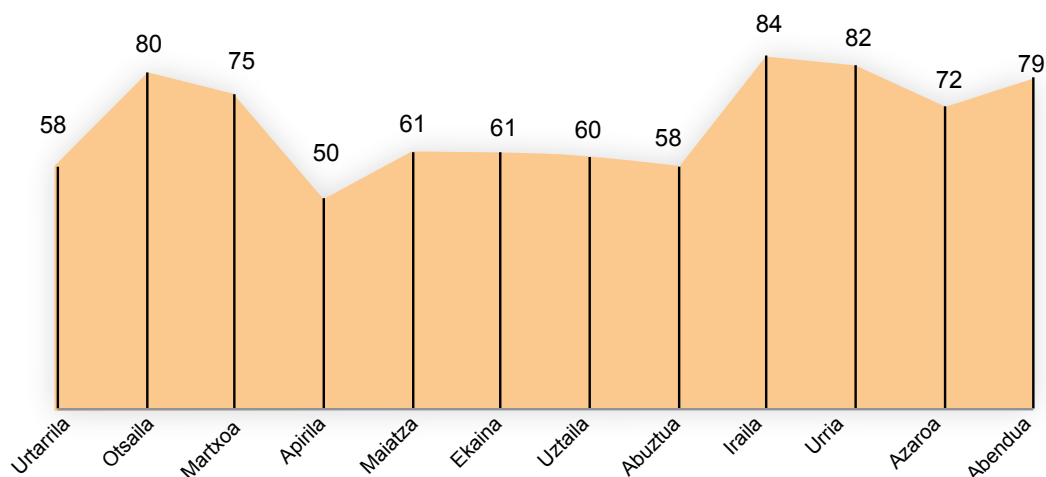
Paperezko egunkarietan argitaratutako testuen banaketa hilabeteka

2012. urtean aztertu diren 9 egunkarietan, guztira 820 informazio argitaratu dira Elikagaien Segurtasunarekin lotuta, eta horiek batez beste 68,3 albiste ordezkatzten dituzte hilean aztertutako egunkari guztien artean. Oso datu baxua da, kontuan hartzen badugu elikaduraren baitan dauden gai-sorta zabalak eta horiek herritarrengan eragin dezaketen interesa.

9 egunkari
2012
820 informazio
68,3 albiste
ordezkatzten dituzte
hilean

Irailean, urrian, otsailean eta abenduan egon da erregistro-kopuru gehien. Gutxien, berriz, apirilean, urtarrilean eta abuztuan; izan ere, maiatzean, ekainean eta uztailan izandako kopuruen antzekoak izan dira, nahiz eta horiek ehuneko zertxobait altuagoa izan.

3.1 irudia. Elikagaien Segurtasunari buruzko idazkiak 2012. urtean.

Datu horiek interpretatzeko, gogorarazi behar da *Berriako* testuak maiatzetik aurrera zenbatu behar direla, data hori baino lehen ez baitzegoen daturik; horrenbestez, maiatzeko, ekaineko, uztailako eta abuztuko kopuruak, *Berriari* jaso direnak, benetan datu baxutzat jo daitezke. Maiatzetik abendura bitartean, *Berriak* guztira 117 ohar ditu, eta horrek batez beste 14,6 eman du.

Urtarril eta apirilean argitaratutako informazioei dagokienez, hilabeteko batez bestekoaren azpitik daude, baina kontuan hartu behar da *Berria* ez dela aintzat hartu. Hilabete horietako kopuruei *Berriaren* batez bestekoa gehitzen badiogu, urtarrila batez bestekoaren azpitik egongo litzateke. Gainera, **otsail eta martxoan** 94,6 eta 89,6 kopuruak lortuko lirateke, hurrenez hurren, **mailarik altuenak** ezarri.

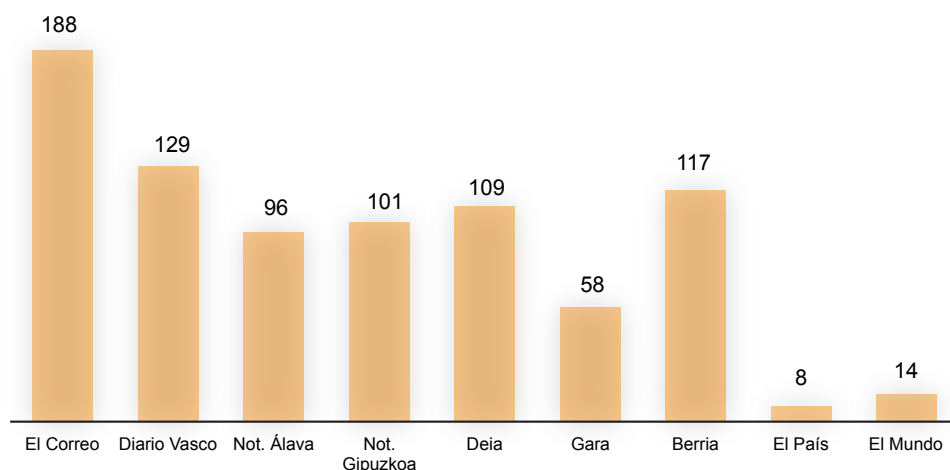
txostena: 2012 elkagaien segurtasuna Euskadiko prentsan

Egunkari bakoitzeko datuen banaketa hilabeteka

2012. urteko epe bakoitzean eginiko txertatzen ezberdintasunak nabarmenak dira. *El Correo*n 188 txertatu ziren; hau da, bertan dago mailarik handiena. *El País*n 8 eta *El Mundo*n 14 txertatu zituzten, eta horiek beste muturrean kokatzen dira. Bigarren multzo batean egongo

lirateke *El Diario Vasco* (129) eta *Berria* (117). Hirugarren kategorian sartuko lirateke *Deia* (109), *Noticias de Gipuzkoa* (101) eta *Noticias de Álava* (96). Azkenik, *Gara* (58) egongo litzateke, egunkari horren bidez hedatzen dira berriak Euskadin, eta presentzia txikiagoa da.

3.2. irudia. 2012. urtean elkagaien segurtasunari buruz inprimatutako idazkiak

Orain, aztertutako komunikabideek inprimatutako testu guztien bilakaera egiaztatzen bada hilabeteka, 3.1. taulan egiaztatu daitezkeen bezala, **hilabeteka eta egunkari bakoitzean jasotako gehieneko informazio-kopurua *El Correokoa* da**, otsailean guztira 26 albiste sartu zituen eta.

Bestalde, *El País* eta *El Mundo* kanpoan uzten badira (2012. urtean inoiz ez baitituzte bi hilabetekariak gainditu) ***Gara* da, oro har, hileroko Elkagaien Segurtasunari buruzko kontaketa gutxien dituen**. Alde batera uzten badira ekaina, urria eta azaroa, eta daturik baxuenak *Noticias de Gipuzkoa*, *El Diario Vasco* eta *Noticias de Álava* egunkariak direla, hurrenez hurren, *Gara* da beti aztertutakoen azpitik dagoena.

Datu esanguratsu gisa, nabarmendu behar da *Berria* dela maiatzean, ekainean, irailean, urrian eta abenduan idazki gehien txertatu dituen.

3.1. taulan hilabeteka egin dira txertatzeak egunkari bakoitzean.

3.1. taula. Banaketa hilabetez hilabete, egunkari bakoitzean, 2012. urtean

Testuak egunkari eta hilabete bakoitzeko	El Correo	El Diario Vasco	Noticias de Álava	Noticias de Gipuzkoa	Deia	Gara	Berria	El País	El Mundo	Guztira
Urtarrila	15	11	9	10	10	2	-	-	1	58
Otsaila	26	19	9	8	12	4	-	1	1	80
Martxoa	22	13	13	11	11	2	-	1	2	75
Apirila	17	9	9	3	9	3	-	-	-	50
Maiatza	13	8	6	10	4	4	14	1	1	61
Ekaina	10	7	7	5	7	6	18	1	-	61
Uztaila	17	10	5	7	8	4	6	1	2	60
Abuztua	5	11	11	9	7	3	10	-	2	58
Iraila	16	11	8	8	14	7	18	1	1	84
Urria	15	5	7	12	11	10	19	1	2	82
Azaroa	16	12	5	10	7	9	12	-	1	72
Abendua	16	13	7	8	9	4	20	1	1	79
Guztira	188	129	96	101	109	58	117	8	14	820

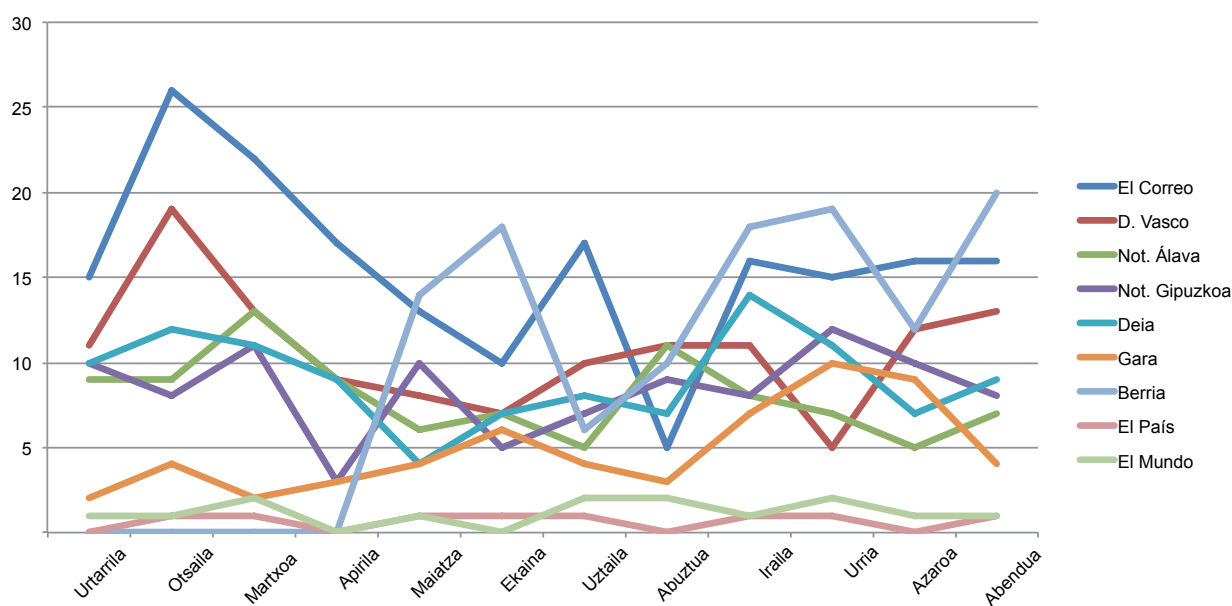

txostena: 2012 elikagaien segurtasuna Euskadiko prentsan

Kontuan hartuta *Berriaren* kopuruak ez direla lehenengo 4 hilabeteetakoak (izan ere, ezin izan ziren zenbatu) eta urtearen gainerako epean batez beste 14,6 kontakizun argitaratu zirela, komunikabide honetan proiektio bat egingo balitz, guztira 58 informazio argitaratuko zituzkeen urtarrila eta apirila artean. **Berriako azken testuak, ondorioz, 175 izango lirateke; beraz, bigarren lekuan kokatuko litzateke, *El Correo* egunkariaren atzetik.**

3.3. irudian, grafikoki ikus daiteke komunikabide bakoitzak hilabeteka izan duen bilakaera.

3.3. irudia. Elikagaien Segurtasunari buruzko albisteak hilabete eta egunkariaren arabera

Informazioen banaketa hilabeteka, bertsio digitaletan

bertsio digitaletan
698
txertatu dira
9,7 albiste
ordezkatzan dituzte
hilean

Guztira, aztertutako 9 komunikabideetako bertsio digitaletan 698 txertatu dira, eta horrek hilean batez beste 87,2 dakar. Kopuru hori paper euskarrikoena baino 20 puntu gorago kokatzen da. Kopuru hori ere ezin da altutzat jo, kontuan hartzen bada bertsio digital bakoitzeko testuen 9,7 adierazten dutela.

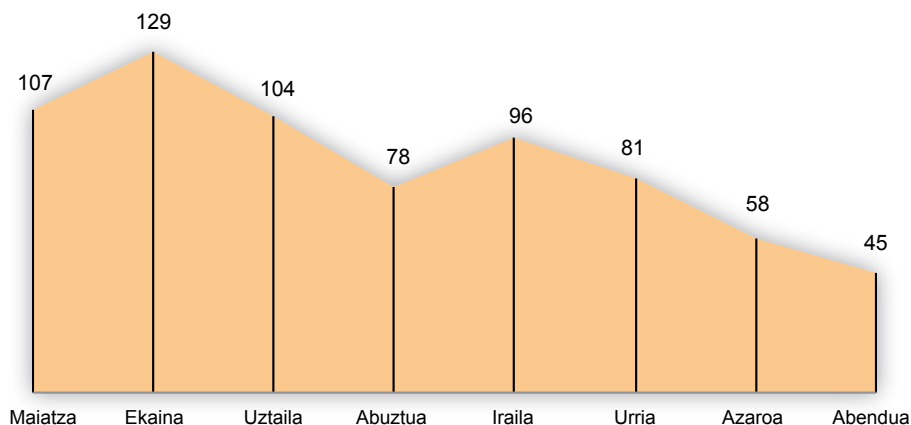
2012. urteko lehen lau hilabeteetako bertsio digitalen kontakizunei buruzko daturik ez badugu ere, egokitatzat jo da nabarmentzea aurtengo maiatzetik abendura bitartean eginiko txertatzeak; zehazki, egiaztatu beharreko paper-bertsio bakoitzeko balizko bat etortzeak.

Maiatzean, ekainean eta uztailan izan du presentzia handiena, eta, ondoren, zenbait gorabeherarekin, jaisteko joera argian sartu dira, harik eta abenduan urteko kotarik txikiena izan duen arte.

txostena: 2012 elikagaien segurtasuna Euskadiko prentsan

3.4. irudia. Hilero edizio grafikoetan Elikagai Segurtasunari buruz argitaratutako idazkiak

Bertsio digitaletan hilabeteka eta egunkarika hedatutako albisteak

Bertsio digital bakoitzean txertatutako albisteak aztertuz gero, egiazta daiteke aldaketa asko egiten direla paperezkoarekin alderatuta.

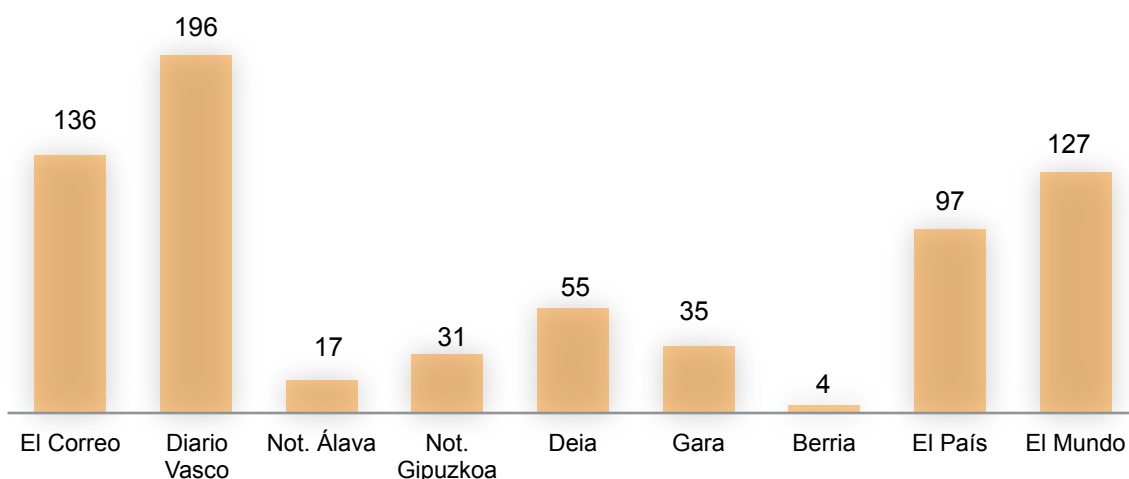
Horrela, *El Correo* euskarri digitalak bigarren lekua hartuko luke txertaketa-kopuruari dagokionez. *El Diario Vasco*, alde nabarmenarekin, ondorio gehien ateratzen dituen da. *El Mundo* eta *El País* hutsalak dira paperezko

bertsioetan, eta hirugarren eta laugarren lekua hartu dute, hurrenez hurren.

Bestalde, *Noticias de Álava* eta *Noticias de Gipuzkoa* egunkariak ez diote ia garrantzirik ematen Elikagaien Segurtasunari euren edizio digitaletan. *Berriaren* kopuruak, berriz, paperezkoenak bezain garrantzitsuak direnak, zerotik hurbil daude.

Erreferentzia osoak 3.5. irudian ikus daitezke.

3.5. irudia. 2012. urtean egunkari bakoitzean argitaratutako testuak

2012. urte ia osoan, *El Diario Vasco* da interes handiena erakusten duena, bere bertsio digitalean, Elikagaien Segurtasunarekin loturiko gaien inguruan. Gehienezko kopurua hileko eta inprimatutako informazioen bidez, Gipuzkoako egunkari horri dagozkie; izan ere, maiatzean guztira 36 txertatze egin zituen. Gainera, irailean izan ezik, hil horretan hartu zituzten lehenengo bi postuak *El Mundok* (29) eta *El Paísek* (23). Urteko gainerako epean, ordea, *El Diario Vasco* egunkaria da presentzia handiena duena.

txostena: 2012 elikagaien segurtasuna Euskadiko prentsan

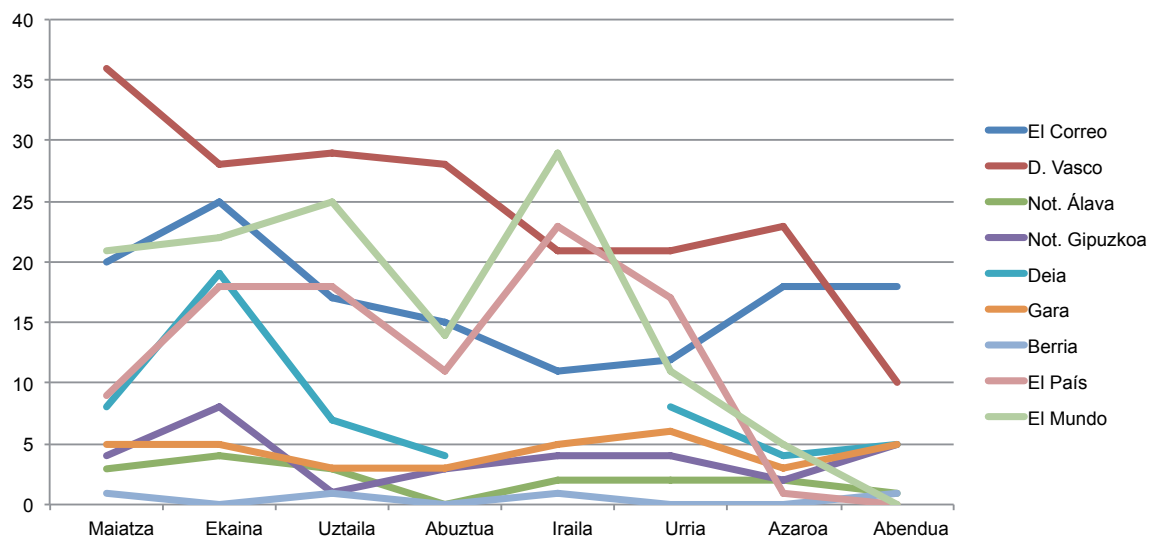
3.2. taulan dago aipatu datuei buruzko azalpen xehatua.

3.2. taula. Kontaketen banaketa hilabetez hilabete eta egunkari bakoitzeko 2012. urtean

Testuak egunkari eta hilabete bakoitzeko	El Correo	El Diario Vasco	Noticias de Álava	Noticias de Gipuzkoa	Deia	Gara	Berria	El País	El Mundo	Guztira
Maiatza	20	36	3	4	8	5	1	9	21	107
Ekaina	25	28	4	8	19	5	-	18	22	129
Uztaila	17	29	3	1	7	3	1	18	25	104
Abuztua	15	28	-	3	4	3	-	11	14	78
Iraila	11	21	2	4	-	5	1	23	29	96
Urria	12	21	2	4	8	6	-	17	11	81
Azaroa	18	23	2	2	4	3	-	1	5	58
Abendua	18	10	1	5	5	5	1	-	-	45
Guztira	136	196	17	31	55	35	4	97	127	698

Bertsio digitaletan agertzen diren testuen adierazpen grafikoa 3.6. irudian ikus daiteke.

3.6. irudia. Bertsio digitaletan hilabetez eta egunkarika argitaratutako idazkiak

3. KAPITULUA EMAITZAK

3.1. Elikagaien Segurtasunaren presentzia aztertutako egunkarietan

3.1.2. Paperezko bertsioen eta bertsio digitalen arteko gaien bat etortzeak

43 kasutan soilik argitaratu dira paperezko bertsioetan aldez aurretik bertsio digitalean agertutako albisteak. Bat etortze hori gertatzen denean, egunkariak bertsio digitala paper-euskarrian kopiatzera mugatzen dira. El Correo eta Gara dira bertsio horien artean aprobetxamendu-ehuneko altuena dutenak, eta jarraian El Diario Vasco egunkaria dago, nahiz eta tarte handia egon.

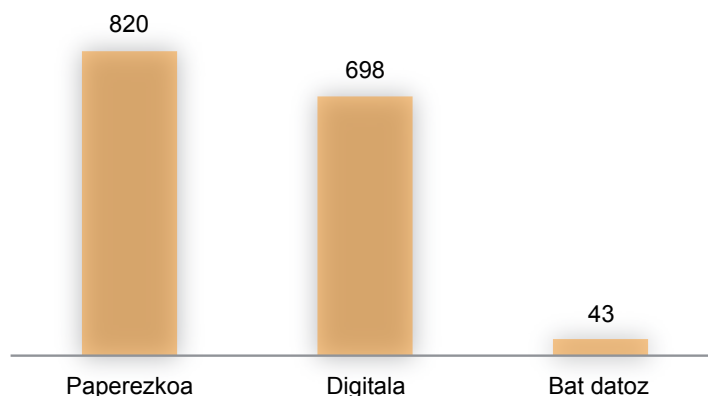
43 aldiz
albisteak
prentsa idatzia
=
prentsa digitala

Datu garrantzitsua izaten da jakitea ea komunikabideek paperezko bertsioetan aldez aurretik euren argitalpen digitalean egiten dituzten proposamenak baliatzen dituzten. Helburua da aztertzea ea Elikagaien Segurtasunari buruzko gaietan aztertutako egunkariak euren informazio-ahalmen guztia erabiltzen duten.

Guztira, 2012. urtekoetatik, 820 kontakizun txertatu ziren paperezko bertsioetan, eta 698, berriz, bertsio digitalean. 43 kasutan baino ez dira bat etortzeak egon; beraz, **ondoriozta daiteke paperezkoetan oso gutxi errepikatzen direla aldez aurretik formatu digitalean argitaratzen ziren albisteak.**

Egoera hori ezin hobeto jasotzen da 3.7. irudian.

3.7. irudia. Paperezko bertsioen eta bertsio digitalen arteko gaien bat etortzeak

Bi bertsioen arteko gaien bat etortzeak egunkarien arabera

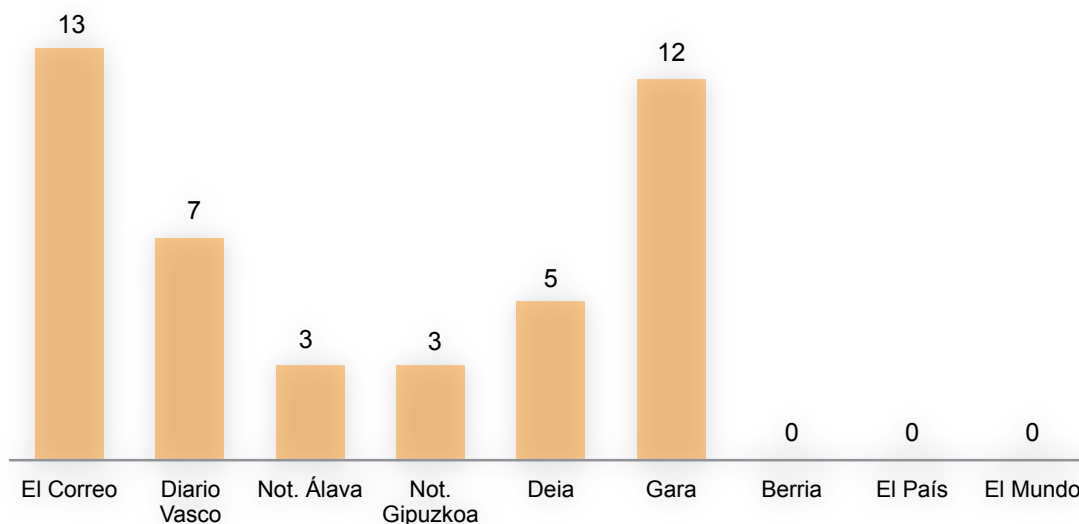
Sortzen diren gaien bat etortzeak aztertzen badira, frogatu egiten da *Garak* (seigarren lekuan dago idazki digitalen argitalpenari dagokionez) bigarren lekua hartzen duela bere idazkien aprobetxamenduari dagokionez; izan ere, 12 kasutan informazioa errepikatzen du bi bertsioen artean. **Lehenengo lekua *El Correo* hartzen du**, 13 aldiz egin baitu. *El Diario Vasco*, berriz, 7 aldiz errepikatu du, eta *Deiak* 5 aldiz. **Datu esanguratsu gisa, aipatu behar da *El Mundo* zein *El País* egunkariak hirugarren eta laugarren lekua hartzen dutela testu digitalei dagokionez, eta ez dute inolakorik argitaratzen paperezko bertsioan.**

txostena: 2012 elkagaien segurtasuna Euskadiko prentsan

3.8. irudian, datu horiek grafikoki erakusten dira.

3.8 irudia. Bi bertsioen arteko gaien bat etortzeak egunkarien arabera

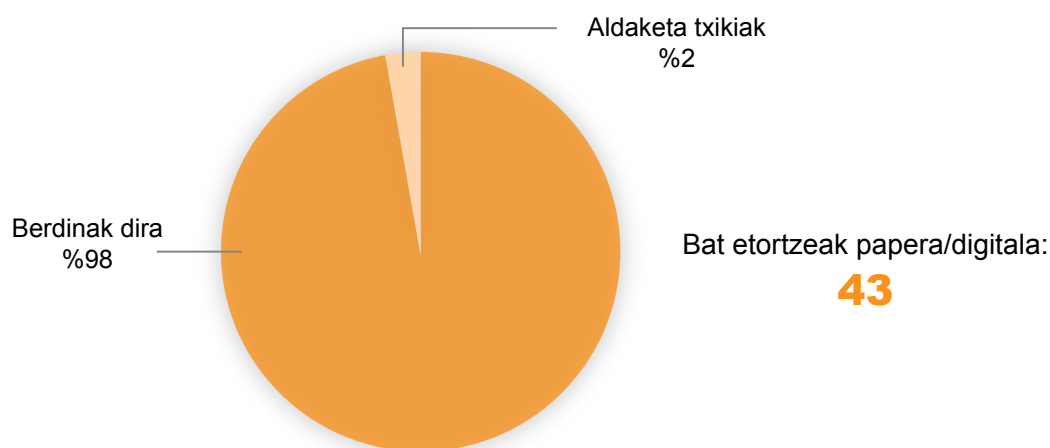

Bat etortzeak dituzten bertsioen albisteetako aldaketak

Horrez gain, aztertu egin da gaiak bat ote datozen bertsio digitaletan eta paperezko bertsioetan, eta, halakorik gertatzekotan, bi bertsioetako testuetan aldaketarik sortzen ote den. Xedea da jakitea paperezko argitalpenek eta argitalpen digitalek modu geldoan funtzionatzen duten edo normalean testuak elkarren artean trukatzan dituzten. Gainera, bat etortze horiek agertzekotan, **aztertu egin da komunikabideak paperean bertsio digitalak argitaratzera mugatzen diren edo oinarritzko aldaketak sartzen dituzten.**

Datuekin bat etorritik, ondorioztatu daiteke, alde batetik, 43 kasutan baino ez datozela bat testuak bi bertsioekin, eta egunkari guztiek oso modu geldoan funtzionatzen dutela. Beste alde batetik, batetik bestera ibiltzea gertatu den 43 kasuetatik, 42 kasutan informazio berbera argitaratu da bi bertsioetan. Kasu bakar batean egin dira testuetan aldaketa txikiak, eta inoiz ez da funtsezko aldaketarik egin.

3.9. irudia. Aldaketak bertsio digitalen eta paperezko bertsioen artean

3. KAPITULUA EMAITZAK

3.2. Kalitatea eta zehaztasuna albisteen edukian

3.2.1. Elikagaien Segurtasuneko gairik ohikoenak

Osasunarekin, elikadurarekin eta irisgarritasunarekin loturiko informazioak izaten dira gai-sorta ohikoenak, eta segurtasuna eta kalterik eza, alergiak, etiketatua eta elikadura arriskua, berriz, 2012. urtean gutxien erabilitakoak izan dira.

Elikadura eskas edo urriaren ondorioei, elikagaien osaera nutrizionalari edota elikadurak pertsonengan dituen onurei buruzko informazioak izan dira komunikabideen gai gogokoenak.

Krisi ekonomikoak zaildu egiten du herritarren sektoreek elikagaietara sarbidea izatea, irisgarritasuna kota altuenean ezarri baitu. Elikagaien arriskurik ezak, berriz, proportzio baxuetan ezarri ditu segurtasuna eta kalerik eza.

Elikagaien Segurtasunari buruzko 2012ko gai garrantzitsuenak aztertzeko, horiek oinarritzko 15 topikori erreparatuz multzokatu dira, bigarren atalean, aurretiaz azaldutako zenbait irizpiderekin bat etorriz.

Osasunak lehenengo lekua hartzen du gaien lehentasunari dagokionez: *Garak* gehienetan lantzen den nekazaritza/arrantza/pentsuak gaiaren puntu bat azpitik kokatzen du, *Berriak* lehentasuna ematen die irisgarritasunari, nekazaritza/arrantza/pentsuak gaiari eta elikagaiak-elikadurari, eta *El Mundon* irisgarritasuna izaten da gehien errepikatzen duen gaia. Gainerako egunkariekin lehenengo lekuan jartzen dituzte, modurik sendoenean, osasunarekin loturiko albisteak.

Nabarmendu beharreko gaia da, batez ere 2012. urteko azken hilabeteetan, elikagaietarako irisgarritasunarena. Aurreko bi kasuetan bezalaxe, xedea da aipamen generiko samarra egitea, baina urtean zehar areagotu egin dira gai horren inguruan egindako txertatzeak; izan ere, krisi ekonomikoak herritarren artean dituen kalteak eragin dute elikagaiak gizartearen banatzearekin (batez ere banku solidarioen bitartez) loturiko testuak nabarmen ugaritzea.

Urtean zehar elikagaiekin loturiko alarmerik edo alertarik sortu ez izanak eragin du gai horiek ia erabat desagertzea agendetatik, eta erabilitako informazioetan azkenetariok izatea.

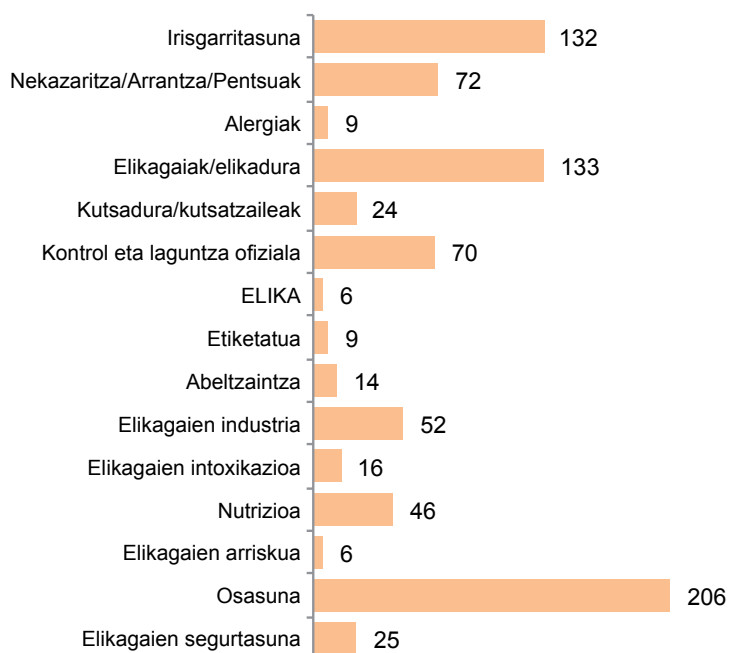
txostena: 2012 elkagaien segurtasuna Euskadiko prentsan

Datu horiei buruzko azalpen zehatzak 3.3. taulan eta 3.10. irudian jasota daude.

3.3. taula. Gaien banaketa egunkari bakoitzean 2012. urtean

	El Correo	Diario Vasco	Noticias Álava	Noticias Gipuzkoa	Deia	Gara	Berria	El País	El Mundo	Guztira
Irugarritasuna	37	20	12	14	17	9	18	1	4	132
Nekazaritza/ Arrantza/ Pentsuak	10	7	7	4	4	11	28	1	-	72
Alergiak	4	2	1	1	1	-	-	-	-	9
Elikagaiak/ elikadura	25	15	15	24	15	8	31	-	-	133
Kutsadura/ kutsatzaileak	5	7	1	3	5	-	3	-	-	24
Kontrol eta laguntza ofiziala	17	9	13	7	9	5	6	1	3	70
ELIKA	2	-	4	-	-	-	-	-	-	6
Etiketatuak	1	2	-	-	2	1	2	-	1	9
Abeltzaintza	1	-	2	-	4	2	4	-	1	14
Elikagai industria	8	4	6	3	12	8	10	1	-	52
Elikagaiek eragindako intoxikazioak	6	3	1	2	3	-	-	1	-	16
Elikadura	9	11	2	8	10	2	2	-	2	46
Elikadura-ariskuak	-	4	-	1	1	-	-	-	-	6
Osasuna	50	42	30	31	24	10	13	3	3	206
Elikagaien segurtasuna	13	3	2	3	2	2	-	-	-	25
GUZTIRA	188	129	96	101	109	58	117	8	14	820

3.10. irudia. Gai ohikoenak 2012. urtean

3. KAPITULUA EMAITZAK

3.2. Kalitatea eta zehaztasuna albisteen edukian

3.2.2. Albisteen banaketa, atalen arabera

“Sociedad” atala
Ciudadanos eta Sociedad
Al Día
Sociedad eta Bertan
Sociedad eta Bizkaia
Bizia, Euskal Herria
eta Ekonomia

Normalean, Elikagaien Segurtasunari buruzko gaiak oso leku zehatzetan multzokatu ohi dira. *Noticias de Álava* ia osorik “Sociedad” atalean argitaratzen ditu. *El Correo* “Ciudadanos” eta “Sociedad” ataletan egiten du. *El Diario Vasco* gehienbat “Al Día” atala erabiltzen du, nahiz eta Donostian tokiko albisteak ere argitaratzen dituen. *Noticias de Gipuzkoa* “Sociedad” eta “Bertan” ataletan banatzen ditu. Deiak gauza bera egiten du, “Sociedad” eta “Bizkaia” ataletan banatzen ditu. *Berriak*, berriz, “Bizia” deituriko berezko atalean jarri ohi ditu, nahiz eta horiek “Euskal Herria” eta “Ekonomia” ataletan ere idatzita agertu. *Gara* da leku zehatzik ez duen bakarra.

Jarraian, aztertu egin da komunikabideetako zein ataletan agertzen diren idazkiak.

Hala ere, euren aniztasun handiagatik edota horietarako egunkari ezberdinetan erabili ohi diren izendapenengatik, egokitzeak jo da “Beste atal batzuk” izena emanda multzokatzea garrantzi gutxi duten beste zenbait albiste, horietan argitaratzen baita, zenbaitetan, Elikagaien Segurtasunari buruzko informazioa. Horrela, atal generiko horren baitan, honako atal hauek sartu dira egunkari bakoitzean: Enlace, Gente, Mundo, Televisión eta Vivir *El Correo*; Gente, Local, Mundo, Pantallas eta Vivir *El Diario Vasco*; Mirarte eta Vecinos *Noticias de Álava*; Gipuzkoa, Mirarte eta Ocio *Noticias de Gipuzkoa*; Begira, Kultura eta Mundua *Deia*; Ikus-Entzun, Mundua, Udate eta Zientzia *Garan*; Agenda eta Ocio *Berria*. Gorien guztien artean 49 idazki argitaratu dituzte.

Era berean, **Opinión** izen generikoaren baitan multzokatu dira genero honi dagozkion idazkiak, eta *Deia*, *Gara* eta *Berria* egunkariak, berriz, Iritzia izena duen atal batean argitaratu dute. **Sociedad** izeneko atal bakarrean bildu dira *Deiak* eta *Berriak* “Gizarte” atalean eta *El Correo* “Culturas” eta “Sociedad” ataletan inprimatzen duten guztia.

Horrez gain, **Euskal Herria** izeneko espazio bakarrean bateratu dira *Gara* eta *Berria* egunkariak izen hori daraman atal bakarrean ezartzen dituzten albisteak. *El País* “País Vasco” atalean sartzen ditu, *El Mundok* “Euskadi” atalean eta *Berriak* “Erdiz Erdi” izena duten erdiko orrialdeetan.

Atalen arabera banaketa zehatzaren azalpena 3.4. taulan ikus daiteke, eta adierazpen grafikoa, berriz, 3.11. irudian.

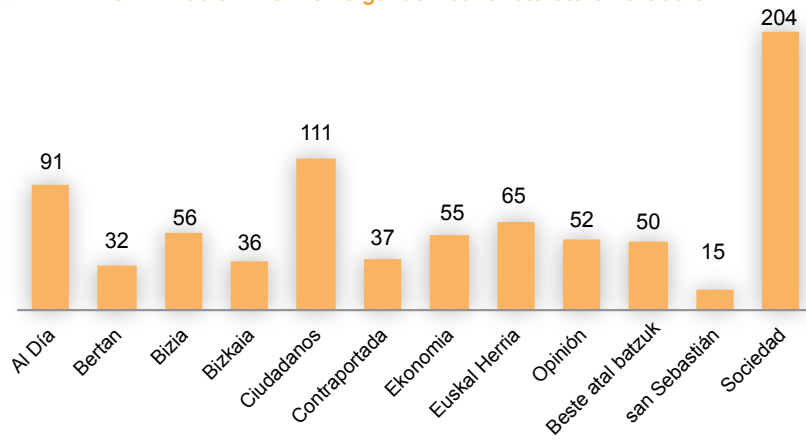
3.4. taula. Informazio guztien banaketa atalen arabera

	El Correo	Diario Vasco	Noticias Álava	Noticias Gipuzkoa	Deia	Gara	Berria	País	Mundo	Guztira
Al Día	-	91	-	-	-	-	-	-	-	91
Bertan	-	-	-	32	-	-	-	-	-	32
Bizia	-	-	-	-	-	-	56	-	-	56
Bizkaia	-	-	-	-	36	-	-	-	-	36
Ciudadanos	111	-	-	-	-	-	-	-	-	111
Contraportada	4	4	9	9	6	3	2	-	-	37
Ekonomia	4	3	2	5	5	18	17	1	-	55
Euskal Herria	-	-	-	-	-	18	29	5	13	65
Opinión	10	9	11	2	6	8	5	-	1	52
Beste atal batzuk	10	7	7	5	7	7	7	-	-	50
S. Sebastián	-	15	-	-	-	-	-	-	-	15
Sociedad	48	-	65	45	43	-	1	2	-	204

txostena: 2012 elikagaien segurtasuna Euskadiko prentsan

3.11. irudia. Informazio guztien banaketa atalen arabera

“**Al Día**” ataleko kopuru guztiak *El Diario Vascorenak* dira, eta hori da Elikagaien Segurtasunari buruzko informazioak jartzeko gehien erabiltzen den lekua. Sartzen diren atalen % 70,5 atal horretan egiten ditu, eta % 11,6 “San Sebastián” atalean, bertan argitaratzen baitira tokikoak. Gainerako % 17,9 “Opinión”, “Otras Secciones”, “Contraportada” eta “Economía” ataletan banatzen da.

“**Bertan**” atala *Noticias de Gipuzkoa* egunkariak baino ez du erabiltzen, eta bere mezuen % 32,6 argitaratzen du hor, nahiz eta horietako gehienak (% 45,9) “Sociedad” atalean argitaratzen dituen. Gainerakoa, hau da, % 21,5, “Contraportada”, “Economía”, “Otras Secciones” eta “Opinión” ataletan banatzen dira.

Bizia atalean sartzen diren guztiak *Berriakoak* dira. Gune horietan argitaratu ohi dira idazkiak (% 47,8). Beste atal garrantzitsuenak “Euskal Herria” (% 24,8) eta “Economía” (% 14,5) dira. Gainerako kontakizunak, % 12,9, “Opinión”, “Otras Secciones” eta “Contraportada” ataletan banatzen dira.

Deiak bi ataletan banatzen du multzo nagusia: “**Bizkaia**” (% 34,9) eta “Sociedad” (% 41,7). Gainerako % 23,4 “Otras Secciones”, “Opinión”, “Contraportada” eta “Economía” ataletan argitaratzen dira.

“**Ciudadanos**” (% 59,3) atala, “**Sociedad**” (% 25,6) atalarekin batera, dira *El Correok* nagusiki erabiltzen dituenak. Gainerakoak, % 15,1, “Opinión”, “Otras Secciones” eta “Contraportada” ataletan banatzen dira.

Guztiek erabiltzen dute aldizka “**Contraportada**” atala gaiari buruzko idazkiak inprimatzeko, *El País* eta *El Mundo* egunkariak izan ezik. Gehienbat *Noticias de Álava*, *Noticias de Gipuzkoa* eta *Deia* egunkariak egiten dute, eta jarraian *El Correok* eta *El Diario Vasco*. Maila txikiagoan *Garak* eta *Berriak* ere hala egiten dute.

El Mundok salbu, guztiek erabiltzen dute “**Economía**” atala informazioak argitaratzeko. *Gara* eta *Berria* egunkariak dira, alde handiz, eta horien atzean *Noticias de Gipuzkoa* eta *Deia*, atal hori gehien erabiltzen dutenak.

“Euskal Herria” atala da bigarren garrantzitsuen *Gararentzat* (% 33,3) eta *Berriarentzat* (% 24,8). *El Mundo*-k erabilitako ia bakarra ere bada (% 92,3 “Euskadi”-n agertzen dira), eta garrantzitsuen *El Paísentzat* (% 62,5 argitaratzen du bertan).

Azken hori izan ezik, *El Paísek* eta komunikabide guztiek ematen dituzte iritziak eta, gainera, nahiko modu antzekoan. Maila altuenak *Noticias de Álava*, *El Correo* eta *El Diario Vasco* egunkarietan aurki ditzakegu.

“**Otras**” atalean multzokatutako atal kopuru handia gorabehera, *El Correok* du kopururik altuena (10 testu). *El Diario Vasco*, *Noticias de Álava*, *Deia*, *Gara* eta *Berria* egunkarien artean, bakoitzak 7 inprimatzen ditu; *Noticias de Gipuzkoak*, berriz, 5 kasutan egiten du. Aztertutako egunkariak atal honetan kontzentratutako atalekin egiten duten erabilera zehatzaren frogak argia da hori.

Ikuspuntu orokor batetik abiatuta, “Sociedad” atala da garrantzitsuen. Hori da *Noticias* taldeko goiburu guztietan erabiltzen den lehenengoa, eta bigarrena *El Correo* erabiltzen dena, nahiz eta *El Diario Vasco*, *Garak* eta *El Mundok* inoiz erabiltzen ez duten.

txostena: 2012 elkagaien segurtasuna Euskadiko prentsan

Koadernotxoetan duten agerpena

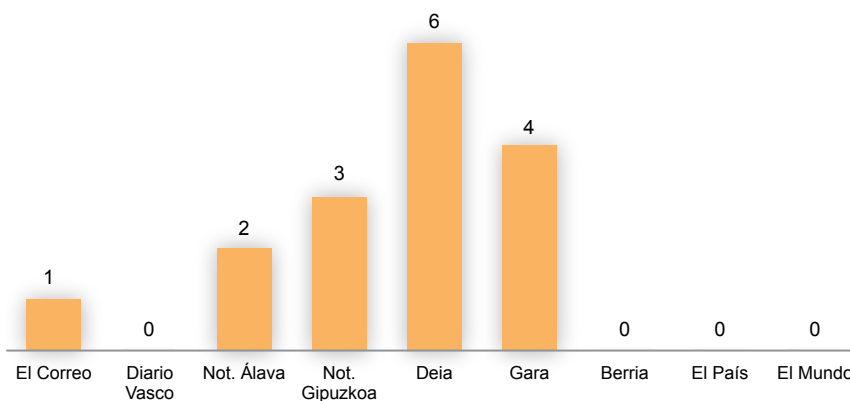
Koadernotxo bereziak eta igandekariak oso gutxitan erabiltzen dira Elikagaien Segurtasunari buruzko informazioa emateko. Horietan, guztira dauden 820 testuen % 1,9 besterik ez da argitaratzen. Kasu gehienetan, une jakin batzuetarako sortzen diren argitalpen berezietan egin ohi dira; besteak beste, Uraren Nazioarteko Eguna. Deia eta Gara dira euren asteroko koadernotxoetan egiten duten bakarrak (On eta Zazpika).

**koadernotxo eta
igandekarietan**
**Elikagaien
segurtasunari
buruzko**
820 testuen %1,9

Zenbait kasutan, koadernotxo tematikoak izaten dira; hala nola, *Noticias de Álava* elikaduraren ekologiarri buruz eginikoa, *Noticias de Gipuzkoa* Uraren Nazioarteko Egunaren oroitzapenetan eginikoa, *El Correo* eginiko "elikagaiak hotzean" izeneko edo *Garak* ingurumenari buruz egindakoa. *El Diario Vasco*, *Berria*, *El País* eta *El Mundo* ez da ikusi koadernotxo berezi horiek erabiltzen direnik.

Deia eta *Gara* dira, beraz, koadernotxo bereziak gehien erabiltzen dituztenak, eta horien atzetik *Noticias de Gipuzkoa*, *Noticias de Álava* eta *El Correo*. Gainera, *Garak* eta *Deiak* Elikagaien Segurtasunari buruzko gaiak txertatzen dituzte euren astekarietan (*Zazpika* eta *On*, hurrenez hurren).

3.12. Koadernotxo berezien kopuruen banaketa

Argitaratutako testuei emandako garrantzia

orriaren erdialdean
%56
beheko aldean
%43,8

Egunkari guztiek argitaratutako informazio guztietatik % 56 orrialdea irekitzean daude kokatuta, eta % 43,8 beheko aldean egon ohi dira. Koadernotxo bereziak oso ehuneko baxuan erabiltzen dira, baina agertzen direnean, leku esanguratsuak hartzen dituzte. % 93,7k orrialdea irekitzen dute, eta % 6,3k ez du irekitzen.

Egunkariak albistei ematen dieten garrantzia aztertzeko, egiaztatu egin da albiste horiek orrialde bakoitzerako hartzen duten lekua. **Testu bat orrialdearen leku jakin batean kokatzean, egunkariak informazioaren hierarkia ezartzen dute euren irakurleei begira.**

txostena: 2012 elkagaien segurtasuna Euskadiko prentsan

Azterketa honetan, kontuan hartu da Elikagaien Segurtasunari loturiko gaiak euren orrialdea "irekitzen" duten edo ez; hau da, ezarrita dauden orrialdearen gai nagusia diren, edo, bestalde, bigarren mailako testu gisa aurkezten diren:

Orrialdeari hasiera ematea

Tabloide motako egunkarietan (Espainiako prentsak erabiltzen du formatu hori), ohikoa da testu nagusia orrialdeko goiko aldean kokatzea, eta 3 eta 5 zutabe artean izatea. Orrialde bakoitzari "hasiera ematen" dioten gaiak dira.

Orrialdeari hasiera ez ematea

Bestalde, bigarren mailako albisteak, oro har, orrialdearen beheko orrian kokatzen dira. Goiko aldean ezartzekotan, ez du bi zutabe baino gehiagoko zabalera. Orrialde bakoitza "irekitzen ez duten" duten gaiak dira.

Azala

Beste faktore garrantzitsu bat da informazioko item jakin baten garrantzia neurtzeko orduan, egunkariaren azalean agertzen den edo ez. Lehenengo orrialdeak espazio mugatua du, eta soilik eguneko informazio nagusietarako gordeta dago. Azalean dagoen testu orori, inguruak albiste bihurtzeko plusa ematen dio. Hala ere, **2012. urtean, kasu bakar batean baino ez du txertatu Berriak bere lehen orrialdean Elikagaien Segurtasunarekin loturiko gai bat; beraz, ez da sakondu azterketaren alderdi hori.**

Koadernotxo bereziak

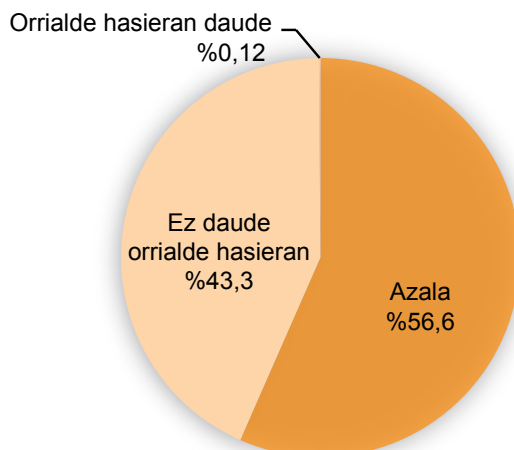
Koadernotxo bereziei dagokienez, irizpide berberari heldu zaio orrialde nagusietan erabilitako testuen garrantzia neurtzeko. Kontuan hartu da orrialdean (hasiera ematen diona) lehentasunezko lekua duen edo ez, eta koadernotxoaren azalean gaia aipatzen duen edo ez.

Adierazi behar da orrialde nagusien baitan, garrantzi nabarmena ematen zaiela Elikagaien Segurtasunari dagozkion gaiei, 3.5. taulan eta 3.13. irudian ikus daitekeen moduan. Horrela, egunkari guztietan txertatutako kontakizun guztietatik % 56,6 dagokion orrialdea irekiz egiten da, eta % 43,3, berriz, beheko aldean argitaratzen da. Azalean % 0,12 baino ez da irudikatzen.

3.5. taula. Testuei orrialde nagusietan emandako garrantzia

Azala		Orrialdeari hasiera ematea		Orrialdeari hasiera ez ematea	
Testu-kopurua	%	Testu-kopurua	%	Testu-kopurua	%
1	%0,12	455	%56,59	348	%43,28

3.13. taula. Testuei orrialde nagusietan emandako garrantzia

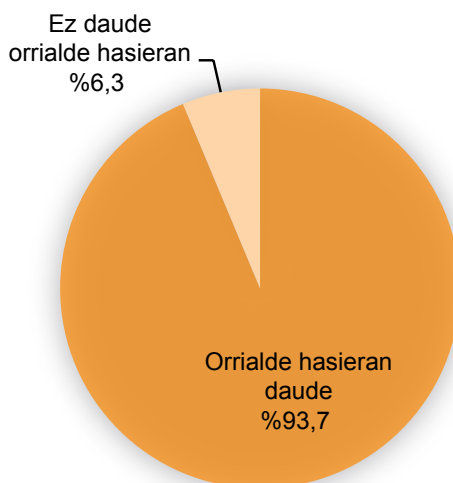
txostena: 2012 elkagaien segurtasuna Euskadiko prentsan

Koadernotxo bereziak, dagoeneko esan den bezala, oso gutxi erabiltzen dira, baina testuak sartzen direnean, ia beti hartzen dituzte leku garrantzitsuenak. % 93,75 orrialdeari hasiera ematekoak dira, eta % 6,25 hasiera ematen ez diotenak.

3.6. taula. Testuei koadernotxo berezietan ematen zaien garrantzia

Azala		Orrialdeari hasiera ematea		Orrialdeari hasiera ez ematea	
Testu-kopurua	%	Testu-kopurua	%	Testu-kopurua	%
-	-	15	%93,7	1	%6,3

3.14. irudia. Testuei koadernotxo berezietan ematen zaien garrantzia

Garrantzia egunkarien arabera

El Diario Vasco da Elikagaien Segurtasunari buruzko albisteei garrantzi gehien ematen diena, eta jarraian (oso atzetik) *Deia* eta *Gara* daude. Elikagaien Segurtasunari buruzko albisteei garrantzi gutxien ematen dieten egunkariak *Noticias de Gipuzkoa* eta *El País* dira.

+
Diario Vasco
Deia
Gara

El Diario Vasco % 65,9 eskaintzen du Elikagai Segurtasunari buruzko bere albiste guztien hasieretan, eta horren atzetik daude *Deia* (hasieren % 61,1) eta *Gara* (% 61,1). *El Correo*, *Noticias de Álava*, *Noticias de Gipuzkoa*, *Berria* eta *El Mundo* egunkariak orekari eusten diote, % 50 eta % 56,9 artean. *El País* da albisteei hasiera gutxien eskaintzen dizkiena (% 37,5).

3.7. taulan azaltzen dira datu horiek zehaztasun osoz. Adierazpen grafikoa 3.15. irudian dago.

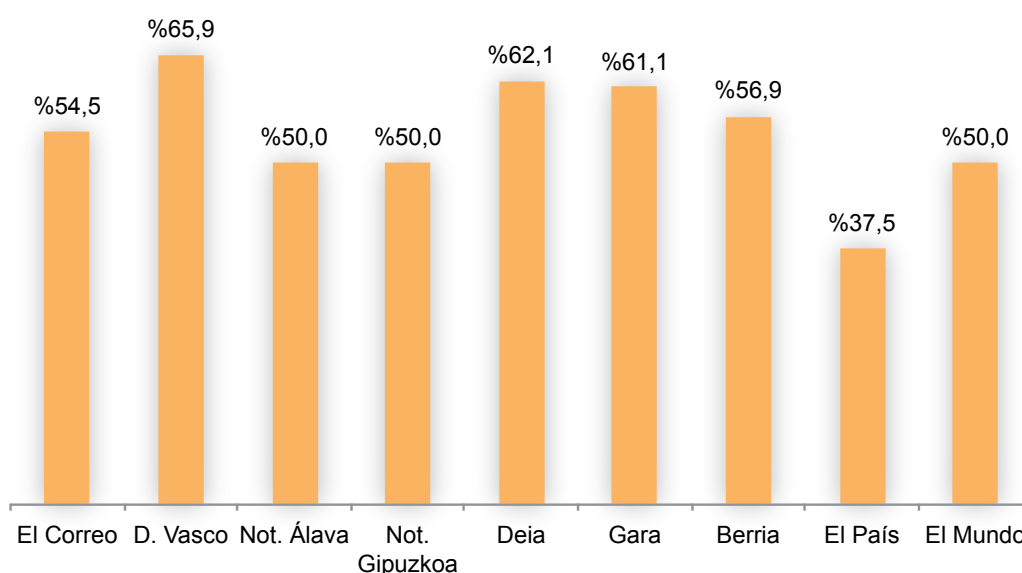

txostena: 2012 elkagaien segurtasuna Euskadiko prentsan

3.7. taula. Egunkari bakoitzak testuei orrialde nagusietan emandako garrantzia

	Argitaratutako testuak guztira	Orrialdeari hasiera ematea		Orrialdeari hasiera ez ematea	
		Testu-kopurua	%	Testu-kopurua	%
El Correo	187	102	%54,54	85	%45,46
El Diario Vasco	129	85	%65,89	44	%34,11
Noticias de Álava	94	47	%50,00	47	%50,00
Noticias de Gipuzkoa	98	48	%50,00	50	%50,00
Deia	103	64	%62,12	39	%37,87
Gara	54	33	%61,10	21	%38,90
Berria	116	66	%56,89	50	%43,11
El País	8	3	%37,50	5	%62,50
El Mundo	14	7	%50,00	7	%50,00

3.15. irudia. Albisteei hasiera emateko ehunekoa, egunkari bakoitzak argitaratutakoari dagokionez

3. KAPITULUA EMAITZAK

3.2. Kalitatea eta zehaztasuna albisteen edukian

3.2.3. Material grafikoa

Ikuskaritza eta erabilitako material mota

533 argazki
+
54 infografiko
=
820 idazki

Aztertutako komunikabideek guztira 533 argazki inprimatu dituzte, eta horien artean berezkoak nabarmentzekoak dira agentziak egindakoen ondoan, eta oso proportzio baxuan irudidunak informatikoen ondoan. Horrez gain, 54 infografiko ere egin dira. Kopuru hori ez da bereziki aipagarria, kontuan hartzen bada guztira 820 idazki egon direla.

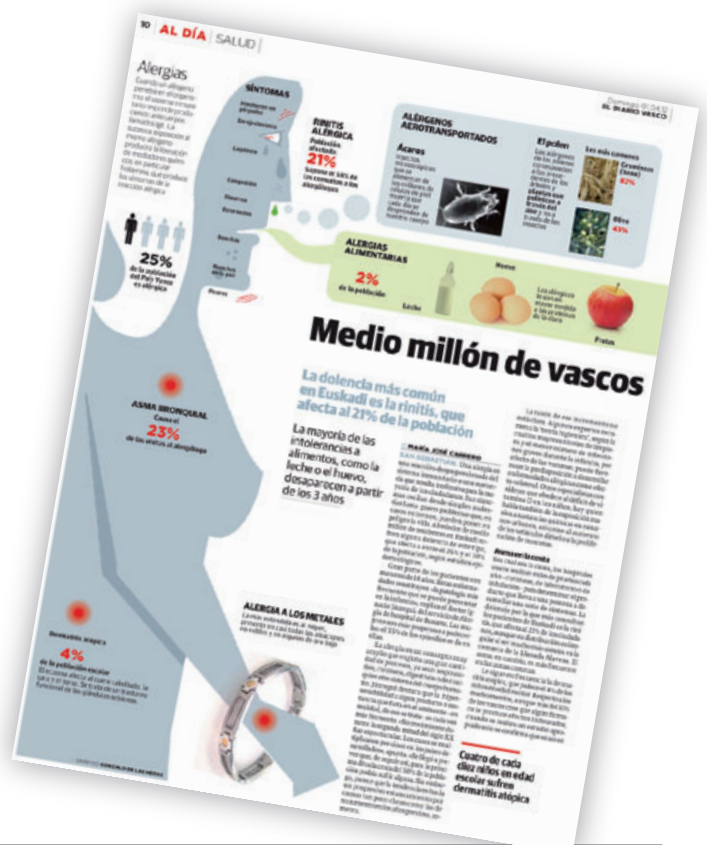
Idazki bat osagai grafikoekin batera badago, argazkiak zein infografikoak izan, horrek esan nahi du komunikabidea plus bat ematen ari zaiola garrantzian. Informazio batek bere egiturarekin batera zenbat eta osagai gehiago izan, orduan eta garrantzi handiagoa izango du, eta ikuspuntu horretatik, argazkiak eta infografiak ere bereziki garrantzitsuak izango dira.

a) Argazkia:

Argazkien atalean, ezberdindu egin dira agentziarenak direnak eta egunkariak bere erreportari grafikoek bidez egiten dituenak. Egunkari batek bereziki nabarmendu nahi dituen gaietan, lehentasuna ematen zaio berezko material grafikoari, agentziak emandakoen aldean. **Berezko material grafikoak eskusibotasuna eskaintzen du, eta agentziaren argazkiak, berriz, gainerako egunkariekin partekatzen dira.** Hori dela eta, komunikabide batek uste badu gai hori bereziki interesgarria dela, bere argazkilariak bertara eramango ditu irudiak lortzeko. Beraz, balioa areagotuz doa material grafikoa berezkoa bada.

b) Infografia:

Infografikoei dagokienez, halakotzat jotzen da irudiaren (marrazkia, grafikoak, argazkiak) eta testuaren arteko konbinaketa, hain zuzen, irakurleari informazio jakin bat ulertzen laguntzeko. Azalpenezko irudiak dagoeneko egunkariak erabili zituzten argazkia prentsan sartu baino lehen. Aurreko mendeko 80ko hamarkadatik aurrera, diseinu grafikoko programa espezifikokoak dituzten ordenagailu pertsonalak pixkanaka egunkariaren erredakzioetara sartu izanak bidea eman zion infografia suspertzeari. Azken urteotan, zerbitzuen kazetaritza izan da genero honek harrerarik onena izan duen arloetako bat, horrek aukera ematen baitie irakurleei prozesu jakin batzuk "ikusten"; izan ere, ulertzeko zaila izango litzateke horren azalpena soilik testuaren bidez ematea.

txostena: 2012 elkagaien segurtasuna Euskadiko prentsan

3.8. taula. Argazkiak eta infografikoak erabiltzea

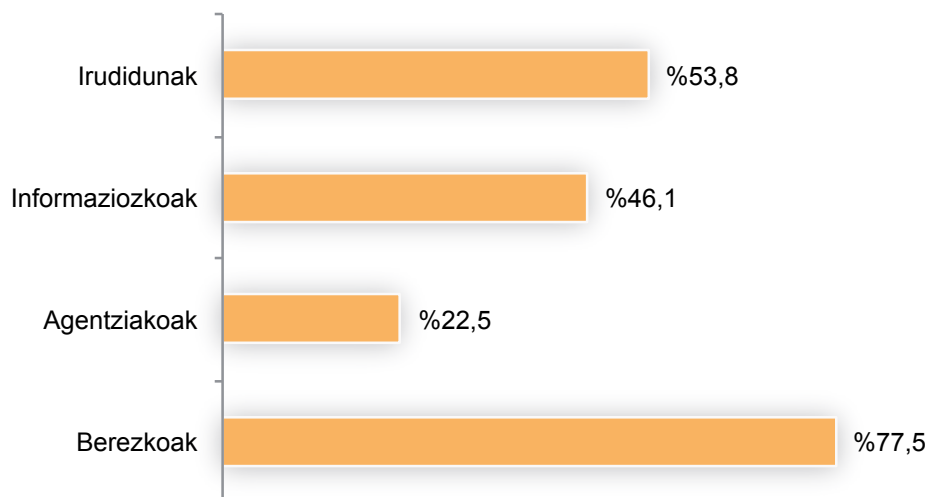
Argazkiak					
Kopurua guztira	533	Argazkien ikuskaritza	Berezkoak	413	%77,48
			Agentzia	120	%22,51
		Argazki-mota	Informazioa ematekoa	246	%46,15
			Irudiduna	287	%53,84
Infografikoak					
Kopurua guztira	54				

Emandako tratamendu grafikoari dagokionez, **informazio**-argazki arekin batera doanaren arteko harremana zuzena eta estua dagoela uste da. Hau da, kontakizunak eta argazkiak erabateko kazetaritza osatzen dute; bata eta bestea elkarren osagarri dira.

Bestalde, **argazki irudidunek** ez dute gaurkotasunaren osagaia: ia beti artxibotik ateratako gehigarri grafikoa izan ohi dira, gertaerarekin loturikoa, eta funtsean ikusizko laguntza edo osagai gisa erabiltzen dena.

3.8. taulan zehazten dira argazki materialaren inguruko datuak, eta 3.16. irudian ehunekotan ikus daiteke erabilitako argazki-materialari dagokion irudikapena.

3.16. irudia. Autoretza eta argazki-motak

3. KAPITULUA EMAITZAK

3.2. Kalitatea eta zehaztasuna albisteen edukian

3.2.4. Albisteen gaurkotasuna

Gaurkotasunaren ikuspuntutik, Elikagaien Segurtasunari buruzko 820 testuetatik % 69,6 azken aldiko gaietako buruzkoak dira, % 28,4 gaurkotasun iraunkorrekoak, eta % 1,9 baino ez gaurkotasun luzatukoak.

820 testu

%69,6	%28,4	%1,9
azken aldiko gaurkotasunak	gaurkotasun iraunkorrekoak	gaurkotasun luzatukoak

Gaurkotasun-osagaia eta motak

Eguraldia gaurkotasuna duen gaia da, eta osagai erabakigarria da beste kazetaritza-kontakizun mota batzuei buruzko informazioak bereizteko. Hori dela eta, kazetarien laneko oinarritzko jardueretako bat da gaur egungo gertaerak aukeratzea eta hedatzea.

Gaurkotasuna, gainera, ez da kontzeptu lineala. Baieztatzen denean gertaera bat ez dela gaur egungoa, esan nahi da berariaz une horretan bertan gertatu dela. Iraganeko garai batean ere gertatu ahal izan da, baina duela gutxi deskubritu da. Gaurkotasunak gertaerari zein azken aldiko aurkikuntzari egin diezaiokoe erreferentzia.

Kazetaritzaren esparruan, hiru gaurkotasun-mota daudela esan genezake, hain justu, ikerketan kontuan hartu direnak:

a) Azken aldiko gaurkotasuna:

azken aldiko gertaeretan oinarritutako albisteetan aurkitu ohi ditugu; bestela, une horretan deskubritu direnetan. Gai horietako asko (esate baterako, gertaera jakin batzuk) argitaratzean agortzen dira, eta oso denbora gutxi egon ohi dira indarrean.

b) Gaurkotasun luzatua:

zenbait gai ez dira agortzen argitaratzen diren egunean bertan (esate baterako, elikaduraren esparruko alerta bat), informatiboki zenbait ondorio eragiten baitituzte. Horrek eragiten du, hain zuzen, denbora-tartejakin baterako gertaerei arreta ematea.

c) Gaurkotasun iraunkorra:

zenbait kontu, herritarren sektore zabaletan izan ditzaketen ondorioengatik, beti dira gaurkotasun handiko gaiak. Normalean pertsonen bizi-kalitatearekin lotura duten gertaerak dira. Gaixotasunen tratamenduari buruzko ikerketa gaurkotasun iraunkorreko gaietako bat da.

Esan daiteke gertaerak zenbat eta itxaropen gehiago sorrarazi edo ondorio gehiago sortu, orduan eta gaurkotasun handiagoa duela.

3.9. taulan azaltzen dira lortutako emaitzak, eta horiek ehunekoen bidez adierazi dira 3.17. grafikoa.

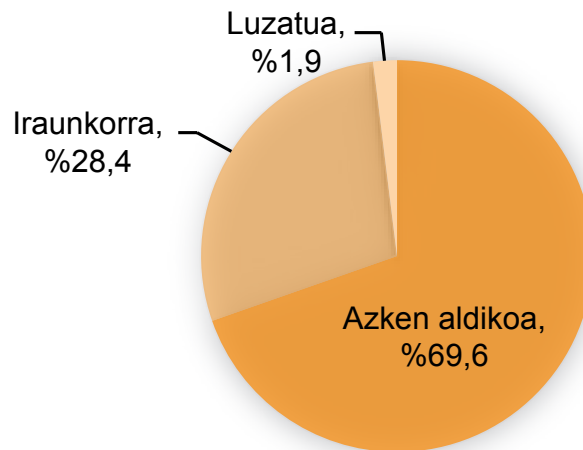
3.9. taula. Testuen gaurkotasun-motak

Azken aldiko gaurkotasuna		Gaurkotasun luzatua		Gaurkotasun iraunkorra	
Testu-kopurua	%	Testu-kopurua	%	Testu-kopurua	%
571	%69,63	16	%1,95	233	%28,41

txostena: 2012 elkagaien segurtasuna Euskadiko prentsan

3.17. irudia. Ehunekotan adierazitako gaurkotasun-motak

Duela gutxiko gaurkotasunaren ehunekoak (% 69,6) adierazten du Elikagaien Segurtasunarekin loturiko argitaratutako gaiak txertaketa bakarrarekin egin direla: gai zehatzak izaten dira, une horretan gertatutakoak edo aurkitutakoak, eta euren zikloa egun bakar batean amaitzen da.

Gaurkotasun luzatuaren indizea oso baxua da, eta horrek erakusten du 2012. urtean kazetariak ez duzela egin, esate baterako, alerta edo elikagai bidezko intoxikazio garrantzitsuen jarraipen etengaberi.

Gaurkotasun iraunkorraren % 28,4k adierazten du kontakizun asko ez direla egunerokotasunarekin lotuta egon, funtsean iritzi-kontakizunekin lotuta baitaude. Halakoak kazetaritzan berehalakoa denarekin zuzeneko aipamenik gabe argitaratzen dira, eta pertsonen errealitate soziopolitikoarekin estuki loturik dauden gertaerei buruz hitz egin dute. Esate baterako, azken bi hilabeteotan, irisgarritasunarekin loturikoak agertu dira.

txostena: 2012 elkagaien segurtasuna Euskadiko prentsan

3. KAPITULUA EMAITZAK

3.2. Kalitatea eta zehaztasuna albisteen edukian

3.2.5. Erabilitako kazetaritza-generoak

informazio- -generoa interpretazioa iritzia

Informazio-generoa da, argi eta garbi, nagusitzen den generoa (% 66,2), eta horren atzetik daude interpretazioa eta iritzia. Albisteen nagusitasuna handia da, erraz egiten direlako eta iritzi-idazkien aldean ez dutelako lanik, espezializaziorik eta sakontasunik eskatzen.

Kazetaritza-generoak kazetariak euren istorioak jendeari kontatzeko erabiltzen dituzten adierazpen eta komunikazio literarioak dira. Profesionalen esku jartzen diren hizkuntza-baliabideak dira, komunikabide masiboen bidez mezuak zabaltze aldera. Beraz, profesionalak egindako testuak dira. Generoek pertsonen gertaeren inguruan ikasten, ulertzen edo iritzi propioa sortzen laguntzen diete.

Prentsa idatzian genero-sorta zabala badago ere, praktika pedagogiko eta profesionalak aholkatzen du generoak hiru multzo handitan banatzea: informazioa, interpretazioa eta iritzia. **Hiru multzo horiek kazetariaren (edo alea egin duenaren) esku uzten dute hautatutako generoak testuan izango duen islapen-maila.** Horren arabera, honako aukera hauek aurki ditzakegu:

a) Informazio-generoak:

kazetariak gertaerei edo datuei buruz egin dezakeen interpretazioa testuaren ezaugarri gisa agertzen ez duten idazkiak dira. Modu aseptiko edo deskriptibo hutsean egoerak kontatzen dituzten istorioak dira, eta horietan egilearen izaera ez da ia aditzera ematen. Albistea edo informazioa, argazki-albistea eta laburra izango lirateke funtsean informazio-generoari dagozkion aldaeretakoz batzuk.

b) Interpretazio-generoak:

testu horien xedea ez da soilik gertaera bat kontatzea, irakurleari horiek interpretatzen ere lagundu diote. Interpretazioa ahula izan daiteke, txostenean bezala, edo nabarmenagoa, kronikan bezala. Bloke honetan, bai islatu egiten da egilearen nortasuna, eta horrek lehenengo pertsona erabil dezake bere narrazioan. Multzo horren baitan daude txostena, kronika eta elkarrizketa.

c) Iritzi-generoak:

aurrekoak ez bezala, asmoa ez da, funtsean, gertaera batzuk kontatzea, horiek aztertzea baizik (eta, zenbaitetan, epaitzea ere bai). Editorialaren kasua salbu, egunkari batek bere ikuspuntu ofiziala eskaintzen du gai jakin baten inguruan eta testuak sinatu egiten dira; izan ere, testuaren egilea erabakigarria izan daiteke irakurleek interesa izateko, esaterako, zutabeekin gertatzen den bezala. Editorial eta zutabearekin batera, kritikek, iritzi-artikuluek, zuzendariari igorritako gutunek eta beste zenbait bineta grafikok osatuko lukete multzo hau.

3.10. taula. Kazetaritza generoak eta bere aldaerak

Informazio	Interpretazioa	Iritzia
- Informazioa edo albistea - Albiste laburra - Argazki-albistea	- Txostena - Erreportajea - Kronika - Elkarrizketa	-Editoriala -Zutabea -Iritzi-artikulu -Kritika -Zuzendariari gutunak -Bineta grafikoa (ez guztiak)

txostena: 2012 elkagaien segurtasuna Euskadiko prentsan

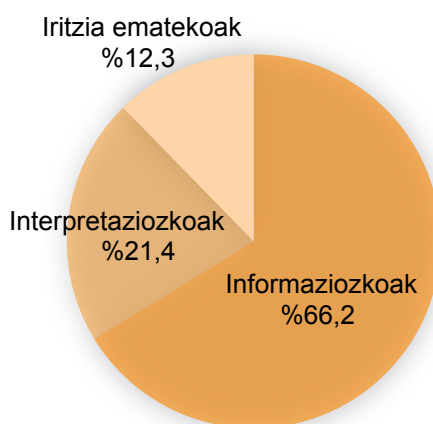
Argitaratutako testuak kazetaritza generoen ikuspuntutik

2012. urtean agertzen diren 820 kontakizunetatik, 543 (% 66,2) informazio-generoaren baitan daude, 176 (% 21,4) interpretazio-generoaren baitan eta 101 (% 12,3) iritzi-generoaren baitan. 3.11. taulan eta 3.18. irudian honako datu hauek ikus daitezke.

3.11. taula. Testuen banaketa orokorra kazetaritza generoen arabera.

Informazio-generoak		Interpretazio-generoak		Iritzi-generoak	
Testu-kopurua	%	Testu-kopurua	%	Testu-kopurua	%
543	%66,21	176	%21,46	101	%12,31

3.18. irudia. Banaketa proportzionala erabilitako generoen arabera

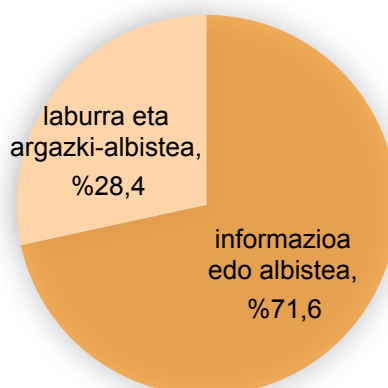
a) Informazio-generoak

Genero horren baitan informazio-testuak gailentzen dira, kontakizun labur eta argazki-albisteekin alderatuta.

informazio
laburrak eta argazki-albisteak

Txertatutako 543 gertaeretatik 389 (% 76,1) albisteen baitan daude, eta 136 (% 28,4), berriz, kontakizun laburrak eta argazki-albisteak dira. Kontakizun laburrek gehienez ere 15 lerro dituzte, eta garrantzi gutxiko deskripzioak agertzen dira, oro har sinatu gabeak daudenak eta datuen jatorria azaltzen ez dutenak.

3.19. irudia. Informazioen banaketa

txostena: 2012 elikagaien segurtasuna Euskadiko prentsan

b) Interpretazio-generoak

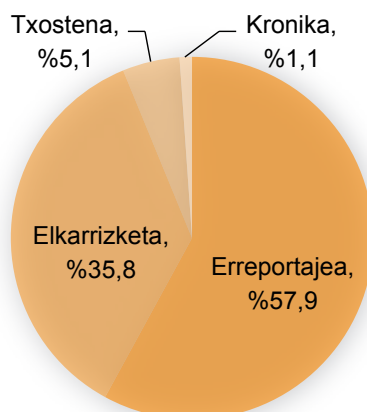
erreportajea elkarrizketa

Gainerakoei alde handia kenduta, komunikabideek gehien erabili dituzten interpretazio-generoak erreportajea eta elkarrizketa izan dira.

176 interpretazio-kontakizunetatik 102 (% 57,9) erreportajeenak dira, eta 63 (% 35,8) elkarrizketa. Horietatik nahiko urrun kokatu behar ditugu 9 txostenak (% 5,1) eta 2 kronikak (% 1,1). Azken bi genero horien ehunekoa hain baxua da euren konplexutasunaren eta zailtasunaren ondorioz. Txostena neketsua da, eta aipamen estatistikoak eta adituen hausnarketak behar ditu. Kronikak, berriz, espezializazio maila handia eskatzen du, eta aurrerago frogatu ahal izango den bezala, ez da agertzen Elikagaien Segurtasunaren inguruan kazetariak argitaratutako informazioen kasuan.

3.20. irudian dago ikusgai datu horiei buruzko grafikoa.

3.20. irudia. Interpretazio-testuen banaketa

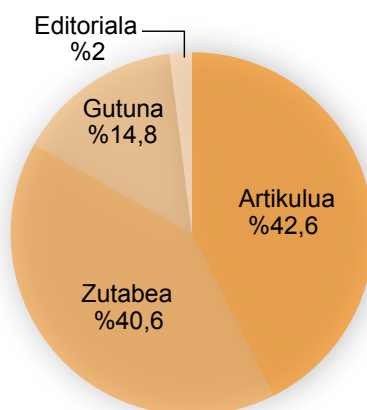
c) Iritzi-generoak

Zutabeak eta iritzi-artikuluak ia proportzio berdinetan izan dira euskal komunikabideek gehien erabili dituzten iritzi-generoak.

zutabeak iritzi-artikuluak

Horietatik nahiko urrun daude zuzendariari igorritako gutunak eta editorial bakan batzuk. Guztira argitaratu diren 101 iritzietatik, 43 (% 42,6) zutabeak dira eta 41 (% 40,6) artikuluak. Zuzendariari igorritako gutunak 15 izan dira (% 14,8) eta 2 editorial baino ez dira zenbatu (% 2). 2012. urtean ez da inolako binetarik agertu Elikagaien Segurtasunarekin lotuta.

3.21. irudia. Iritziaren banaketa

txostena: 2012 elikagaien segurtasuna Euskadiko prentsan

Kazetaritza-generoak egunkarien arabera

+ informazioa Noticias de Gipuzkoa Deia - informazioa El Diario Vasco Berria

- *Noticias de Gipuzkoa* eta *Deia* dira informazio-kontzentrazio handiena biltzen duten egunkariak. Kopuru txikiak, berriz, *Berria* eta *El Diario Vasco* egunkarietakoak dira.
- Interpretazio-testuak askoz ere landuagoak dira eta albisteari kalitate hobea ematen diote. Halakoak, nagusiki, *El Diario Vasco*, *El Correo*, *Berria* eta *Deia* agertu ohi dira.
- Euskal komunikabideek iritzi gutxi ematen dituzte Elikagaien Segurtasunaren inguruan. *Berria* da iritzi gehien ematen duena, normalean zutabeen bidez.

Egunkari bakoitzak argitaratutako mezu guztien ehunekoei dagokienez, *El Mundo* (% 92,8) eta *El País* (% 87,5) dira informazio-proportzio handiena txertatzen dutenak, nahiz eta ale gutxi argitaratu (14 eta 8, hurrenez hurren). Datuak ez dira oso adierazgarriak.

Gainerakoei dagokienez, *Noticias de Gipuzkoa* da 77rekin (% 76,2) informazio gehien txertatu dituen, eta ondoren *Deia* egunkaria dago, 79rekin (% 72,5). *Gara* 40 ditu (% 69,0), *El Correo* 122 (% 64,9) eta *Noticias de Álava* 66 (% 68,7). Horiek dira, hain zuzen ere, zerrenda honetan honako dituzten lekuak. Ehuneko txikiagoa duten egunkariak *El Diario Vasco*, 76 (% 58,9) eta *Berria* dira, 63 (% 53,8).

Logikoa denez, informazioen kota baxuena dutenak interpretazio-kopuru handiagoak dituztenak dira. Datu interesgarria da hori; izan ere, interpretazio-testuak, euren oinarria kontuan hartuta, askoz ere landuago daude, eta albistea baino kalitate handiagoa dute. *El Diario Vasco* 42 interpretazio-testu ditu, hau da, inprimatzen dituen kontakizun guztien % 32,5. *El Correo*-k 44 ditu, hau da, % 23,4. *Berria* 27 ditu; hots, % 23,1 adierazten du.

Honako hauek dira kopuru txikiak dituztenak: *Noticias de Gipuzkoa* 17rekin (% 16,8), *Noticias de Álava* 16rekin (% 16,6), *Gara* 8rekin (% 13,8) eta *El País*, artikulua bakarrez (% 12,5). *El Mundok* ez du interpretazio-generorik sartu.

Salbuespenen bat gorabehera, euskal komunikabideek iritzi gutxi ematen dute Elikagaien Segurtasunari buruz. *Berria* da gehienetan iritziak ematen dituen, normalean berriaz gastronomiari eta elikadurari eskainitako orrialde batean aldizka zutabeak izaten baititu, eta hortik datoz bere 27 iritziak, euren argitalpen guztien % 23,1 adierazten dutenak. Beraz, gainerako egunkarietarako kota eskurazina bilakatzen da. Bigarren multzo batean, dagoeneko askoz ere antzekoagoak diren datuekin, nabarmentzekoak dira *Gara* 10ekin (% 17,2 adierazten du), *Noticias de Álava* 14rekin (% 14,6) eta *El Correo* 22rekin (% 11,7).

txostena: 2012 elkagaien segurtasuna Euskadiko prentsan

Aipamen-kopuru txikiena hauetan dago: *El Diario Vasco*, 11 iritzi txertatzen baititu (% 8,5), *Deia* (9, hau da, % 8,2) eta *Noticias de Gipuzkoa* (7, hots, % 6,9).

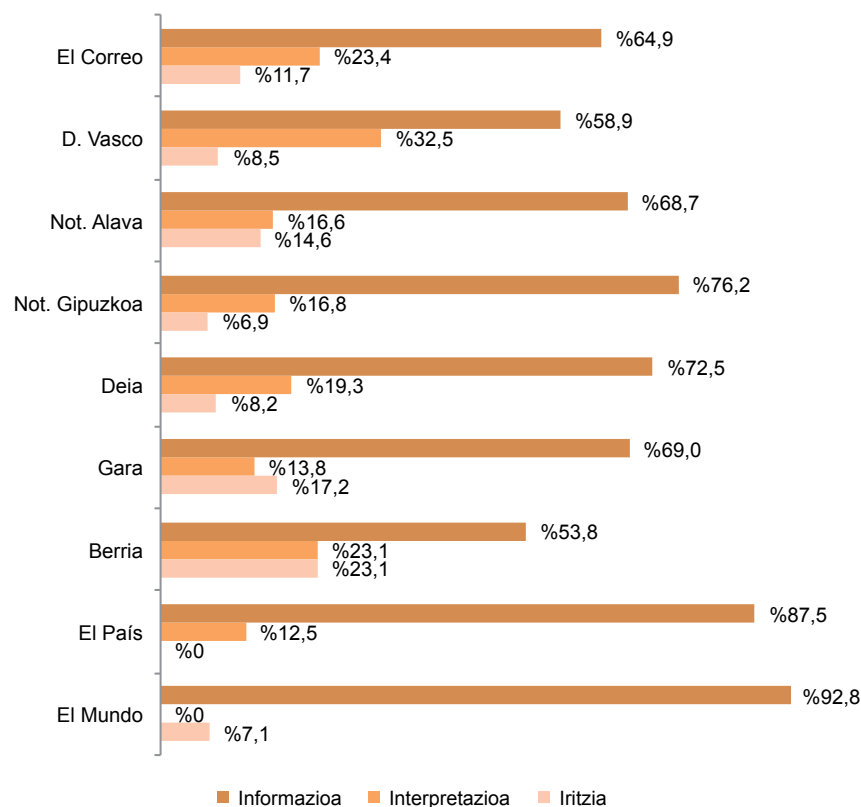
Interpretazio-testuekin gertatzen zen bezalaxe, *El País* eta *El Mundo* dira salbuespenak. *El País*ek ez du gaiaren inguruko iritzirik txertatu eta *El Mundok* iritzi bakarra argitaratu duen arren, bere idazkiak oso urriak dira: euren idazki guztien % 7,1 besterik ez.

Bakoitzak erabilitako kazetaritza-generoen azalpen zehatza 3.12. taulan egiazta daiteke, eta horren adierazpen grafikoa, berriz, 3.22. irudian.

3.12. taula. Kazetaritza-generoak egunkarien arabera

	Informazioa	Guztira %	Interpretazioa	Guztira %	Iritzia	Guztira %
El Correo	122	%64,9	44	23,4%	22	%11,7
El Diario Vasco	76	%58,9	42	32,5%	11	%8,5
Noticias de Álava	66	%68,7A	16	16,6%	14	%14,6
Noticias de Gipuzkoa	77	%76,2	17	16,8%	7	%6,9
Deia	79	%72,5	21	19,3%	9	%8,2
Gara	40	%69,0	8	13,8%	10	%17,2
Berria	63	%53,8	27	23,1%	27	%23,1
El País	7	%87,5	1	12,5%	0	--
El Mundo	13	%92,8	0	--	1	%7,1
Guztira	543		176		101	

3.22. irudia. Testuen banaketa egunkarien eta kazetaritza-generoen arabera

3. KAPITULUA EMAITZAK

3.3. Albisteen informazio-iturriak ezagutzea

3.3.1. Testuak egitea

Txertatu diren testuen erdia baino gehiago euren sinadura jarri duten kazetariak idatzitakoak izan dira. Egilerik gabe agertzen direnak, berriz, % 26 dira. Albiste laburrak eta argazki-albisteak kenduta (154 informazio), horiek inoiz ez baitira sinatzen, egilerik ez duten albiste zabalak 61 dira, hau da, kopuru adierazgarria.

Garrantzitsua da aipatzea elikaduran espezializatutako pertsonen esku-hartzea, horiek zuzenean parte hartzen baitute kazetaritza-erredakzioan (testuen % 13,6).

**+%50
egileak
sinatutakoak**

Argitaratzen diren idazkien egilea ezagutuz gero, kazetariak Elikagaien Segurtasunaren gaia jorratzean duten espezializazio-maila jakin daiteke. Hori dela eta, atal honetan, lehenik eta behin, testuak nork sinatzen dituen begiratu da. Sinadura bat agertzeak bermatu egiten du emaitzan bermea uzten duen kazetari batek jorratutako informazioa dela. Gainera, izen jakin bat behin eta berriz agertzeak adierazten du horren atzean Elikagaien Segurtasunari buruzko gaien nolabaiteko eskarmentua duen profesionala dagoela. Ikerketa hau egiteko, aintzat hartu dira testuek izan ditzaketen balizko bost egile.

a) Komunikabideetako erredaktoreak:

egunkari jakin batean lan egiten edo lagundu ohi duten kazetariak dira.

b) Informazio-agentziak:

informazioaren handizkako nagusiak dira. Euren testuak, oro har kazetariak idazten dituztenak, harpidetuta dituzten egunkari guztietara iristen dira modu berean. Egunkari batek ezin duenean erredaktore bat gertaera jakin baten berri ematera bidali, agentziak izan ohi dira eskura dauden informazio-iturri bakarrak.

c) Pertsona adituak:

ez da ohikoa aditu jakin batzuek komunikabideekin lankidetzan aritzea eta euren espezializazio-eremuarekin loturiko artikulua idaztea (medikuak, zientzialariak, ekonomialariak, abokatuak eta abar). Egile horien presentzia ere agerian uzten du egunkari batek adituak izateko erakusten duen kezka, hain zuzen, bere irakurleen intereseko gaien inguruko ikuspuntu kualifikatua eskaintze aldera.

d) Espezializatu gabeko pertsonak:

“Zuzendariari gutunak” kanalaren bidez, irakurleek euren iritziak eman ditzakete askotariko gaien inguruan, besteak beste, ELIKAGAIEN SEGURTASUNarekin loturiko gaien inguruan.

e) Sinadurarik gabeko testuak:

testu guztiek ez daukate sinadurarik. Kasu horietan, irakurleak ez daki nork idatzi duen testua. Oro har, informazio-agentzietara edo komunikazio kabineteetara jotzen dute, erakundekoak zein enpresa pribatuaren eremukoak izan.

Testuen egileei buruzko azterketak ohar interesgarriak ematen ditu. **Erdiak baino gehiagok euren sinadura utzi duten erredaktoreek jorratu dituzte; zehazki, 443 (% 54,0) izan dira.** Sinadurarik gabe dauden idazkiak 215 dira (idazki guztien % 26,2), nahiz eta nabarmendu behar den albiste laburrak eta argazki-albisteak inoiz ez direla sinatzen eta 154ra iristen direla; hau da, sinatuta ez dauden guztien % 71,6. Beraz, sinatu gabeko informazio zabalak 61 dira, hau da, **egilerik ez duten testu guztien % 28,4.**

txostena: 2012 elkagaien segurtasuna Euskadiko prentsan

Hala ere, ñabardurak eginda, **ondorioztatu behar da egilearen izena erakusten ez duten idazkien ehuneko handiak daudela.**

Interesgarria eta esanguratsua da testuen erredakzioan zuzenean parte hartzen dutela elikaduran espezializatuta dauden pertsonak. Kategoria honetan, 112 albiste multzokatzen dira (guztien % 13,6). Bestalde, erredakziotik kanpo eta espezializaziorik gabeko pertsonen parte hartzea (zuzendariari igorritako gutunak) ere adierazgarria da; zehazki, % 1,2koa da.

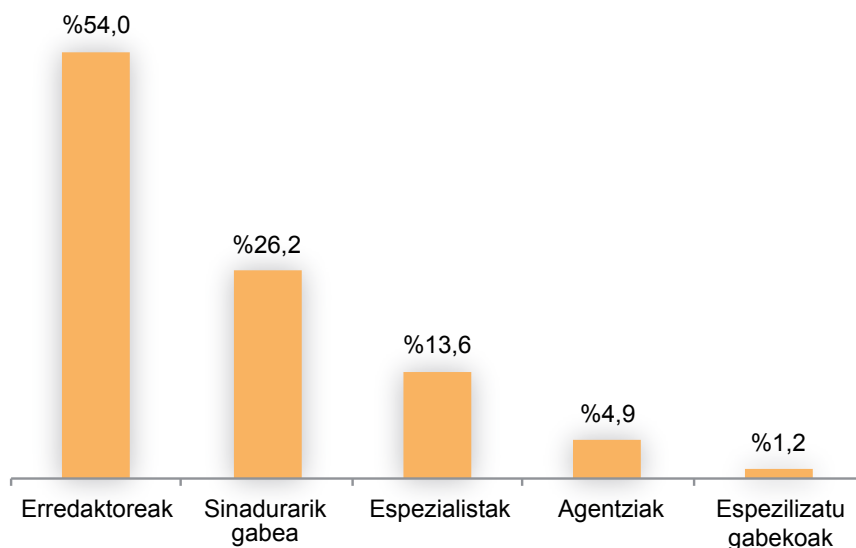
Agentziek prentsa-aleak ekoiztean izaten duten parte hartzeari dagokionez, 40 baino ez dira argitaratzen (% 4,9).

3.13. taulan daude ikusgai datu horiek, eta 3.23. irudian ehunekoetan jaso dira.

3.13. taula. Elikagaien Segurtasunari buruzko informazioen ekoizpena

Testuen egilea	Testu-kopurua	%
Erredaktoreak	443	%54,02
Informazio-agentziak	40	%4,87
Pertsona adituak (artikuluak, zutabeak eta abar).	112	%13,65
Espezializatu gabeko pertsonak (zuzendariari igorritako gutunak)	10	%1,21
Sinadurarik gabe	215	%26,21

3.23. irudia. Informazio-ekoizpenen banaketa ehunekoetan

Egunkari bakoitzean testuak argitaratzen dituzten erredaktoreak

espezializazio gutxi elikagaiei buruzko gaitan

- Ondoriozta daiteke aztertutako egunkarietan espezializazio gutxi dagoela elikagaiei buruzko gaitan. Hori baieztatu daiteke, hain zuzen, albisteak egiten parte hartzen duten profesional kopuru handia ikusita.
- Noticias de Álava, Gara eta Berria dira proportzioan kazetari-kopuru txikiagoa erabiltzen dutenak; hau da, espezializazio-indize zertxobait handiagoekin lan egiten dute.

Informazio-erredakzioetan agertzen den sinadura-kopuru osoak datu esanguratsuak ematen ditu, zinez.

Datu orokor gisa, esan daiteke erredaktoreek idatzitako 443 mezuetan, guztira 237 kazetarik hartu dutela parte. Horrek esan nahi du erredaktore bakoitzak batez beste 1,8 testu egin dituela. Horrek, halaber, erakusten du komunikabide guztietan oro har aztergai bakoitzean espezializazioa txikia dela.

2012. urtean *El Correok*, guztira, erredaktoreek sinatutako 113 testu txertatu zituen, eta testuon erredakzioan guztira 66 kazetarik parte hartu dute. Horri jarraiki, kazetari bakoitzeko 1,71 testu da. *El Diario Vascok* 89 egin ditu, eta horietan 46 erredaktorek hartu dute parte, hau da, batez beste, 1,93.

Noticias de Gipuzkoa eta *Deia* egunkarietako kopuruak aurrekoen antzekoak dira. Gipuzkoako egunkariak 23 kazetarik sinatutako 39 argitaratu ditu, hau da, batez beste, 1,7 profesional bakoitzeko. Bizkaikoak, berriz, 35 profesionalak sinatutako 61 informazio ditu (batez beste 1,74).

Noticias de Álava, *Gara* eta *Berria* dira proportzioan kazetari-kopuru txikiagoa erabiltzen dutenak, edo, beste era batean esanda, espezializazio-indize zertxobait handiagoekin lan egiten dutenak. *Noticias de Álavak* 18 kazetarik sinatutako 45 testu argitaratu ditu, hau da, 2,5 profesional bakoitzeko. *Garan* 12 pertsonak egindako 28 idazki agertzen dira (batez beste 2,33). *Berriak*, berriz, guztira 58 albiste txertatu ditu, eta horietan 29 profesionalak hartzen dute parte; hau da, 2,0 kazetari bakoitzeko.

El País eta *El Mundo* egunkariak eredu orokorrak bazter utzita lan egiten dute, berriro ere. Hori horrela da biek duten testu-ekoizpen urriagatik. *El País* egunkariak beste hainbeste kazetarik (1 batez beste) sinatutako hiru albiste argitaratu ditu. *El Mundok*, berriz, 5 erredaktorek (1,4 batez beste) sinatutako 7 argitaratu ditu. 3.14. taulan aipamen horiek guztiak zehazten dira. Adierazpen grafikoa, berriz, 3.24. irudian ikus daiteke.

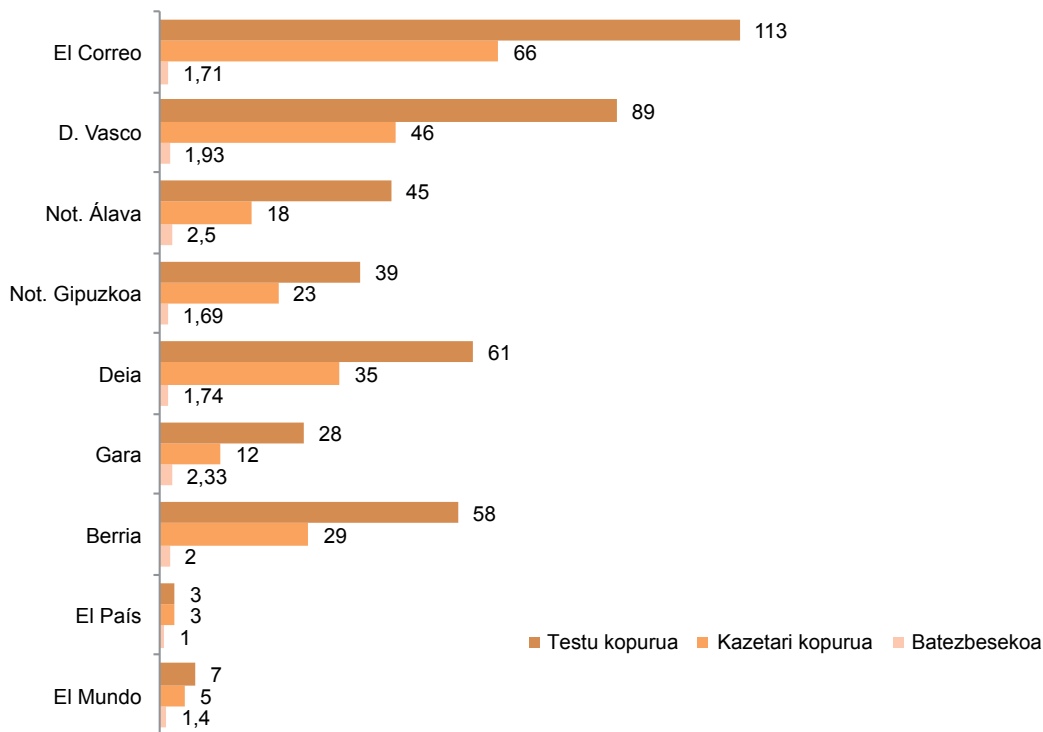
3.14. taula. Kazetarien eta sinatutako informazioen arteko harremana

Egunkaria	Sinatutako testu-kopurua	Kazetari-kopurua	Batez bestekoa
El Correo	113	66	1,71
Diario Vasco	89	46	1,93
Not. Álava	45	18	2,5
Not. Gipuzkoa	39	23	1,69
Deia	61	35	1,74
Gara	28	12	2,33
Berria	58	29	2,00
El País	3	3	1,00
El Mundo	7	5	1,40
Guztira	443	237	1,86

txostena: 2012 elkagaien segurtasuna Euskadiko prentsan

3.24. irudia. Testuen banaketa egile eta egunkari bakoitzeko

Kazetariak elkagaiekin loturiko gaietan duten espezializazio urria agerian uzteko, aztertutako komunikabideetan 2012. urtean 4 idazki edo gehiago txertatu dituzten profesionalen izenak aukeratu dira. Multzokatzean 4 talde ezarri dira; izan ere, bestela, gutxieneko kotak hartzen ditu erredaktore-kopuruak.

Hala ere, ikus daiteke 20 kazetarik besterik ez dituztela argitaratzen 4 informazio edo gehiago. *Berriak* profesional bakarraren 9 albiste txertatu ditu, eta horrek espezializazio altuena adierazten du. Bestalde, datu esanguratsu gisa, esan behar da *Noticias de Gipuzkoan* (23 kazetarik eginiko 39 argitalpen) ez dagoela 4 albiste inprimatzera iritsi den inor. *El País* eta *El Mundo* ere ez dira zerrenda horretan agertzen.

3.15. taula. Kazetarien zerrenda, 4 idazki edo gehiago dituen komunikabide bakoitzeko

Kazetariaren izena	Egunkaria	Testu-kopurua
Apeztegia, Fermín	El Correo	6
C., E.	El Correo	5
Echaluze, Alberto	El Correo	6
Nobrega, Juan Pablo	El Correo	5
Aldaz, Arantza	El Diario Vasco	4
Guillenea, Javier	El Diario Vasco	4
Hidalgo, Montse	El Diario Vasco	4
Segura, Fernando	El Diario Vasco	4
Soro, Mikel	El Diario Vasco	4
Turrau, Cristina	El Diario Vasco	6
Urdangarin, Ane	El Diario Vasco	8
Aginako, Iratxe	Diario Noticias de Álava	7
Pérez, Pablo José	Diario Noticias de Álava	7
Atxutegi, Aitziber	Deia	4
Lauzirika, Nekane	Deia	7
Pardo, Miguel A.	Deia	6
Adan, Jon	Gara	4
Basterra, Juanjo	Gara	6
García, Adrián	Berria	5
Muñagorri Garmendia, Lander	Berria	9

Pertsona espezializatuak

pertsona asko testu gutxi

Pertsona espezializatuak iritzi-zutabeak edo artikulatuak egitean izandako parte-hartzean, erredaktoreek jarraitutako urrats bertsuei heldu diete. Hau da, testu gutxi jorratzen dituzten pertsona asko daude. Salbuespenak salbuespen, oso gutxitan eta modu ezegonkorrean hartu dute parte adituek Elikagaien Segurtasunaren arloko informazioetan.

Txertatutako 112 albisteetan guztira 60 espezialistak parte hartu dute; hau da, batez beste 1,86. Gainera, *El Correok* eta *Berriak* besterik ez dituzte erabili 10 artikulatu argitaratu baino gehiago dituzten profesionalak.

El Correo da, besteei alde handia kenduz, espezializazio-maila egonkorragoari eusten diona. Hilero, Rosa Cuevasek idatzitako orrialde bat agertzen da, eta noizean behin Alejandro Martínez Berriochoak idatzitakoa. Biak ere *Consumer Eroskiko* kideak dira, eta bertan Elikagaien Segurtasunarekin loturiko gaiak jorratzen dira. Orrialde honen beheko aldean, oro har, zutabe espezializatua argitaratzen du Jesús Llona Larraurik. *Berriak* ere nahiko espezializazio egonkorragoari eusten dio, Edorta Agirrek idatzitako zutabearen bidez.

3.16. Ekoizpen handiena duten komunikabide bakoitzeko pertsonen zerrenda

Espezialistaren izena	Egunkaria	Testu-kopurua
Cuevas, Rosa	El Correo (Consumer-Eroski)	12
Martínez Berriochoa, Alejandro	El Correo (Consumer-Eroski)	2
Llona Larrauri, Jesús	El Correo	13
Agirre, Edorta	Berria	7
Markinez, Iker	Berria	4

Irudi honetan, *El Correo* "Culturas y Sociedad" atalean argitaratu ohi duen orrialdea ikus daiteke; hain zuzen, *Consumer Eroskiko* espezialistek idatzitakoa.

3. KAPITULUA EMAITZAK

3.3. Albisteen informazio-iturriak ezagutzea

3.3.2. Albisteen jatorria

Geografia-esparrua

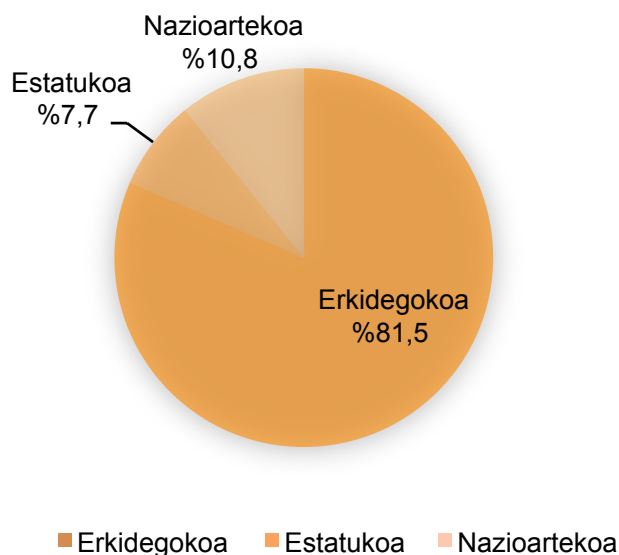
Testuen jatorri geografikoa autonomia-erkidegoa da ia erabat, argitaratutako informazioen % 81,5 Euskal Autonomia Erkidegoa da eta.

% 81,5
Euskal Herria

Jatorria aztertzeko, hiru geografia-eremu aztertu dira: autonomia-erkidegoa, estatukoa eta nazioartekoa. Horrela, helburua da jakitea aztertutako egunkarietako inguruak zerikusi handia ote duen albisteak aukeratzean.

820 informazioetatik 668 (% 81,5) autonomia-erkidegoaren eremutik datoz, eta 66k besterik (% 7,7) ez dute estatu mailako jatorria. 89 (% 10,8), berriz, nazioarteko barrutikoak dira. Horregatik baieztatu daiteke hautatze-irizpideak ezartzean inguruak duen eragina oso garrantzitsua dela.

3.25. irudia. Argitaratutako albisteen geografia-eremua

3. KAPITULUA EMAITZAK

3.3. Albisteen informazio-iturriak ezagutzea

3.3.3. Informazio-iturriak

pertsonalak
erakundeak
agentziak
esparruko enpresak
aldizkari espezializatuak

Iturri pertsonalak (% 37,9) dira albisteak egitean gehien erabiltzen direnak. Horien ondoren daude elikagaien sektoreko **erakundeak** (% 11,8), **agentziak** (% 4,9), **enpresak** (% 3,8) eta, azkenik, aldizkari espezializatuak (% 2,3).

Iturriak pertsonak, dokumentuak, artxiboak, aldizkari espezializatuak, datu-bankuak, eta abar dira, eta horietara jotzen dute kazetariak euren albisteak sortzeko idazten dituzten zirriborroetarako. Prentsa-ekoizpenean, iturriak osagai erabakigarriak dira, eta pista mordoa eskaintzen dute profesionalen jardueraren inguruan. Iturriek harremanetan jartzen dituzte kazetariak lan egiteko erabili ohi duten lehengaiekin. Iturri asko eta askotarikoak daude, baina denak ez dira garrantzi berekoak.

Iturri onenak beti izango dira pribilegiozko informaziorako bide ematen digutenak eta informazio espezializatuak; hau da, adituak dira lantzen dituzten gaietan. Elikagaien Segurtasunari buruzko testuetan, honako kategoria hauetan sailkatu dira iturriak:

a) Pertsonak:

izen propio legez, norbanako legez edota erakunde batean (publikoa izan zein ez) betetzen duten karguaren ordezkari legez jardun dezakete.

b) Erakundeak:

batzuetan, erakundeak izaten dira profesionalarekin zuzenean harremanetan jartzen direnak. Oro har, komunikazio-kabineteak izaten dituzte komunikabideekin komunikatzeko. Erakundeak askotarikoak izan daitezke, eta ematen dituzten erreferentzien balioa handia da, baina kasu horietan maiz gertatzen da igorlea anonimotasunean babestea.

c) Enpresak:

erakundeen antzera funtziona dezakete. Arlo horretan, era berean, gero eta ohikoagoa da komunikazio-kabineteek ahaleginak egitea komunikabideek enpresaren irudirako onuragarriak diren informazioak argitaratzea.

d) Argitalpen espezializatuak:

argitalpen espezializatuak, era berean, iturri gisa ere balio dezakete. Normalean, kazetariarentzat oso erabilgarriak izan daitezkeen azterketak eta ikerketak jasotzen dituzte. Testu paregabeak dira, kalitatetik gorenekoak eta gaurkotasunekoak. Interes handikoak dira, nahiz eta euren ahalmen guztia ustiatzen ez den.

e) Informazio-agentziak:

testuak egunkarira iritsi daitezke, albisteen agentzia baten bidez. Kasu horretan, erakunde profesional batek jasotzen ditu oharrak, ondoren idatzi eta komunikabideen esku jartzeko. Testu berberak eskaintzen dituzte euren bazkide guztientzat (zerbitzu bereziak ere enkargatu daitezke). Hori dela eta, egunkariak nahiago izaten dituzte euren iturrien bidez lortutako datuak.

f) Iturri anonimoak:

zenbaitetan, pistarik eman gabe edo erabilitako iturriak aipatu gabe argitaratzen dira albisteak. Albiste laburretan nahiko ohikoa da, eta ohikoena izaten da sinatuta ez egotea eta jatorriaren iturria ere ez aipatzea. Jatorriari buruzko anonimotasun hori, nahiz eta gutxiagotan gertatu, garrantzizko zenbait informazioarekin ere gertatu ohi da. Azken kasu horretan, esan daiteke akats profesionala dela; izan ere, irakurlearentzat oso garrantzitsua da datuen edo horiek idatzi dituen kazetariaren jatorria bezalako kontuak jakitea.

txostena: 2012 elikagaien segurtasuna Euskadiko prentsan

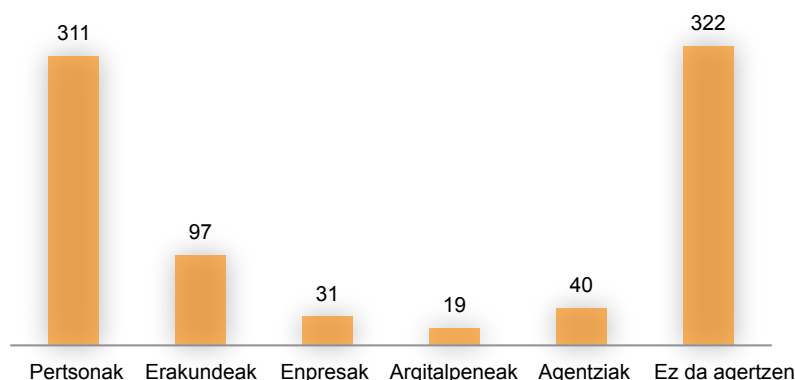
2012. urtean, Elikagaien Segurtasunari buruzko 820 testuetatik, 311tan (% 37,9) pertsonak erabili dituzte iturri gisa. 97 (% 11,8) erakundeetatik etorri ohi dira, kazetariekin izandako kontaktuan inolako bozeramailerik bitartekaritza-lanik egin gabe. 31 (% 3,8) enpresek zabaldu dituzte, normalean elikakatearekin loturikoak. 19 alditan (% 2,3) kazetariak aldizkari espezializatueta jo dute, eta 40 albiste (% 4,9) agentziek ekoiztutakoak izan ziren. Azkenik, 322 kasutan (% 39,2) ez da iturria aipatzen. Azken kasu horretan, garrantzitsua da kontuan hartzea albiste labur eta argazki-albisteetan argitaratutako kopuru handia. Horietan inoiz ez da iturriak aipatzen, aurreko paragrafoan aipatu den moduan.

3.17. taulan zehaztuta daude datu horiek. Adierazpen grafikoa 3.26. irudian ikus daiteke.

3.17. taula. Iturriak kategorien arabera

Pertsonak		Erakundeak		Enpresak		Argitalpenak		Agentziak		Ez da agertzen	
Testuak	%	Testuak	%	Testuak	%	Testuak	%	Testuak	%	Testuak	%
311	37,9	97	11,8	31	3,8	19	2,3	40	4,9	322	39,2

3.25. irudia. Informazio-iturriak kategorien arabera

a) Pertsonak

- Iturri pertsonalen % 75 erakunderen baten bozeramaile gisa jardun duten norbanakoak dira, baina dibertsitate handikoak eta espezializazio gutxiak (14 iturri pertsonalek baino ez dute parte hartu hiru albiste edo gehiagotan).
- Bozeramaileak, gehienetan, administrazioak eta Elikagaien Segurtasunaren arlokoak izaten dira (% 35,2), eta horien ondoren zientzialariak eta adituak (% 29,6), gizarteko ordezkariak (% 24,9) eta elikakateko kideak (% 10,3) daude.

**%75
bozeramaile**

**administrazioa
Elikagaien Segurtasuna
zientzialariak eta adituak
gizarteko ordezkariak
elikakateko kideak**

Pertsonak euren izenean edo erakunde, elkarte zein enpresaren batean zuten karguaren ordezkari gisa jardun dezakete. Lehenengo kasuan, esku hartzea banakakoa da, eta horren irismena, berriz, mugatua. **Bozeramaile gisa jarduten dutenean, erantzukizuna partikularretik orokorrera doa, garrantzi handiagoa du, eta albisteak ere proiektu handiagoa du.** Hori dela eta, iturri pertsonalak aztertu direnean, ezberdindu egin dira norberaren izenean jarduten dutenak eta erakunderen baten ordezkari gisa jarduten dutenak.

Iturri pertsonalek parte hartu duten 311 albisteetatik, 78 (% 25,1) euren izenean jardun duten pertsonenak dira, eta 233 (% 74,9), berriz, erakunderen baten ordezkari gisa aritu direnenak.

txostena: 2012 elkagaien segurtasuna Euskadiko prentsan

Euren izenean iturri gisa jardun duten pertsonak

Euren izenarekin sinatu duten 78 idazkietan, kazetariak guztira 67 iturri jorratu dituzte; hau da, batez beste 1,16 kazetari bakoitzeko.

Oso gutxitan jardun du inork bere izenean testu bat baino gehiago egiten parte hartu duenean. Iturri horietatik guztietatik, 9 pertsona espezializatutak baino ez dute parte hartu bi albistetan edo gehiagotan (gehienetan, bitan). Talde honek sortutako informazioa, guztira, 20 testuri dagokie.

3.18. taulan euren izenean eta euren parte-hartze gisa jardun duten pertsonak adierazi dira.

3.18. taula. Euren izenean iturri gisa jardun duten pertsonen zerrenda

Iturriaren izena	Jarduera	Testu-kopurua
Aduriz, Andoni Luís	Sukaldaria	2
Bruni, Frank	Kazetaria	2
Cohen, Jean Michel	Nutrizioan aditua	2
Echeburua, Enrique	Psikologo klinikoa	2
Etxeberria, Jon	Artzain Gazta	2
Guisasola, Marisol	Nutrizioan aditua	3
Linazasoro, Gurutz	Neurologoa	3
Llona Larrauri, Jesús	Nutrizio-medikua	2
Nelms, Ben	Argazkilaria	2
Guztira		20

Betetzen duten karguaren ordezkari gisa, iturri legez jarduten duten pertsonak

Ordezkaritza-karguren batean jarduten duten iturri pertsonalak aztertzeko eta katalogatzeko lau bloke ezarri dira:

Tokiko, autonomiako edo estatuko administrazioetako ordezkariak eta Elikagaien Segurtasunerako Agentzia eta Osasun Publikoko arduradunak. Zehatzago, kolektibo horren baitan sartu dira Eusko Jaurlaritzako Ingurumen Saileko eta Lurralde Plangintza, Nekazaritza eta Arrantza Saileko ordezkariak; Osasun Saileko, foru- aldundietako, ministerio, udal eta autonomia-gobernuetako ordezkariak; Administrazioako beste buruzagi batzuk (esate baterako, zuzendari eta idazkari nagusiak), parlamentariak, Europar Batasuneko agintariak, agentzia publikoetako zuzendariak, ELIKA eta abar.

Elikagaien Segurtasunaren arloko zientzialariak eta adituak: ikerketa-zentro, ospitale eta osasun zentroetako kideak, medikuak, unibertsitateak, ikastetxeak eta sektoreko profesionalen elkarteetako arduradunak, eta abar.

Elikakatea osatzen dutenak: lehenengo sektorea, elikagaien industria, farmacia-laborategiak, elikagaien eta osasunaren arloak zein beste arlo batzuk ordezkatzan dituen banatzaileak, komertzialak, elkarteak eta pertsonak.

Gizarte zibila ordezkatzan dutenak: kontsumitzaileen elkarteak ordezkatzan dituzten pertsonak, GKEak, sindikatuak eta abar.

Erakunderen batean ordezkari gisa jarduten duten iturri pertsonaletatik datozen 233 albisteetatik 82 (% 35,2) administrazioaren eta elikagaien segurtasunerako agentzietako ordezkariak dira. 69 iturri (% 29,6) zientzialariak eta adituak dira, 24 (% 10,3) elikakatea osatzen duten pertsonak eta 58 (% 24,9) gizarte-ordezkariek emanikoak.

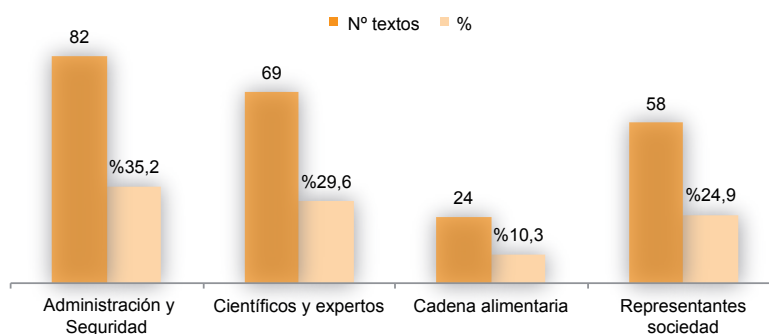
txostena: 2012 elikagaien segurtasuna Euskadiko prentsan

3.19. taulan antolatu dira aipamen horiek. 3.27. irudian, berriz, adierazpen grafikoa ageri da.

3.19. taula. Karguren bateko ordezkari gisa, iturri legez jarduten duten pertsonak

Administrazioa eta elikagaien segurtasuneko agentziak		Zientzialariak eta adituak		Elikakatea		Gizarte-ordezkariak	
Testuak	%	Testuak	%	Testuak	%	Testuak	%
82	%35,19	69	%29,61	24	%10,30	58	%24,89
Testu-kopurua guztira						233	

3.27. irudia. Erakunderen bat ordezkatzan duten iturri pertsonalak

Karguren batean ordezkari-lanak egin dituzten eta iturri pertsonal legez parte hartu duten 233 idazkiak 161 pertsonak idatzi dituzte (batez beste 1,4 pertsonako). Horrek agerian uzten du, berriro ere, erabilitako kopuru altua dela, eta gutxieneko espezializazioa dutela. **Iturri gisa aritu diren 14 pertsonak besterik ez dute parte hartu hiru albistetan edo gehiagotan;** hau da, 59 informaziotan guztira.

3.20. taulan agertzen da betetako karguaren ordezkari gisa 3 testutan edo gehiagotan iturri legez parte hartu dutenen zerrenda.

3.20. taula. Euren karguaren ordezkari gisa, iturri legez jardun duten pertsonen zerrenda

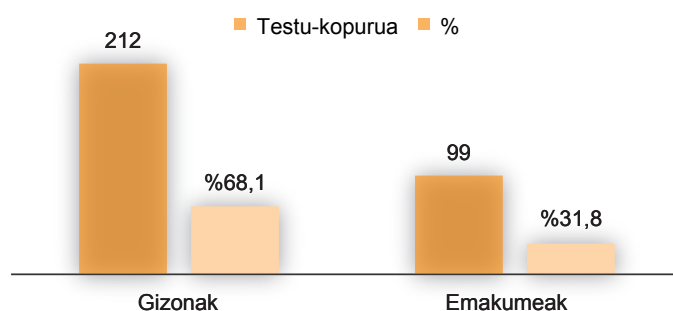
Iturriaren izena	Betetako kargua	Testu-kopurua
Bengoa, Rafael	Osasun-sailburua	9
Cruz, Juan Jesús	Sociedad Española de Oncología Médica-ko presidentea	3
Domaica, Ainhoa	Gasteizko Udaleko Gizarte Politika Arloko zinegotzia	3
Garai, Estitxu	Euskal Herria Esnea-ko bozeramailea	6
Gómez, Mariano	Bilboko Osasun eta Kontsumoa Arloko zinegotzia	3
Grau, Antoni	Instituto de Trastornos Alimentarios-eko zuzendaria	3
Marínez Hernández, Alfredo	Nafarroako Unibertsitateko nutrizio-katedraduna	4
Monje, Borja	Arabako Nekazaritza Arloko foru-diputatua	5
Orduña, Javier	Bilboko Udaleko Osasun eta Kontsumo Saileko zuzendaria	3
Palacios, Nicolás	Bizkaiko Elikagai Bankuko presidentea	7
Pérez Gil, Julián	Osakidetzako zuzendari nagusia	3
Pey, Jaume	Autocuidado de la Salud elkartearen presidentea	3
Serrano, Manuel	Centro Nacional de Investigaciones Oncológicas-eko kidea	3
Unzalu, Pilar	EAEko Nekazaritza sailburua	4
Guztira		59

txostena: 2012 elikagaien segurtasuna Euskadiko prentsan

Sexuaren araberako iturri pertsonalei erreparatzen badiegu, euren izenean zein karguren baten ordezkari gisa jarduten dutenean ere, iturri legez aritzen diren 311 kasuetatik **212tan (% 68,1) gizonak direla iturri hori, eta 99 (% 31,8), berriz, emakumeak.**

3.28. irudia. Iturri pertsonalen banaketa sexuaren arabera

b) Erakundeak

Administrazioa governuz kanpoko erakundeak sindikatuak alderdiak nazioarteko erakundeak

- Administrazioaren baitan dauden iturriak dira erakundeek gehienetan erabiltzen dituztenak (% 36,1). Ondoren gobernu kanpoko erakundeak, sindikatuak, alderdiak eta bestelakoak daude (% 26,8). Azkenik, nazioarteko erakundeak ageri dira: besteak beste, FAO, OME edo OMC (% 11,3).
- Albisteetan erakundeak aipatzen dira, baina ez dute informaziorik ematen. Horien artean daude, besteak beste, Eusko Jaurlaritza, Osasun Saila eta Ministerioa, ELIKA, OMS...

2012. urtean argitaratutako 820 informazioetatik, 97 kasutan (idazki guztien % 12) parte hartzen du erakunderen batek, baina bitartekari-lanik egin gabe.

Komunikabideak (izan iturriarekin sinatutako hitzarmena duelako, kazetariak ez duelako egokitzen jo iturria berariaz aipatzea edo, besterik gabe, iturria ezezaguna delako) erakunderen bat aipatzen du, testuak egiteko baliatu duen oinarriaren iturri gisa.

3.21. taulan jaso dira erreferentziak; grafikoa 3.29 irudian ikus daiteke.

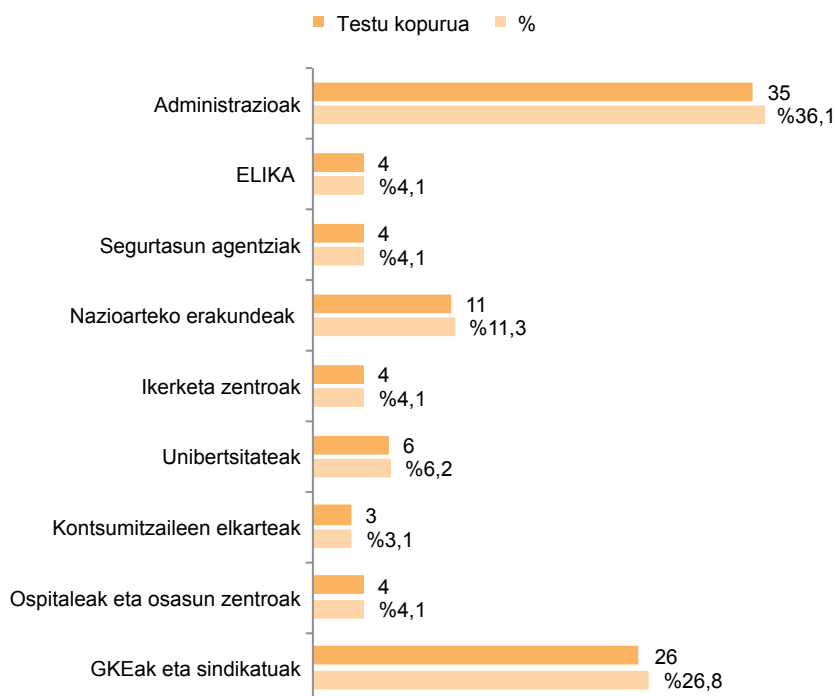
3.21. taula. Iturri gisa zuzenean jarduten duten erakundeak

	Testu-kopurua	%
Administrazioak	35	%36,1
ELIKA	4	%4,1
Elikaduraren eta osasunaren segurtasunerako agentziak	4	%4,1
Nazioarteko erakundeak (FAO, OME, OMC, eta abar).	11	%11,3
Ikerketa-zentroak	4	%4,1
Ikerketa-zentroak	6	%6,2
Kontsumitzaileen elkarteak	3	%3,1
Ospitaleak eta osasun-zentroak	4	%4,1
Beste batzuk (GKE, sindikatuak, alderdiak eta abar)	26	%26,8
Guztira	97	

txostena: 2012 elikagaien segurtasuna Euskadiko prentsan

3.29. irudia. Bozeramailerik gabe jarduten duten erakundeen iturriak

Zenbaitetan, erakunde batek eginkizun garrantzitsua izan dezake albiste bat egitean; izan ere, esate baterako, nolabait, zuzenean edo zeharka ematen duen informazioaren gertaerekin du lotura, baina ez du informazioa emateko eginkizuna. Kasu horietan, erakundeak eginkizun garrantzitsua du, baina ez du jarduten datu-emaila gisa.

3.22. taulan gehien aipatzen diren baina informaziorik ematen ez duten erakundeen zerrenda dago.

3.22. taula. Erakunde aipatueneen zerrenda

Erakundearen izena	Testu-kopurua
Eusko Jaurlaritzako Nekazaritza Saila	4
Eusko Jaurlaritzako Osasun Saila	17
ELIKA	7
Eusko Label	5
Eusko Jaurlaritza	7
Nekazaritza eta Elikadura Ministerioa	7
Nekazaritzarako eta Elikadurarako Nazio Batuak	4
Osasunerako Mundu Erakundea	8
EHNE sindikatua	4

c) Enpresenak

Batzuetan (testuen % 3,8) erredaktoreak enpresaren bat aipatzen du jatorri gisa, arduradun edo bozeramaileraren baten izena zehaztu gabe. Ez dira ohiko iturriak, baina zenbaitetan agertzen dira.

**une jakin
batzuetako iturriak
testuen
% 3,8**

txostena: 2012 elkagaien segurtasuna Euskadiko prentsan

31 aldiz elikaduraren esparruko enpresak agertzen dira iturri gisa. Bada, horiek, informazio-iturri hornitzaile legez jarduten dute, tartean bozeramailerik egon gabe.

3.23. taula. Bozeramailerik gabe iturri gisa jarduten duen enpresak

Enpresaren izena	Testu-kopurua
Albal	5
Auzo Lagun (Asociación de Empresas de Restauración de Euskadi)	3
Basherri Taldeak	1
Carrefour	2
Coca Cola	4
Egile Corporación	2
Ekogras	1
Empresa de Limpieza Gernika	1
Eroski	3
Hermeneus	1
Kaiku	2
Kalogero Kontserbak (Mutriku)	1
MacDonalds	1
Mercabilbao	1
Nutrición Center	1
Osasun Belardenda	1
Grupo Rioja	1

d) Argitalpen espezializatuak

erabilera eskasa

Aldizkari zientifikoak eta argitalpen espezializatuak potentzia handiko iturriak dira, baina ezer gutxi idazten da Elikagaien Segurtasunari buruzko idazkietan (guztietatik, % 2,3). Gainera, gehienetan ez datoz bat.

Konpetentziako egunkariak eta aldizkari espezializatuak ere zuzenean zein zeharka eragiten dute ekoizpen-prozesuan. Batzuetan, konpetentziak eginiko lan bat inspirazio-iturri izan daiteke; beste batzuetan, ordea, iturria izan daiteke.

Aldizkari zientifikoak eta espezializatuak argitalpen egokiak dira, inspirazio tematikoa lortzeko eta inprimatutako zenbait testu berrerrabiltzeko. **Interes handiko iturriak izan daitezkeen arren, aztertutako egunkariak, 2012an, 19 aldiz bakarrik erabili dituzte komunikabideak (Radio Euskadi edo EITB, esaterako), argitalpen idatziak (Osakidetza Osasun Plana edo Gaixotasun Alergikoen Liburua, kasurako) eta aldizkari zientifikoak (Nature Genetics edo Revista Clínica Española, adibidez).**

3.24. taula. Iturri gisa erabilitako argitalpenen zerrenda

Aldizkariaren izena	Testu-kopurua
Alimentación sana para la esclerosis múltiple	1
Euskal Herriko Aldizkari Ofiziala	1
Food Chemistry	1
EITB	1
Libro de Enfermedades Alérgicas (Fundación BBVA)	1
Nature Genetics	3
Plan de Salud 2002-2010 (Osakidetza)	3
Proceedings of the Nation Academy of Sciences	1
Radio Euskadi	1
Radio Granma	1
Revista Clínica Española	1
The New York Time	1
www.calculaquecomes.com	1
www.euskolabeltienda.com	1
200 errezeta goxo eta osasuntsu (Ttartalo argitaletxea)	1

txostena: 2012 elkagaien segurtasuna Euskadiko prentsan

e) Informazio-agentziak

Agentziak informazio-iturri garrantzitsua dira gai orokorretan, baina ez lan espezializatuari dagokionez; beraz, ezin da garrantzitsutzat jo Elikagaien Segurtasunari buruzko albisteetan duten parte-hartzea (testu guztien % 5). Bestalde, informazio gehien eman duen agentzia EFE izan da (agentzia guztien artean, % 85).

testuen
% 5 ematen dituzte
EFE agentziak
% 85 ematen ditu

Aztertutako egunkariak, 2012an, agentziaren kontaketak 40 aldiz bakarrik erabili zituzten. Erabiliena EFE da (34 txertatze). Horren atzetik daude Vasco Press (4 txertatze), Associated Press (1 txertatze) eta Europa Press (1 txertatze).

3.25. taula. Iturri gisa erabilitako informazio-agentzien zerrenda

Agentziaren izena	Testu-kopurua
EFE	34
Associated Press	1
Europa Press	1
Vasco Press	4

3. KAPITULUA EMAITZAK

3.4. Elikadura-arriskuen pertzepzioa eta tratamendua

3.4.1. Albisteen analisia, hilabete eta egunkariaren arabera

“arrisku” hitza

47 albistetan bakarrik (guztien % 5,7) erabiltzen da “arrisku” hitza esplizituki. Proportzio hori oso txikia da, funtsean, 2012an elikaduraren esparruan ez delako arrisku-egoera garrantzitsurik gertatu. Gainera, sortutako elikadura-alertaren batean, komunikabideek ez dute berariaz aipatu “arrisku” hitza.

Azterlaneko atal berezi batean jaso dira “arrisku” hitza berariaz aipatzen duten albisteak. Kasu horietan, **mezuak elikagaiei lotutako arrisku eta arrisku larrien berri ematen diote gizarteari.**

“Arriskuaren pertzepzioa”-z hitz egiten denean, argitu behar da komunikabideek gai jakin batzuei emaniko tratamenduak bakarrik hitz egiten dela, eta ez audientzien balizko hautemateaz; izan ere, alderdi hori neurtzeko, beharrezkoa da beste azterlan-mota batzuk egitea.

Arrisku-pertzepzioa prentsaren aldetik aztertzeko, “arrisku” hitza berariaz erabiltzen duten idazkiak bildu dira. Halaber, aztertu egin da ea irakurleei gomendiorik ematen dieten ala ez, kontrol- eta/edo prebentzio-neurriak ezartzen diren ala ez, eta alerta bat edo elikadura-krisia den zehazten duten ala ez. Bestalde, egokitza jo da aztertea ea kazetariak alertaz ematen duen ikuspegia positiboa, negatiboa edo neutroa den.

Arriskuei buruzko albisteen analisia, hilabete eta egunkariaren arabera

2012. urtean, 47 erregistrotan hitz egin da berariaz arriskuaz. “Arrisku” hitza gehien erabili duten kontakizunak otsailekoak (15), martxokoak (12) eta urtarrilekoak (8) dira, hurrenez hurren. Apirilekoak (5), maiatzekoak (3), ekainekoak (3) eta irailekoak (1) osatzen dute testuen blokea.

3.26. taulan ematen da hilez hileko zerrenda, egunkariaren arabera.

3.26. taula. Arriskuari buruzko albisteak, hilez hile eta egunkariaren arabera

	El Correo	El Diario Vasco	Not. Álava	Not. Gipuzk	Deia	Gara	Berria	El País	El Mundo	Guztira
Urtarrila	2	2	1	1	2	-	-	-	-	8
Otsaila	4	4	2	2	3	-	-	-	-	15
Martxoa	3	2	3	-	3	-	-	1	-	12
Apirila	3	1	-	1	-	-	-	-	-	5
Maiatza	2	-	-	-	-	-	1	-	-	3
Ekaina	1	-	-	-	-	1	1	-	-	3
Uztaila	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Abuztua	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Iraila	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
Urria	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Azaroa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Abendua	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Guztira	15	9	6	4	9	1	2	1	-	47

txostena: 2012 elkagaien segurtasuna Euskadiko prentsan

Albisteen ehunekoa txikia izan da, 2012an ez delako egon elikadura-arrisku garrantzitsurik. Gainera, halakoren bat egon denean, ez du osasun-arazorik sortu euskal gizartearen.

Halaber, bitxia bada ere, sortutako elikadura-alertaren batean, komunikabideek ez dute berariaz aipatu "arrisku" hitza. Azken horren adibide bat da 2012ko irailaren 17ko gertaera: Eusko Jaurlaritzako Osasun Sailak Portugaleko lau gazta ez kontsumitzea eskatu zuen, kutsatuta zeudelako. Informazio hori da hil horretako bi gai garrantzitsuenetako bat: *El Correo*, *El Diario Vasco*, *Deia* eta *Noticias de Gipuzkoa* egunkarietan argitaratu zen, eta horietan guztietan ez zen "arrisku" hitza.

Hain albiste-kopuru gutxi egotea arrunta da, halaber, aintzat hartzen bada "arrisku" hitza duten testuak une jakin batzuetan bakarrik bat datozela hileko gertakizun garrantzitsuenekin.

Euskadiko obesitateari buruzko estatistikak, etxeko elikadura-intoxikazioak, alergiak eta horiek osasunean dituzten ondorioak, eta AEBetan saldutako Coca Cola eta Pepsi-aren konposizio-aldaketak (euren etiketan minbiziari buruzko ohartarazpena jarri behar izatea ekiditeko) dira "arrisku" hitza berariaz jasotzen duten hileko gertakizun bakarrak. Arriskuez hitz egiten duten erregistro gehienak osasunarekin lotutako gaiak aipatzen dituzte: elikadura txarrak eta obesitateak osasunean dituen arriskuak, alergiak, etab.

Gainera, argitaratutako 47etatik bitan baino ez da aipatzen "arrisku" hitza izenburuan. Gainerako kasuetan informazioaren gorputzean ageri da.

3.27. taula. Izenburuan "arrisku" hitza berariaz jasotzen duten albisteak

Eguna	Egunkaria	Izenburua
29/06	El Correo	Egunean garagardo bat hartzea osasungarria da, eta arrisku kardiobaskularra eta osteoporosia murrizten ditu.
27/09	Deia	Obesitate-arriskuak gora egiten du krisiaren ondorioz.

txostena: 2012 elikagaien segurtasuna Euskadiko prentsan

Albisteen analisia, Elikagaien Segurtasuneko gaien arabera

Arriskuei buruzko 47 albisteetan sarrien agertzen diren gaiak dagokienez, % 38,3 osasunari buruzkoak dira, % 14,9 nutrizioari buruzkoak, % 12,8 elikadurari eta elikagaien arriskuari buruzkoak, eta % 8,4 irisgarritasunari buruzkoak.

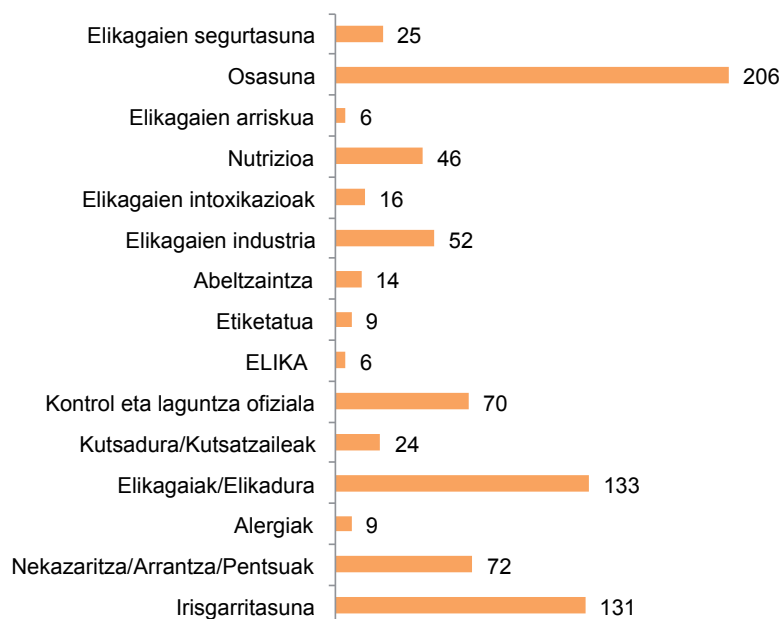
osasuna
nutrizioa
elikadura eta elikagaien arriskua
irisgarritasuna

Arriskuei buruzko albisteak Elikagaien Segurtasunaren esparruko informazioak sailkatzeko ezarri diren 15 gaien arabera aztertzen badira, ikus daiteke osasunari buruzko 18 testuek, tarte handiz, ezartzen dutela kota gorena. Horien ostean daude nutrizioari buruzkoak (7 txertatze) eta Elikagaiei/Elikadurari eta Elikadura Arriskuei buruzkoak (6 txertatze). Irisgarritasun-gaiak 4tan agertzen dira, eta bestelako informazioak gainerako gaiak buruzkoak dira, txertatze bakarrenekin.

3.28. taula. Arriskuari buruzko albisteetan gehien errepikatzen diren gaiak

	Guztira	%
Irisgarritasuna	4	%8,5
Nekazaritza/Arrantza/Pentsuak	1	%2,1
Alergiak	-	-
Elikagaiak/Elikadura	6	%12,8
Kutsadura/Kutsatzaileak	-	-
Kontrola eta Laguntza Ofiziala	1	%2,1
ELIKA	1	%2,1
Etiketatzeari	-	-
Abeltzaintza	1	%2,1
Elikagaien industria	1	%2,1
Elikagaiek eragindako intoxikazioak	1	%2,1
Nutrizioa	7	%14,9
Elikagaien arriskua	6	%12,8
Osasuna	18	%38,3
Elikagaien Segurtasuna	-	-
GUZTIRA	47	

3.30. irudia. Arriskuari buruzko albisteen gaiak

3. KAPITULUA EMAITZAK

3.4. Elikadura-arriskuen pertzepzioa eta tratamendua

3.4.2. Elikadura-arriskuen tratamendua

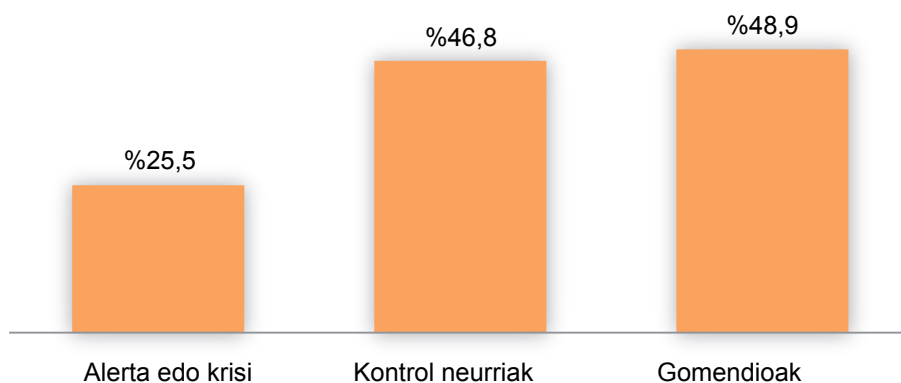
Ez kezkarazi Ohartarazi

Elikagaien arriskuei buruzko testuetako elikadura-alerta edo krisien maila txikia da. Gainera, testuen erdiek kontrol- eta prebentzio-neurriak ezartzen dituzte, kontsumitzaileentzako aholkuekin.

47 kasuetatik 12tan bakarrik (% 25,5) agertzen dira elikadura-arriskua iragartzen duten albisteak. Alerta horiek modu puntualean agertu izan diren gaiekin egon dira lotuta. Esate baterako, Fukushima istripu nuklearrarekin edo intoxikazioen % 30 etxean gertatzen direla azaltzearekin.

22 alditan (% 46,8) kontrol- eta/edo prebentzio-neurriak ezartzen dira, eta 23 kasutan (% 48,9) kontsumitzaileentzako aholkuak agertzen dira.

3.31. irudia. Elikadura-alerta edo krisiak, kontrol-neurriak eta aholkuak

txostena: 2012 elkagaien segurtasuna Euskadiko prentsan

3. KAPITULUA EMAITZAK

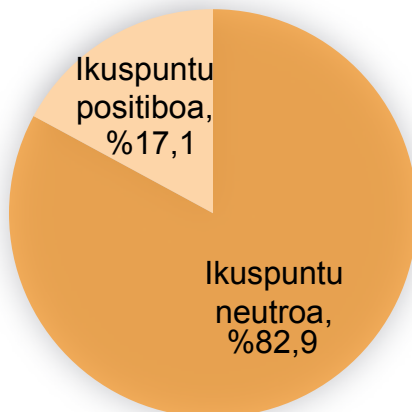
3.4. Elikadura-arriskuen pertzepzioa eta tratamendua

3.4.3. Elikagaien arriskuei buruzko albisteen ikuspegia

Kazetariak arrisku-albisteari buruz duen ikuspegiari dagokionez, % 82,9k (39 albiste) ikuspegi neutroa agertzen dute aurkeztutako arazoaz; bestalde, % 17,1k (8 albiste) ikuspegi positiboa erabili dute. Inon ez da ikuspegi negatiborik erabili.

neutroa
inoiz ez
negatiboa

3.32. irudia. Ikuspegi-mota: positiboa edo neutroa

SALMONELLA

GIZAKIEN ARTEAN SALMONELLOSLA ERAGIN DEZAKEEN BAKTERIOA, BALDIN ETA JATORRIAN, PROZESUAN ETA ETXEAN BEHAR EZ BEZALA MANIPULATZEAREN EDO HIGIENE FALTAREN ONDORIOZ KUTSATUTAKO ELIKAGAIAK KONTSUMITZEN BADIRA.

elika
Fundación Vasca para la Seguridad Agroalimentaria
Elikagaien Segurtasunerako Eusko Fundazioa

▶ AINTZAT HARTU BEHARREKO ELIKAGAIAK

Bakterio hau minbera da tratamendu termikoeikiko; beraz, gordinik edo gutxi kuzinatutako elikagaien kontsumoari lotuta dago.

ARRAUTZAK

HARAGIA

PASTELURIK EZAK
gizakia ENEA eta ENEKIAK

ARRAINAK
eta ITASGAIK

▶ SALMONELLOSLA

Salmonellakera gindako urdail-hesteetako infekzioa da.

SINTOMAK
BEHERAKOA
SABELALDEKO MINA
SUKARRA

JARDUNBIDE EGOKIAK etxean

▶ KUZINATU modu egokian arrautza, haragiak eta honetatik eratorritako produktua.	▶ GARBITU eskuak kuzinatzen hasi aurretik.	▶ SAIHESTU elkagai gordinen eta kuzimatuaren arteko kutsadura gurutatua.	▶ DESINFECTATU tresnak, oholak, azalerak...	▶ HOZTU berekala arrautza (jordinarekin (minionsa, saltsak, kremak) eginiko elikagaiak eta 24 orduen barruan kontsumitu.
▶ EZ DESIZOTZU elkagaiak giro-temperaturan.		▶ EZ GARBITU hozkailean sartu aurretik arrautzak.		

• info.Salmonella ▶ www.elika.net

3. KAPITULUA EMAITZAK

3.4. Elikadura-arriskuen pertzepzioa eta tratamendua

3.4.4. Elikagaien arriskuei buruzko albisteen egunerokotasuna

28 albiste
azken aldiko
gaurkotasunak

18 albiste
gaurkotasun
iraunkorrekoak

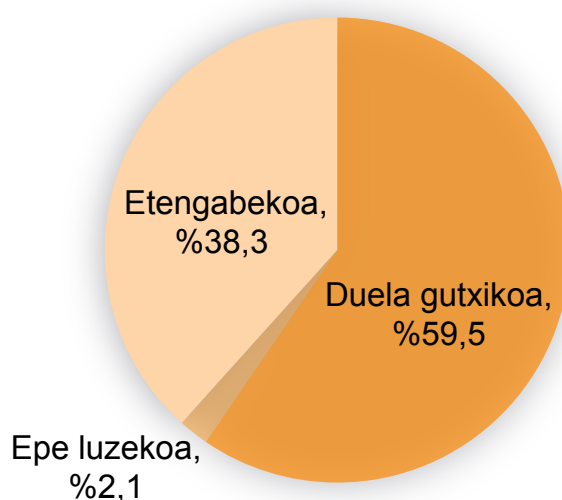
1 albiste
gaurkotasun
luzatukoa

Egunerokotasunaren ikuspegitik, arriskuari buruzko albiste guztietatik % 59,5 (28 albiste) azken aldiko gertakizunei buruzkoak izan dira, % 38,3 (18 albiste) egunerokotasun iraunkorra dutenak eta % 2,1 bakarrik (1 albiste) egunerokotasun luzatukoa. Hori ikusita, esan daiteke gaiak egun bakar batean konpontzen diren gai generikoak direla, denboran zehar irauten dutenak.

Bestalde, "arrisku" hitza berariaz aipatzen duten testuak aztertu dira, hiru egunerokotasun-motak (azken aldikoa, luzatua eta iraunkorra) aintzat hartuta.

Horrela, interpreta daiteke arriskuei buruzko albisteak egun bakar batean amaitzen direla (informazioari dagokionez) edo oso parametro orokorreki buruzkoak direla; beraz, ez dute egunerokotasunik galtzen eta gaur zein beste edozein egunetan argitara daitezke, ez baitira ahitzen denborarekin. Egunerokotasun luzatua dela eta, gai bakar batek eskatu ditu informazio-txertatzeak aste bereko ondoz ondoko egunetan.

3.33. irudia. Egunerokotasun-mota

4. KAPITULUA ELIKAGAIEN SEGURTASUNeko GAI INTERESGARRIENEN AZTERKETA (2012. URTEA)

- Pentsak gehien nabarmendutako gaien artean, beste batzuen gainera, txertatze-kopuruari dagokionez, aipagarriak dira elikagaien irisgarritasunarekin lotutakoak. Hori krisi ekonomikoak talde jakin batzuetan sortu dituen arazoen adierazle izan daiteke; zehazki, arazoak daude elikadura duinerako sarbidea izateko, eta arazook larriagotu egin dira 2012ko bigarren seihilekokoan, ziur asko ekonomiaren beraren hondatze orokorraren ondorioz.
- Bigarrenik, aipatzekoak dira elikagaien kontsumoari lotutako ohitura osasungarriak.
- Azkenik, gai batzuk gutxitan agertzen badira ere, komunikabideetan badago horiek azpimarratzeko joera, ziur asko giza osasunean dituzten ondorioengatik: alergiak, intoxikazioak, elikagaien kaltegabetasuna.

1.
**irisgarritasun
arazoak**

2.
**kontsumo-ohitura
osasungarriak**

3.
**alergiak
intoxikazioak
elikagaien kaltegabetasuna**

Aztertutako hil bakoitzeko gai garrantzitsuenak hautatzeko, kazetaritza-irizpide zurrunk erabili dira. Mauro Wolf bezalako egileek **"albiste-balioa"** kontzeptua azaltzen dute: **laburbilduz, gertakizun batek informazio-iturri bihurtzeko hautatua izateko izan beharreko ezaugarria da.**

4. KAPITULUA ELIKAGAIEN SEGURTASUNeko GAI INTERESGARRIENEN AZTERKETA (2012. URTEA)

4.1. “Albiste-balioa”-ren faktoreak

Azterlan honetan gogoan izan diren bost albistegarritasun-faktore nagusiak honako hauek izan dira:

a) Gaia jasotzen duten komunikabideen kopurua:

Gai bakar bat zenbait komunikabidetan agertzen bada, “albistegarritasun-plusa” duela uste da. Pentsa liteke albisteak zenbait argitalpenetan behar besteko oihartzuna izan duela.

b) Egunerokotasun luzatua:

Gaien iraupena zenbait egunekoa denean, uste da gai horiek garrantzitsuagoak direla egun bakar batan jasotzen direnak baino.

c) Interes orokorra:

Gai jakin batzuek ondorio zuzenak dituzte pertsona askorengan; esate baterako, elikagai bat osasunerako kaltegarria izan daitekeela ebaztea. Halakoetan, esan daiteke “interes orokorreko” informazioak direla. Interes orokorrari kontrajarriz, beste albiste batzuk Núñez Ladéveze bezalako egileek “interes publikoko” izendatzen dituztenak dira. Funtsean entretenimendua bilatzen duten gaiak dira, batzuetan morbo apur bat ere badutenak.

d) Hurbiltasuna:

Euskadin gertatutako intoxikazio batek beti izango du oihartzun handiagoa euskal prentsan, Australian gertatutako intoxikazio berak baino. Audientziek interes gehiago erakutsi ohi dute euren inguruan gertatutako informazioetan, eta hori Elikagaien Segurtasunaren esparrura ere ezar dakioko. Hurbiltasuna ez da beti geografikoa: hurbiltasun afektiboa edo tematikoa ere egon daitezke.

e) Aktoreen garrantzia:

Informazio jakin baten protagonisten garrantzia edo ospea (pertsonena, erakundeena edo enpresena izan) da informazioaren albistegarritasuna azal dezakeen beste faktoreetako bat.

4. KAPITULUA ELIKAGAIEN SEGURTASUNeko GAI INTERESGARRIENEN AZTERKETA (2012. URTEA)

4.2. Gaien banaketa, Elikagaien Segurtasunaren arloen arabera

4.1. taulan eta 4.1. irudian ikusten denarekin bat, azterlan honetan ikertutako item guztiak egon dira komunikabideek gehien nabarmendutako albisteetan, 2012ko zenbait hiletan.

Egunkariak joera argia erakusten dute: garrantzia ematen zaie **elikagaietarako irisgarritasunarekin** lotutako gaiak (7 txertatze). Zenbaitetan, elikagaien bankuak martxan jartzeari buruzko informazioak errepikatu egiten dira. Bada, item hori behin eta berriz errepikatzea krisi ekonomikoaren eta zenbait kolektibok elikadura duina lortzeko dituzten arazoaren isla da. Gainera, arreta ematen du gai horri buruzko erreferentziak urteko bigarren seihilekoan nabarmendu izana, ziur asko ekonomiaren hondatze-prozesu orokorragatik.

Bigarren maila batean, lau txertatzerekin, hiru gai aurkitzen ditugu: **Elikagaiak/Elikadura, Nutrizioa eta Osasuna**. Funtsean, elikagaien kontsumo-ohitura osasungarriekin lotutako albisteak dira. **Alergiak eta Elikagaien Segurtasuna** dira, nabarmendutako hiru albistekin, maila bat beherago kokatzen diren albisteak. Gainerako itemek presentzia mugatuagoa dute.

4.1. irudia 3.10. irudian azaldutako datuekin alderatuta, ikusten da ez dagoela baliokidetasun zehatzik komunikabideek 2012an jasotako itemen eta nabarmenentzat jotzako hileko gaiei artean. Egia da irisgarritasuna (131 txertatzerekin) izan zela hirugarren esparru aipatuena. Lehenengoa, aldiz, Osasuna izan zen 8206 txertatze). Nolanahi ere den, alergiekin lotutako 9 testu egon ziren, eta nutrizioa sailkapeneko 7. lekuan gelditu zen. Hori ikusita, ondoriozta daiteke komunikabideek, nahiz eta gutxitan agertu, zenbait gai nabarmentzeko joera dutela, ziur asko herriarrien artean sor dezaketen alarmagatik.

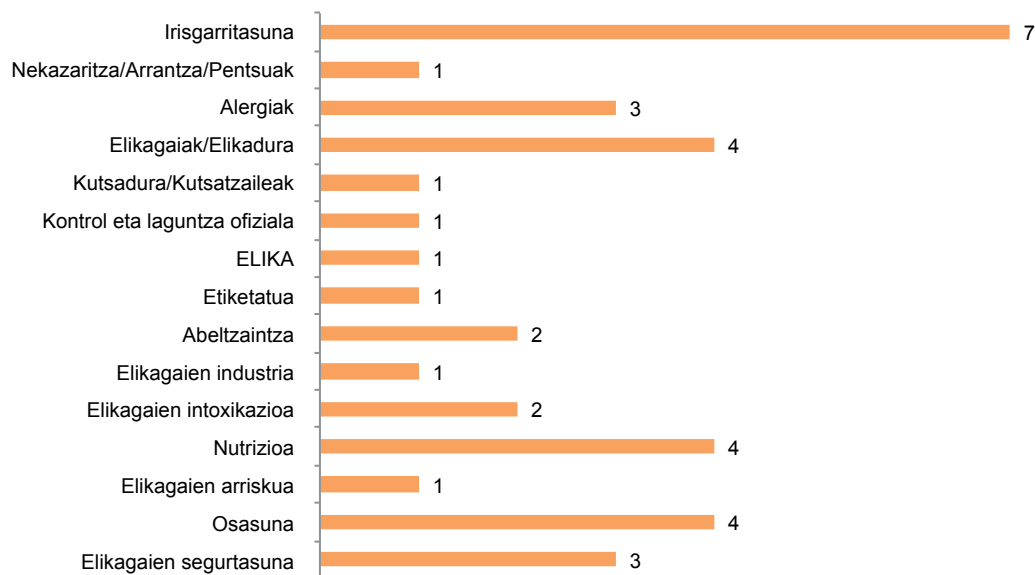
4.1. taula. Elikagaien Segurtasunari buruzko gai garrantzitsuena, hilez hil

	Urt.	Ots.	Mar	Api.	Mai.	Eka.	Uzt.	Abu.	Ira.	Urr.	Aza.	Abe.	GUZTIRA
Irisgarritasuna			2		1		1	1			1	1	7
Nekazaritza/Arrantza/Pentsuak	1												1
Alergiak				1	1						1		3
Elikagaiak/Elikadura	1					1				1		1	4
Kutsadura/Kutsatzaileak									1				1
Kontrola eta Laguntza Ofiziala							1						1
ELIKA			1										1
Etiketatzeari									1				1
Abeltzaintza	1			1									2
Elikagaien industria	1												1
Elikagaien eragindako intoxikazioak				1	1								2
Nutrizioa		1		1			1	1					4
Elikagaien arriskua			1										1
Osasuna		1			1	1					1		4
Elikagaien Segurtasuna		1					1			1			3
GUZTIRA	4	3	4	4	4	2	4	2	2	2	3	2	36

txostena: 2012 elikagaien segurtasuna Euskadiko prentsan

4.1. irudia. Gai garrantzitsuenen zenbakia

4. KAPITULUA ELIKAGAIEN SEGURTASUNEN GAI INTERESGARRIENEN AZTERKETA (2012. URTEA)

4.3. Gaien deskribapena, hilez hil

URTARRILA

Gai aipagarrienak: nekazaritza, abeltzaintza, elikagaien industria eta elikadura

Aldaketak Arabako nekazaritzan eta abeltzaintzan

Diario de Noticias Álavak argitaratutako erreportaje baten arabera, azken urteotan nekazaritzaren eta abeltzaintzaren esparruetan egiten ari diren zenbait aldaketa kezkarritzat jotzen hasi dira sektoreko ordezkariak. Azken lau urteotan nekazaritzarekin eta abeltzaintzarekin lotutako negozioen % 8,5 desagertu dira. Probintziako zenbait ustiategi itxi diren arren, landatutako eta ustiatutako azalerak bere horretan dirau. Lanean ari diren nekazariak erretiratzaren diren edo lana bertan behera uzten dutenen piezak alokatzeko edo erosten dituzte, lurra lantzen jarraitzeko. Horren ondorioz, sektoreko ordezkari batzuek kezkarritzat jo duten kontzentrazioa sortu da ("La progresiva desaparición de explotaciones agrarias auspicia la concentración de la tierra", Diario de Noticias de Álava 2012/01/12).

Iturria: Diario de Noticias de Álava

Elikagai adimendunak?

Nutrizioak adimen-koizientearen hazkundera bezalako alderdietan duen eraginari gaur egun nutrizio pertsonalizatu esaten zaio. Bestela esanda, pertsona bakoitzak herentzia genetiko bat du, eta horrek baldintzatu egiten du elikagaiei ematen dien erantzuna. Alfredo Martínez Nafarroako Unibertsitateko nutrizio-katedratikoa da, eta Zientziaren Dupont Saria irabazi zuen 2011n. Bada, bere ustez, epe laburrean, elikadurak zenbait gaixotasun ekidingo ditu, eta azterlan genetikoek dieta ezin hobea zein den zehaztuko dute, modu pertsonalizatuan. Orain, esate baterako, jakina da dieta egokia gaia dela erreuma hobetzeko. Are gehiago, Crohn gaixotasuna edo gaitz erreumatoideak saihesteko hanturen aurkako dietak daude. Datorren hamarkadan jaiotzen direnek zenbait gaixotasun saihestu ahal izango dituzte, gehiago haziko dira edo euren inteligentzia-indizea handiagoa izango da. Arrainetako koipe-azidoek neuronetara jotzen dute. Horri esker, memoria beranduago galtzen da, eta informazioa gordetzeko ahalmena ere handitu egiten da. Elikadura inteligentzia hobetzeko lagungarri izan daiteke ("En diez años podremos dar a los niños alimentos que les ayuden a aumentar su cociente intelectual", Deia, 2012/01/07). ("En diez años podremos dar a los niños alimentos que les ayuden a aumentar su coeficiente intelectual", Noticias de Gipuzkoa, 2012/01/08).

Iturria: Noticias de Gipuzkoa

txostena: 2012 elikagaien segurtasuna Euskadiko prentsan

Erosten ditugun elikagaien % 50 zaborretara doaz

Europako Parlamentuaren txosten baten arabera, europarrok urtean erosten ditugun elikagaien % 50 zaborretara doaz, nahiz eta oraindik ere jangarriak izan. Guztira 89 tona jaki botatzen ditugu; hots, 179 kilo pertsonako, aintzat hartu gabe ekoizpen-prozesuan zehar sortutako nekazaritza-jatorriko elikagaien hondakinak eta itsasora botatzen diren arrain baztertuak (hau da, arrandegietara eta gure mahaletara iristen ez direnak). Kopuru kezkarriak dira, gogoan izanda Europan 79 milioi biztanle bizi direla pobrezia-mugaren azpitik eta 16 milioi karitatea behar dutela jateko. Neurriak hartu ezean, Europako Batzordeak aurreikusi du 2020an 126 tona elikagai egongo direla zaborretan; hots, orain baino % 40 gehiago. Euro-ganberatik gobernuak dei egin zaie, esku-har dezaten, arazoari premiaz hel diezaizoten eta hondakinak % 50 murriztea ahalbidetzen duten zuzentarauak eman ditzaten. Txostenarekin bat, zaborrontzira doan janari gehiena etxeetan botatzen da (% 42). Horren atzetik, ekoizpen-sektorean botatzen dena dago (% 39), baita prestakinak (% 14) eta merkatariek botatakoak (% 5) ere. ("La mitad de la comida que se compra en la UE acaba en el cubo de la basura", Deia, 2012/01/21).

Iturria: Deia

OTSAILA

Gai aipagarrienak: Osasuna, Nutrizioa eta Elikagaien Segurtasuna

Elikadura osasungarria, minbiziari aurre egiteko

Minbizia saihesteko elikadura osasungarriak onurak dituela baten baino gehiagotan aipatu da, zenbait egunkaritan, hil honetan.

Osakidetzako zuzendari nagusi Julián Pérez Gil jaunak emaniko datuen arabera, herrialde garatuetako minbizien % 10en jatorria fruta eta barazki gutxiko dietetan dago. Bestalde, elikadura osasungarria izateak gaixotasun hau kasuen % 35en agertzea saihestuko luke. Adituen ustez, egungo minbizi-kasuen % 40 gaixok kontrola ditzaketen faktoreek eragiten dituzte: elikadura, jardura fisikoa, alkoholaren eta, batez ere, tabakoaren kontsumoa (saihets daitekeen lehenengo heriotza-kausa da). ("Un 35% de los cánceres se puede evitar llevando una alimentación saludable", Diario de Noticias de Álava, 2012/02/03). Beste egunkari batzuek zifra-jarioekin osatzen dute informazio hori. EAEko Minbizi Erregistroko azken estatistika-datuen arabera, 2008an 12.284 kaltegarri diagnostikatu ziren lehenengoz. Horietatik, 7.344 gizonengan aurkitu ziren, eta 4.940 emakumeengan. Tasa gordina, hala gizon nola emakumeengan, 700,25 eta 688,1 izan zen 100.000 biztanleko, hurrenez hurren. ("Uno de cada tres cánceres se puede evitar con una alimentación saludable", El Diario Vasco, 2012/02/03). ("Una alimentación saludable evitaría tres de cada diez cánceres", Deia, 2012/02/03).

Iturria: El Diario Vasco

txostena: 2012 elikagaien segurtasuna Euskadiko prentsan

Euskadiko obesoen populazioa hazi da

Euskal Autonomia Erkidegoko egunkari gehienek jaso dituzte Eusko Legebiltzarrean Rafael Bengoa osasun-sailburuak publiko eginiko Osasun Plana 202-2010 delakoaren datuak.

Txosten horren arabera, obesitatea da gerora bestelako arazo eta gaixotasun larriagoak dakartzan abiapuntua: minbizia, diabetesa, arazo kardiobaskularrak. Kezkagarria da, murriztu baino, gehiegizko pisua duten pertsonen kopuruko erritmo kezkagarrian egin duela gora. Euskadin, gaur egun, orain hamar urte baino % 25 obesoko gehiago daude, aipatutako Osasun Planarekin bat. Arazoa larritu egin da maila ertain eta altuko herritarren artean, eta gizonen artean. Bengoa osasun-sailburuak erantzukizun-deia egin zien herritarrei eta nekazaritzako elikagaien enpresei, euren buruak muga ditzaten, elikagaien kalitatea hobetzeko, produktu osasungarriaren erabilera sustatzeko eta etiketatzea hobetzeko. ("Bengoa asegura que reducir la obesidad es el reto de la década", Deia, 2012/02/09). ("Sanidad alerta del preocupante aumento de la obesidad en Euskadi", El Diario Vasco, 2012/02/09). ("El número de vascos obesos aumenta un 25%", Noticias de Gipuzkoa, 2012/02/09). ("Bengoa aboga por combatir la obesidad tras aumentar su incidencia", Gara, 2012/02/09). ("El porcentaje de obesos crece un 25% en Euskadi", El País Ed. País Vasco, 2012/02/09). ("La población obesa en Euskadi se dispara un 25% en diez años", El Mundo del País Vasco, 2012/02/09). ("Los vascos, cada vez más gordos", El Correo, 2012/02/09).

Iturria: El Mundo "País Vasco"

Elikagaiak herri saharuariarentzat

Euskadi 150.000 kilo elikagai bidali ditu Tindufeko kanpaleku saharaietara. 6 kamioiak eta 2 autobusek osatutako solidaritate-karabanak hainbat produktu garraiatu zituen: konterbak, pasta eta azukrea, besteak beste, umeak eta haurdunak elikatzeko. Izan ere, herritar horiek dira, Tindufeko kanpalekuetako saharai errefuxiatuen artean, nutrizio-defizit handiena pairatzen dutenak. Udalek, erakundeek eta saltoki handi batzuek, solidaritatea erakusteko, eginiko dohaintzak dira. Juanjo Lasa da herri saharaiaren babeserako elkartearen euskal koordinatzailearen zuzendaria, eta berak azaldu zuen zer-nolako beharrezkoa duen herri saharaiak: nazioartetik iristen zaizkion laguntzetatik bakarrik bizi daiteke. Karabanaren helburua da elikagaiak bidaltzea; horrela, lortu egingo da batik bat bost urtetik beherako umeek, haurdun dauden emakumeek eta bularreko umeek pairatzen dituzten osasun- eta desnutrizio-arazoak arintzea. ("Euskadi envía 150.000 kilos de alimentos a los campamentos de Tinduf", El Diario Vasco, 2012/02/19). ("Euskadi envía una caravana con 150 toneladas de alimentos para los saharauis", El Correo, 2012/02/19).

Iturria: El Diario Vasco

txostena: 2012 elkagaien segurtasuna Euskadiko prentsan

MARTXOA

Gai aipagarrienak: Elikagaietarako sarbidea, Arriskua eta ELIKA

Uraren munduko eguna

Uraren Munduko 2. Egunaren ospakizunaren kariatara, komunikabide guztiek argitaratu dituzte informazioak eta ekitaldiak, ura modu egokian kudeatzeko duen garrantzia hausnartzeko eguna gogorarazteko. 2.000 eta 5.000 ur-litro behar dira pertsona batek egunean kontsumitzen dituen elikagaiak ekoizteko. "Edaten" dugun ur gehiena kontsumitzen ditugun elikagaietan bertan daude. Esate baterako, kilo bat behi-haragi ekoizteko, 15.000 litro ur behar dira; bestalde, kilo bat gari egiteko, 1.500 litro behar dira.

Azken hamarkadotako arrakasta handienetako bat izan da pertsona gehiagok eta herrialde berriek ur edangarrirako sarbidea izatea. 1990tik 2010era 2.000 milioi pertsonak baino gehiagok lortu zituzten ur edangarriko iturri hobetuetarako sarbidea, Unicef-en eta Osasunaren Mundu Erakundearen datuen arabera. 2015ean munduko populazioaren % 92k izango du ur edangarria. Hobekuntza nabarmena da neska-mutikoentzat; zehazki, euren bizitzak salbatzeko. Alabaina, oraindik ere hil egiten dira: milioi bat neska-mutiko baino gehiago ez dira bost urte betetzera iristen, ur osasungaitzaren kontsumoak eragindako behararen ondorioz ("Agua y Seguridad Alimentaria", El Diario Vasco, 2012/03/22). Bestalde, munduko populazioaren % 11k (783 milioi pertsona) ez du ur edangarrirako sarbiderik. Azkenik, milaka milioik ez dute saneamendurik: munduko biztanleen erdiak baino apur bat gehiagok (% 63k) dute zerbitzu horretarako sarbidea. ("El agua, clave para la Seguridad Alimentaria", Noticias de Gipuzkoa, 2012/02/22). ("Agua y Seguridad Alimentaria", El Correo, 2012/03/22). ("Los baracaldeses se concentrarán esta tarde por el derecho a beber agua sin peligro", Gara, 2012/03/22). ("El reto de recuperar el coste del agua", Diario de Noticias de Álava, 2012/03/22).

Iturria: Noticias de Gipuzkoa

7 milioi euro doako elikagaietan

Krisi-sasoian elikagaietarako sarbideari buruzko albisteak bereziki garrantzitsu bihurtzen dira. Elikagaien Bankuko presidente Nicolás Palaciosen aurkeztutako azken balantzeak erakutsi du zein garrantzitsua den organismo horrek azken urtean Bizkaian egin duen gizarte-lana. 2011n zehar Elikagaien Bankuak hiru tona elikagai baino gehiago banatu zituen Bizkaian; hots, 2010ean baino % 21,2 gehiago. Zifra horrek errekorreria ezartzen du, erakundea 1995ean sortu zenetik. Guztira Bizkaiko 26.551 bizilagunek jaso zituzten, zerbitzu horren bidez, doako elikagaiak. Merkatuko prezioei jarraiki, guztira 6,8 milioi eurotik gorako balioa izan zuten ("Reparten cerca de 7 millones de euros en alimentos", El Mundo del País Vasco, 2012/03/28). ("El Banco de Alimentos de Bizkaia reparte tres millones de kilos pese al incendio", Gara, 2012/03/28).

Iturria: Gara

txostena: 2012 elikagaien segurtasuna Euskadiko prentsan

Iturria: El Diario Vasco

Coca Colak eta Pepsik Kalifornian kantzerigenotzat jotako osagaia kendu dute, AEBetan, euren formuletatik

Coca Colaren eta Pepsiarekin konposizioan dagoen produktuetakoa bat, 4-metilimidazola (4-MEI), kantzerigenotzat jo dute Kaliforniako agintariek. Egoera horren aurrean, AEBetan bakarrik, bi konpainiek euren edariak aldatzea erabaki dute; izan ere, hori egin ezean, produktu horrek kontsumitzaileen osasunean izan dezakeen arriskuari buruzko ohartarazpena jarri beharko lukete ontzietan. 4-MEI delakoa karamelu-itxura emateko erabiltzen den koloratzailea da. Laborategiko animaliekin eginiko saiakeretan ikusi zen osagai horrek zenbait minbizi-mota eragin ditzakeela. Nolanahi ere den, FDAk (herrialde horretako Elikagai eta Botiken Administrazioa) lasaitasuna eskatu du. Halaber, gogorarazi du beharrezkoa izango litzatekeela freskagarri horien mila lata kontsumitzea egunean, bi urtez, saiakeretan animaliei emandako 4-MEI kopuru bera irensteko. ("Coca cola y Pepsi cambian de fórmula", El Diario Vasco, 2012/03/10). ("Coca-Cola y Pepsi cambian sus fórmulas para evitar una etiqueta sobre el cáncer", Deia, 2012/03/10). ("Coca cola y Pepsi cambian la fórmula", El Correo, 2012/03/10).

Iturria: El Correo

ELIKA

Hala Diario de Noticias de Álava nola El Correo eman dute ELIKAREN (Elikagaien Segurtasunerako Euskal Fundazioa) erabakiari buruzko informazioa; zehazki, bere edukia informazioa trukatzeko Mendeley sare publikora gehitzea erabaki da. Elkarlanerako on line plataforma da, nazioarteko zenbait unibertsitatek sortutakoa. Bada, gaur egun Arabako ikerketa-agentziako 700 zita bibliografiko baino gehiago eskura daitezke.

www.elika.net atarian, kontsumitzaileak bere ohiko zalantzak argi ditzake. Ohikoenak etiketazeari, trazabilitateari edo alergiei buruzkoak dira; baina, badaude zehatzagoak ere, hala nola, birus endemikoei edo dioxinei buruzkoak. Aukera ona da jakiteko, esate baterako, gutxienez -18º-tan izoztu behar dela edo elikagaiak kuzinatu ondoren hozten utzi daitezkeela (eta hala egin behar dela), gehienez ere ordubetez, izozkailuan sartu aurretik. Beste alde batetik, sukaldeetan egiten diren ohiko akatsak ezagutzeko lekua ere bada: behar besteko hozterik ez egotea, higiene kaxkarra egotea, produktuak behar beste ez berotzea edo platerak behar baino lehenago prestatzea. ("Guardianes alimentarios", Diario de Noticias de Álava, 2012/03/26). ("ELIKA, en la red Mendeley de Seguridad Alimentaria", El Correo, 2012/03/01).

Iturria: Diario de Noticias de Álava

txostena: 2012 elikagaien segurtasuna Euskadiko prentsan

APIRILA

Gai aipagarrienak: Alergiak, Abeltzaintza, Nutrizioa eta Elikagaiak eragindako intoxikazioak

Miloi erdi euskaldunek jasaten dituzte alergiak

Udaberriak egunerokotasuna ematen die Euskadiko herritarrek jasaten dituzten alergiari, eta atzemandako kausen artean D bitaminaren eskasia aipatu ohi da.

Euskadiko 500.000 biztanle inguruk jasaten du alergiaren bat. Gaixo asko 14 urtetik beherakoak dira, eta emakumeek alergiak jasateko aukera gehiago dituzte: alergiaren % 55 emakumeen artean gertatzen dira. Aditu batzuen ustez, gehienezko higieenak eragin du alergiaren gorakada; izan ere, euren esanei jarraiki, haurtzaroan garbitasun-maila handiagoa eta infekzio larriak kopuru txikiagoa egoteak (txertoen ondorioz) gaixotasun alergikoak garatzeko alde aurreko jarrera egokia agertzea erraz dezake. Beste aditu batzuen ustez, umeen arteko D bitaminaren defizitak eragiten du. Azkenik, hiri-ingurumenetako substantzia kimikoekiko gehiegizko esposizioak ere aipatu dira, baita diesela darabilten ibilgailu gehiago egotea edo maskota gehiago edukitzea ere. ("Medio millón de vascos sufren alergias", El Correo y Diario Vasco, 2012/04/01).

Iturria: El Diario Vasco

EBren eskakizunak arrautzatarako oiloentzat

Prentsak jaso egiten du arrautzatarako oiloen ongizaterako Europako zuzentzarauaren bidez onetsitako araudi berriak arrautzen prezioan duen eragina.

Eusko Jaurlaritzako Nekazaritza Sailaren arabera, baterian antolatutako kaiolak debekatzen dituen eta tamaina handiagoko kaiolak (azazkalak hazkatzekoekin) eskatzen dituen araudia joan den urtarilaren 1ean indarrean sartu zenetik, lau euskal ustiatetik ezin izan dituzte euren produktuak merkaturatu, ez baitute araudi berrira egokitzeko planik aurkeztu edo aurkeztutako planak ez duelako araudia beteko dela bermatzen. Arrautzak merkaturatu garestitzea (M klasekoak -ertainak- % 50eraino) izan da ondorio zuzenetako bat. ("La UE acorrala a 100.000 gallinas vascas", Deia y Diario de Noticias de Álava, 2012/04/01).

Iturria: Deia

txostena: 2012 elikagaien segurtasuna Euskadiko prentsan

Glutenik gabeko menuak zeliakoentzat

Glutenik gabeko eta zeliakoen beharrezanetara egokitutako menuak egingo dituztela hitzeman duten jatetxe, taberna eta hotelen gida argitaratu da. Guztira, 6.000 zeliako daude Euskadin. Bada, horren guztiaren berri eman dute zenbait egunkarik.

Proiektua 2010aren amaieran hasi zen, Euskadiko Zeliakoen Elkarteak beharrezkotzat jo zuenean klub bat sortzea, zeliakoek etxetik kanpo bazkaltzen dutenean dituzten elikadura-beharrian guztiak asetzea hitzeman duten establezimendu guztiekin. ("Han sido formados para ofrecer menús son gluten con total garantía", Noticias de Gipuzkoa, 2012/04/14). ("Uno de los nuestros", Diario de Noticias de Álava, 2012/04/13).

Iturria: Diario de Noticias de Álava

Salmonellosiak eragindako intoxikazio-kopuruak behera egin du nabarmen

Euskal Autonomia Erkidegoan Salmonellosiak behera egin duela albiste da prentsan. Intoxikazio horren aurka Eusko Jaurlaritzak abiarazitako planak agerraldiak murriztu ditu: 3.500 intoxikaziotik 1.000 intoxikazio baino gutxiagora 2011n. ("Los casos de salmonelosis se reducen un 75% en Euskadi", El Diario Vasco, 2012/04/16). ("Las intoxicaciones por salmonella se reducen un 75% en Euskadi en diez años", El Correo, 2012/04/16).

Iturria: El Diario Vasco

Iturria: El Correo

txostena: 2012 elikagaien segurtasuna Euskadiko prentsan

MAIATZA

Gai aipagarrienak: Irisgarritasuna, Alergiak, Osasuna eta Elikagaien eragindako intoxikazioak

15 urtean bikoiztu egin da alergia adunaren kopurua

Alergia albiste izan da, berriz ere, maiatzean. Lau pertsonatik, batek alergiaren bat du. Bada, zientzia-azterlanen arabera, alergiaren eragina bikoiztu egin da azken 15 urteotan. Gero eta sarriago ikusten da elikagaiekiko eta arnastearen sortutako alergiak bateratu egiten dira gaixo bakar batean, Libro de las Enfermedades Alérgicas (BBVA Fundazioa) liburuko egileen arabera. Lan horretan, Espainia osoko 64 adituk patologia horiei buruzko zientzia-azagutzaren funtsa jaso dute. Haurren artean handitu egin da elikagaiekiko alergia, bereziki behi-esnearekiko eta arrautzarekiko alergia. Bestalde, herritarren % 10ek ditu botikekiko alergia-erreakzioak. Gaitz horiek, adituen ustez, garapen-mailak lortzeagatik ordaindu beharreko zorra dira. ("Los alérgicos se duplican en 15 años", Deia, 2012/05/02).

Iturria: Deia

15 milioi pertsonak bizi dute Elikagaien Insegurtasunaren arriskua

Prentsan jaso dira munduko gosearen ondorioei eta gose hori gainditzeko estrategiei buruz Munduko Bankuak emaniko datuak.

Saheleko 15 milioi pertsona inguruk du Elikagaien Insegurtasuna jasateko arrisku bizia. Estatu kaltetuenak Niger (5,4 milioi: herritarren % 35), Txad (3,6 milioi: herritarren % 28), Mali (3 milioi: herritarren % 20), Burkina Faso (1,7 milioi: herritarren % 10), Senegal (0,85 milioi: herritarren % 6), Gambia (0,71 milioi: herritarren % 37) eta Mauritania (0,7 milioi: herritarren % 22). Uneko arrazoiei (lehortea edo ereintzak murriztea) arrazoi historikoak gehitu behar zaizkie: komunitateen eta euren nekazaritza-tradizioen desegituraketa, nekazaritza-politika txarra, nekazaritzako produktuen esportazioa sustatzea elikadura-burujabetasunaren eta norberaren kontsumorako nekazaritzaren orde, merkatu nazionalerako salmenta, etab. Horrek guztiak ekarri du Afrikako hainbat herrialde elikagaien inportazioen menpe egotea; beraz, elikagaien nazioarteko prezioak ordaindu behar dituzte (eta prezio horiek bikoiztu egin dira hamarkada bat baino denbora gutxiagoan). ("Las estrategias de la superación del hambre, según el Banco Mundial", Deia, 2012/05/09). ("La superación del hambre, según el Banco Mundial", Diario Noticias de Álava, 2012/05/14). ("Las estrategias de superación del hambre, según el Banco Mundial", Noticias de Gipuzkoa, 2012/05/16).

Iturria: Deia

txostena: 2012 elikagaien segurtasuna Euskadiko prentsan

Animalientzako sendagaien aztarnak haurrentzako elikagaietan

Almeriako Unibertsitateko (UAL) zientzialariek abereei gaixotasunik ez izateko (tilmikosina bezalako antibiotikoak edo levamisola bezalako parasitoen aurkako botikak) ematen zaizkien sendagaien hondakinak aurkitu dituzte haurrentzako elikagaietan. Zientzialari-ekipo horrek erabiltakoa metodoa hondakin antizena izan da. Horri esker, zenbait sendagai atzeman daitezke, aldi berean, aztertutako elikagaietan. Oro har, atzemandako kontzentrazioak oso txikiak izan dira, eta horrek, alde batetik, adierazten du ez direla kopuru kezka-garriak. Alabaina, beste alde batetik, adierazi egiten dute beharrezkoa dela produktu horien kontrolak egitea, elikagaien segurtasuna bermatzeko. Aztertutako elikagaietan guztira bost albaitaritzaz-sendagai aurkitu dira esne-hautsean, eta hamar haragiz eginiko produktuetan (bereziak oilaskoen eta beste hegazti batzuen haragiz egin direnetan). Azterlanen ondorioek iradokitzen dute abeletxe batzuetan ez dagoela kontrol zurrunik animaliei sendagaiak ematen zaizkien. ("Detectan medicamentos para animales en potitos infantiles y leches en polvo", El Correo, 2012/05/18).

Iturria: El Correo

Intoxikazioen % 30 etxeetan gertatzen dira (bertsio digitailean agertzen da)

Prentsak Nekazaritzako Elikagaien Segurtasunerako Euskal Fundazioak (ELIKA) Europa jauregian antolatutako jardunaldien berri eman zuen. Bertan, kateko sektore guztiak bildu ziren. Kate horren baitan daude, hain zuzen, barretzetik edo abeletxetik etxeko hozkailura bitartean esku-hartzen duten guztiak.

Bertan, Madrilgo Unibertsitate Politeknikoko Julián Briz katedradunak aipatu zuen "elikaduraren inguruko iskanbilak" izenekoek familetan atsekabea sor dezaketela. Bada, atsekabe hori murriztu egin daiteke, informazio egokia ematen bada eta kontsumitzaileen elkarre indartsuek, pausu egokiak emateaz gain, orientazio-lan ona egiten badute. Bere hitzaldia elikagiekin Europar duen funtzionamenduari buruzkoa izan zen. Aditu horrek azaldu zuen manipulazio okerraren ondorioz edozein katebegi hauts badaiteke ere, elikagaiak gehien hondatzen diren lekuetako bat etxeak direla; izan ere, bere hitzei jarraiki, intoxikazioen % 30 etxean gertatzen dira, elikagaiak behar ez bezala manipulatzeagatik. Behar bezala ez hoztea, higiene-falta, laban bera garbitu gabe erabiltzea zenbait elikagairekin, giro-temperatura desizoztea. Etxeko akatsak biderkatu egiten dira, eta Salmonellosiak kalte izugarriak egiten ditu urtero. ("El 30% de las intoxicaciones suceden en los domicilios", El Correo, 2012/05/30)

Iturria: El Correo

LA ILUSTRACIÓN

«El 30% de las intoxicaciones ocurren en los domicilios»

El catetístico Julián Briz defendió ayer el papel del consumidor en unas jornadas sobre seguridad alimentaria en el Palacio Europa.

NIKA CARRO

El catetístico Julián Briz defendió ayer el papel del consumidor en unas jornadas sobre seguridad alimentaria en el Palacio Europa.

Santiago abre sus puertas a los fumadores que quieran medir su capacidad pulmonar

El catetístico Julián Briz defendió ayer el papel del consumidor en unas jornadas sobre seguridad alimentaria en el Palacio Europa.

3 de Junio de 2012 | RIVABELLOSA

VI FERIA del Azúcar de Ribera Baja

La FERIA más dulce de Alava...

txostena: 2012 elikagaien segurtasuna Euskadiko prentsan

EKAINA

Gai aipagarrienak: Osasuna, Elikagaiak

Ohitura osasungarriak gakoak dira diabetesa saihesteko

Diabetesa albiste da berriro ere; baina, oraingoan, baita Gipuzkoatik harago ere.

Espainian, 18 urtetik gorako herritarren % 13,8k diabetesa du, eta beste % 15 batek azukre-maila aldatua du odolean, nahiz eta gaixo-diagnostikorik ez izan. Ehunekoak nabarmen ugaritzen dira adinarekin: 65 urtetik gorako hiru pertsonatik, bat diabetikoa da. "Urte gehiago bizitzearren ordaindu beharreko bidesarietako bat da" azaldu zuen Francisco Javier García Soidánek estatuan 2. motako diabetesa saihesteari buruz egin den lehenengo azterlanaren aurkezpenean. Azterlan hori datozen bost urteetan garatuko da. Alde batetik, familiako 150 medikuk baino gehiagok parte hartuko dute (tartean 9 mediku euskaldunek). Bestalde, 30 eta 75 urte bitarteko 3.200 herritarrek parte hartuko dute, autonomia-erkidegoen arabera banatuta. Horien erdiak gaixotasun hori jasateko arriskua du, eta beste erdiaren adierazleak arruntak dira. Europako beste herrialde batzuetan abiarazitako antzeko azterlanek frogatu dute 2. motako diabetes-kasuen erdia baino gehiago saihesta daitezkeela, bizimodu-ohiturak aldatze hutsarekin (elikadura osasungarria eta ariketa fisikoa). ("La mitad de los casos de diabetes tipo 2 se evitarían con unos hábitos saludables", Deia, 2012/06/15).

Iturria: Deia

Zenbat urtez bizi nahi duzu?

Bizitza-luzera eta elikadura hausnarketa-gai dira zenbait egunkaritan.

Inork ez du gaixorik jarri nahi, eta denok nahi dugu bizitza luzea izan; baina, bizitza-estilo ona izateak eta bizimodu osasungarriagoa egiteak dieta eta, jakina, nolabaiteko ahalegina egitea baino gehiago eskatzen du. Hipertentsioa, diabetesa, kolesterol altua, minbizia... Gaitz horiek guztiak, neurri handi batean, bizimodu-estiloaren arabera dira. Are gehiago, saihestu egin daitezke. Elikagai osasungarriak era moderatuan kontsumitu behar dira, gehiegizko pisua eta obesitatea saihesteko. Halaber, fruta eta barazki gehiago jarri behar da. Horiek dira, besteak beste, bizitza-kalitatea hobetzen laguntzen duten zenbait aholku. Edozein erregimen edo jarduera fisiko hasi aurretik familiako medikuarenera joatea gomendatzen da, jatorrizko egoera zein den jakiteko, analitikak ulertzeko, helburuak definitzeko eta horiek lortzera nola heldu zehazteko. (Iñigo Sainz-Arregui, Vitoria-Gasteizko USP Klinikako Osasunaren Sustapena arloko koordinatzailea. Artikulua 2012/06/23an argitaratu zen Deia, Noticias de Álava eta Diario Vasco egunkarietan).

Iturria: Diario de Noticias de Álava

txostena: 2012 elikagaien segurtasuna Euskadiko prentsan

UZTAILA

Gai aipagarrienak: Elikagaien kontrola, Irigarritasuna, Elikagaien Segurtasuna eta Nutrizioa

Elikagaien kontrola

Santurtziko Mugako Ikuskaritza Postuan (MIP) eginiko lana zenbait artikulutan banatu da. Bestalde, nabarmendu egin da gizakiek kontsumitzeko herrialdera iristen diren produktuen egiaztatze-lana. 2007az geroztik Europar Batasunetik kanpo iristen diren animalia- eta landare-jatorriko produktuak aztertzen ditu. Hilero animalia- eta landare-jatorriko 20.000 tona produktu iristen dira, giza kontsumorako, MIPera. Elikagaien aduana horrek 3.800 metro koadroko azalera du (Espainiako handiena), eta herrialdeko bost nagusietako bat da, Vigo, Algeciras, Madrid eta Valentziako portuen ondoren. Horien guztien artean, inportazio nazionalen % 75 biltzen dituzte. 2011n zehar elikagaien 7.401 kontainer ikuskatu ziren. Horien % 55 animalia-jatorriko produktuenak izan ziren, eta gainerako % 45 landare-jatorrikoa. Bilboko MIPa 2007an ireki zen, eta gaur egun bere ahalmenaren % 40 erabiltzen da. ("El puerto de Bilbao inspeccionó 7000 contenedores de alimentos en 2011", Deia, 2012/07/04). ("El puerto ya es la quinta vía de entrada de alimentos a España", El Correo, 2012/07/04).

Iturria: El Correo

Elikagaien Bankua, martxan

Bizkaiko Elikagaien Bankuaren berrirekitzearen karietara, zenbait egunkarik lokal berriaren ezaugarriak eta Bankuak egiten duen lana zerrendatu dituzte.

Joan den apirilaren 11n erre ondoren, Bizkaiko Foru Aldundiaren babesarekin, egoitza berria ireki da. Denak industrialdeko biltegi zahar batean kokatu da, Basauriko Cervantes etorbidean. Lokal berriaren azalera 800 metro koadro ingurukoa da, eta hiru hozkailu ditu (50 metro kubiko baino gehiago ditu bakoitzak), produktuak fresko mantentzeko. Biltegi nagusiak 37 modulu ditu, eta guztira, gutxi gorabehera, 266.400 kilo jaki biltegitratu daitezke. ("El Banco de Alimentos de Bizkaia resurge de las cenizas", Gara, 2012/07/19). ("La Diputación respalda al Banco de Alimentos en su reapertura", Deia, 2012/07/19). ("El Banco de Alimentos renace de sus cenizas", El Correo, 2012/07/18).

Iturria: El Correo

txostena: 2012 elikagaien segurtasuna Euskadiko prentsan

Mercabilbaok elikagaien 500 ikuskaritza baino gehiago egin ditu

Elikagaien industriako osasun-kontrolak albiste dira berriz ere. Oraingoan, Mercabilbaon eginiko ikuskaritza izan dira ardatza.

Mercabilbaoren urteko txostenaren arabera, iaz 30 tona arrain eta marisko eta 211 tona fruta eta barazki baino gehiago merkaturatu ziren. Kopuru horretatik, 74.008 kilo arrain eta marisko konfiskatu ziren (238 lagin aztertu ondoren), baita 616.757 kilo fruta eta barazki ere (31 lagin aztertu ondoren). Gainera, ekidite aldera osasunerako mikroorganismo kaltegarriak azken kontsumitzailearekin lotura izatea, erakunde eskudunek asteko kontrolak ezarri dituzte, merkaturatutako elikagaiek indarrean dagoen legeria nazionalean eta hondakin-ei, material kutsatzaileei eta substantzia debekatuei buruzko araudi erkidean ezarritako irizpide mikrobiologikoekin bat datozen ikusteko ("Mercabilbao decomisó 691 toneladas de alimentos en mal estado en 2011", El Correo, 2012/07/25). ("Mercabilbao realiza más de 500 inspecciones alimentarias", Deia, 2012/07/24).

Iturria: Deia

Iturria: Gara

Nutrizio-kalkulagailua online, jaten duguna ezagutzeko

Elikadura Osasungarriko Fundazioak jendearen eskura jarri du nutrizio-kalkulagailu bat, online. Tresna horrek elikagaien ingesta gomen-datuarekin lotutako datuak ematen ditu, eta elikagai horien nutrizio-propietateak nabarmen-tzen ditu. Bada, horren berri eman dute zenbait komunikabidek. Kalkulagailuak nutrizioari, pisuari eta ariketa fisikoari buruz erabiltzaileak sartuta-kotuak erregistratzen ditu. Ondoren, datu horien arabera nutrizio-jarraibide pertsonaliza-tuak ematen ditu, nutrizio-aditua izango balitz bezala ("La calculadora nutricional virtual", Noticias de Gipuzkoa, 2012/07/30). (Calculadora nutricional online para conocer qué comemos, Gara, 2012/07/26). ("La calculadora nutricional virtual", Noticias de Álava, 2012/07/30).

Iturria: Diario de Noticias de Álava

txostena: 2012 elikagaien segurtasuna Euskadiko prentsan

ABUZZTUA

Gai aipagarrienak: Irigarritasuna eta Nutrizioa

Ehunka jaioberri goiztiarrek jasotzen dute beste ama batzuek emaniko esnea

Zenbait arrazoiengatik euren amaren esnea hartu ezin duten jaioberriei dohaintzan emandako esnearen gaia zenbait egunkaritan agertu da.

Giza esnearen lehenengo bankua 2011n ireki zen, eta gaur egun halako zazpi banku daude Estatuan. Hamaika urtean Europan martxan dauden 166 esne-bankuei kopuru hori gehitu zaio, dohaintzan emandako amaren esnearen kontsumoa sustatzeagatik. Eusko Jaurilaritzako Osasun Sailak aurreikusitakoaren arabera, 2013an sortuko da Euskadiko amen esnearen lehenengo bankua. Unibertsitate Ospitalean egongo da, zehazki. Nadia García medikua da 12 de Octubre ospitaleko giza esnearen bankuko koordinatzailea. Bada, bere ustez, dohaintzan emandako esnea ez da amarenaren parekoa; izan ere, pasteurizatzean balio nutrizional eta immunologikoa galtzen du. Dena den, bigarren aukeren artean onena izaten jarraitzen du. ("Lo mejor después de una madre", Deia, 2012/08/22). ("Nodrizas del siglo XXI", Noticias de Gipuzkoa, 2012/08/22). ("Leche donada para bebés prematuros", Diario Vasco 2012/08/23).

Iturria: El Diario Vasco

Iturria: Deia

Genetika eta nutrizioa

Abuztuan zehar zenbait egunkarik argitaratu dituzte nutrizioari buruzko informazioak, hainbat ikuspuntu erabilita. Diario de Noticias de Álava, esate baterako, Nutrición Center-ek eginiko analisi baten emaitzak argitaratu zituen. Emaitza horiek lortzeko espainiarren nutrizio-ohiturak aztertu ziren, eta ikusi zen euskaldunak direla estatuko rankinean liderrak euren elikadura-ohituren pertzepzio positiboari dagokionez. El Diario Vascok, bestalde, Eroski taldeak egunero kontsumitzen diren nutrizio-baloreei buruz gehiago ikasteko kontzientiazio-kanpaina jaso zuen.

Test genetikoak, halaber, nabarmentzekoak dira, hogeit bat gaixotasun eta afekzio jasateko arriskua definitzeko orduan: obesitatea, diabetesa, laktosarekiko intolerantzia edo gaixotasun kardiobaskularrak. Gure DNAn obesitatea eragiten duten geneak egon daitezke, eta, horrez gain, norbanako bakoitzarentzako dietak egiteko informazio kodetua ere badu. ("La mitad de los vascos afirma mantener una alimentación buena y equilibrada", Diario de Noticias de Álava 2012/08/20). ("Nunca es tarde para aprender a comer de forma saludable", El Diario Vasco 2012/08/21. Bertsio digitalean ageri da). ("Test genéticos para la dieta perfecta", El Mundo del Siglo XXI, 2012/08/23). ("Con la dieta ideal se pierde medio kilo a la semana", El Diario Vasco 2012/08/25).

Iturria: Diario de Noticias de Álava

Gai aipagarrienak: Etiketatzea eta Kutsadura

Euskal prentsa gehienak jaso du Eusko Jaurlaritzako Elikagaien Kalitatearen Zuzendaritzak “Euskal Herria Esnea” kooperatibari zigor-espedientea ireki ondoan sortutako polemika. Espedientea ireki da ez delako bete ontzien errotulazioari buruz indarrean dagoen araudia, etiketa euskara hutsean eman delako. Araudi horren arabera, Euskadin ekoizitako, ontziratutako eta merkaturatutako produktuek bakarrik izan ditzakete etiketak euskara hutsean. Alabaina, Euskal Herria Esneak Sorian ontziratzen du esnea.

Bizkaian bi listeriosi-agerraldi atzeman ondoren (biak haurdun zeuden emakumeengan), Osasun Saileko arduradunek inkesta epidemiologikoa egin zuten, kutsadura eragin zezakeen elikagaien kontsumoaren inguruan. Elikagaia merkatutik kanpo zegoen arren, euren etxeetan produktua zutenei ez kontsumitzea eskatu zitzaizen, osasun-arazo larriak eragin baitzitzaizkeen. Elikagaien Segurtasunerako Espainiako Agentziak agente kutsatzaile honen berri Informazioa Arin Elkartrukatzeko Sistema Koordinatuaren (IAESK) bidez izan zuen, Euskadiko agintari eskudunek egindako alerta-jakinarazpenagatik. Alerta Europa osora zabaldutako zen. ("Sanidad detecta la presencia de la bacteria listeria en tres tipos de queso fresco de Portugal", Noticias de Gipuzkoa, 2012/09/18). ("Quesos latinos contaminados causan dos casos de listeriosis", El Correo, 2012/09/17). ("Sanidad vasca recomienda no consumir cuatro tipos de queso latino por estar contaminados", El Diario Vasco, 2012/09/17). ("Sanidad alerta de cuatro quesos Gova contaminados por listeria". Deia. 2012/09/17).

txostena: 2012 elikagaien segurtasuna Euskadiko prentsan

URRIA

Gai aipagarrienak: Elikagaiak eta Elikagaien Segurtasuna

Urrian zehar, puntualki, elikagaietarako irisgarritasunari buruzko informazioa agertu da. Egun askotan ez dira beste komunikabide batzuetan errepikatzen, baina hileko gai garrantzitsuenak izan da. Elikagaietarako sarbidearekin lotutako informazioak urriaren 4an, 6an, 9an, 13an, 16an, 17an, 28an eta 30ean agertu ziren.

Euskal herritar bakoitzak 46 kilo elikagai botatzen ditu zaborretara

Albal-ek eginiko Save Food azterlaneko datuak, sei autonomia-erkidegotako elikagaien aprobeitxamenduari buruzkoak, euskal egunkari ia guztietan zenbait artikulu agertzea ekarri zuen. Azterlanak (katalanen, galegoen, andaluzen eta madrildarren ohiturak ere aztertu dira) erakusten du erositako ehun kilo elikagaiko, ia zortzi (7,7) saihesta daitezkeen zabor bihurtzen direla. Datu horren arabera, Euskal Autonomia Erkidegoa Andaluziaren (10,37), Madrildako Komunitatearen (8,09) eta Galiziaren (7,67) atzetik dago. Katalunia da, bestalde, hondakin gutxien eragiten dituen komunitatea (6,21). Euskal herritarrek 129 tona jaki botatzen dituzte urtera; hots, 613 milioi euro urtean. Elikagai horien erdi-ingurua frutak eta barazkiak dira (% 48). Haragi- eta arrain-produktuak, berriz, % 17 dira. Gainera, soberakinei eta soberakinak berrerabiltzearen kaltetara, hala pisuari nola balio ekonomikoari dagokionez, herritar kontzientziazatuenak euskal herritarrek dira: erositakoaren % 11,5 bakarrik botatzen dute pisutan, eta % 16 diru-baliotan.

Euskal Herria da saihesta daitezkeen jaki-hondakin gehien dituen laugarren komunitatea: erositako elikagaien pisu osoaren % 7,7 botatzen da, zehazki. Atzetik daude Andaluzia (% 10,37), Madril (% 8,1) eta Galizia (% 6,67). ("Cada vasco desecha al año 46 kilos de comida", El Mundo, 09/10/2012). ("Cada consumidor vasco tira al año 46 kilos de alimentos a la basura", El Diario Vasco, 09/10/2012). ("46: Herritar bakoitzak zakarrontzira botatzen dituen janari janari kiloak", Berria, 09/10/2012). ("Cada vasco tira a la basura 46 kilos de comida", El Correo, 09/10/2012). ("Cada vasco tira a la basura 218 euros en alimentos", Noticias de Gipuzkoa, 09/10/2012). ("Urtean 46 kilo janari zaborretara botatzen du biztanle bakoitzak", Gara, 09/10/2012). ("Cada vasco tira a la basura 46 kilos de comida intacta al año", Deia, 09/10/2012).

Iturria: Deia

"Batzuk supermerkatua legez joaten dira mendira ziztatan"

Urria hil egokia da euskal mendietan zizak biltzeko, eta bi artikulutan zizak ebakitzeko ohitura okerren berri ematen da.

Garai horretan hainbat pertsona joaten dira mendira, egunero, sasoioko "perretxikoen" bila. Alabaina, Álvaro Chirapozuk, Zizen Identifikazio Zerbitzuko arduradunak eta Bilboko Elikagaien Ikuskaritzaren Negoziatuaren zuzendaria, zaleen kopuruaren hazkundea ikusita, natur baliabideak babestu beharra aipatu du. Halaber, azaldu du beharrezkoa dela ikuskaritza-lana egitea, intoxikazio-arriskurik ez sortzeko. Arrisku hori txikiagoa da baseritarren artean, eta gehiagotan agertzen da mendira "mendira supermerkatua legez ziztatan" joaten diren hiritarren artean. ("Hay quien va al monte a por setas como al supermercado", Deia, 17/10/2012). ("El monte no es un supermercado", El Correo, 17/10/2012).

Iturria: El Correo

txostena: 2012 elikagaien segurtasuna Euskadiko prentsan

AZAROA

Gai aipagarrienak: Elikagaietarako irisgarritasuna, Osasuna eta Alergiak

Urrian gertatu zen bezala, herritar-sektore handi batzuek elikagaiak lortzeko dituzten arazoak gai nabarmenena izan dira azaroan. Elikagaien Bankuarekin, laguntzekin eta, azken batean, irisgarritasunarekin lotutako gaiak puntualki agertu dira hilabete osoan zehar, nahiz eta komunikabideak egun jakin batzuetan bat datozen. Azaroaren 3an, 7an, 9an, 10ean, 12an, 13an, 15ean, 16an, 17an, 20an, 21ean, 22an, 28an eta 29an agertu dira elikagaietarako irisgarritasunarekin lotutako albisteak komunikabideren batean, eta horregatik izan da gai hau azaroan gehien errepikatua dena. 7an eta 23an bakarrik gertatu da bat etortzea edizio digitalekin.

Elikagaien Bankuak jaki gehiago banatzen ditu jada bertako herritarren artean emigranteen artean baino

Elikagaien Bankuak hizpide dira, behin eta berriz, krisi-sasoian. Horren kariatara, egunkari euskaldunek Bankuek egiten duten lanari buruzko informazioa ematen dute.

Azken lau urteotan, aldaketa nabarmena gertatu da Bizkaiko Elikagaien Bankuan: 17.000 pertsona artatzetik 28.000 pertsona artatzera igaro da; hots, % 60ko gorakada. Jakiak eskatu dituzten pertsonen profila ere erabat aldatu da: lehen bazterreko jendea zen eta kanpotar asko zegoen, baina gaur egun gehienak hemengoak dira. Oro har, bakarrik dauden pertsonak dira, baina badaude euren kargura senideak dituztenak ere. Funtsean emakumeak dira, emakumeen kolektiboa baita kaltetuenetakoa bat. Laguntza-eskaeren gorakada horri aurre egiteko, Elikagaien Bankuak elikagaiak biltzeko kanpainak egiten ditu. Hain zuzen ere, horretarako boluntarioak jarri dira Eibarko Eroski-ren eta merkataritza-zentroko Carrefour-aren aurrean. Elikagai gehienak Europar Batasuneko soberakinak dira, baita herritar anonimoen eskuzabaltasunari esker lortutakoak ere. ("8.256 kilos de alimentos básicos para más de 433 personas", Diario Vasco, 10/11/2012). ("Campaña del Banco de Alimentos en Eibar", El Correo, 09/11/2012). ("El Banco de Alimentos reparte ya más comida a autóctonos que a extranjeros", Deia, 09/11/2012).

Iturria: Deia

Murritzu egin da elikadura-arazoak agertzeko adina

Antoni Grau da Elikadura Arazoen Institutuko (EAI) Ezagutza eta Ikerkuntza-ren Kudeaketa Arloko arduraduna. Bada, gaixotasun horren inguruan eginiko adierazpenak erkidegoko hiru egunkaritan jaso dira.

Bost ikasletatik batek elikadura-arazoren bat jasateko arriskua du: hain zuzen, hori da herritarren sektore horretan ohikotasun handiena duen gaixotasun kronikoa. Arazo larri horren alderdi kezkarriena da lehenengo sintomak agertzen diren adina gero eta txikiagoa dela. Lehen gaixoen adin-tartea 15 eta 25 urte bitartean zegoen; baina, orain 10 eta 12 urte bitarteko neskatoengan ere agertzen ari da. Antoni Grauk azaldu zuen elikadura-jarreraren arazoak hirugarren lekua duela nerabezaroko gaixotasun kroniko ohikoenen baitan.

Halaber, aditu horrek azaldu zuen elikadura-jarreraren arazoak agertu direla adin ertaineko emakumeen artean ere bai. Euren historialak birpasatzean, ordea, ez da era horretako egoerarik atzeman iraganean. ("Aumenta la incidencia de trastornos alimentarios en menores de diez años", Noticias de Gipuzkoa, 14/11/2012). ("Aumenta la incidencia de trastornos alimentarios en menores de diez años", Diario Noticias de Álava, 14/11/2012). ("Se reduce la edad en que surgen trastornos alimentarios", El Correo, 14/11/2012).

Iturria: El Correo

txostena: 2012 elikagaien segurtasuna Euskadiko prentsan

Elikagaiek eragindako alergiek umeen % 8 kaltetzen ditu jada (bertsio digitalean agertzen da)

Alergiak maiztasun jakin batekin lantzen dira egunkarietan, eta oraingoan elikagai zehatz batzuekiko intolerantzia dutenak hartu dituzte hizpide.

Juan Carlos San Vicenteren arabera (54 urteko gasteiztar kimikaria, Eroskiko Ekoizpen Kontrol Zerbitzukoak), Espainiako herritarren % 2 eta % 3 bitartean dago elikagaiekiko alergia eta intolerantzien menpe. Kopurua askoz handiagoa da (% 8) umeen artean. (El Correo, 2012/11/23). Horren ondorioz, etiketatzerako araudi berria ezarriko da; izan ere, kopuru txikietarako nutrizio-informazioa aukerakoa da. 2014tik aurrera, aitzitik, nahitaezkoa izango da (Diario Noticias de Álava, 2012/11/23).

Arpil Zorrozuak (Elikagaiekiko Alergien Euskal Elkartearen –Elikalte– kanpo-harremanetarako arduraduna) produktuen etiketatze argiagoea eskatu zien elikagaien enpresei eta inplikazio handiagoa ostalaritzaren aldetik. (“Alérgicos piden un etiquetado claro y mayor implicación de la hostelería”, Noticias de Gipuzkoa, 23/11/2012).

Iturria: Diario de Noticias de Alava

ABENDUA

Gai aipagarrienak: Elikagaietarako irisgarritasuna eta Nutrizioa

Elikagaien Bankuak bilketa ikaragarri handitu du, eta laguntzak biderkatu ditu (bertsio digitalean agertzen da)

Abendu osoan zehar, elikagaien bankuei, solidaritate-adierazpenei eta abarri buruzko informazioak agertu ziren. Zenbatetsi da Euskal Autonomia Erkidegoan 50.000 pertsonak gosea jasan dutela; beraz, begi-bistakoa da zergatik agertzen dira behin eta berriz elikagaien bankuei buruzko datuak Gabonetako kanpainan. Zehazki, zenbait kolektiboren solidaritatea nabarmentzen da: ikasleena, supermerkatu-ena eta enpresena, horiek eman baitituzte elikagaiak dohaintzan. Bestalde, elikagaien bankuen euren aurreikuspenei buruzko informazioa ematen da, egoera kritikoak hainbat baitira. Halaber, beste elkarte eta IGE batzuk ere interesgarri dira, krisi-sasoian egiten ari diren ahalegin solidarioetatik. Nahiz eta Gabonetan elikagaiak biltzeko kanpainak aurreikuspen guztiak gaitzitu dituen, aurreikusi da zerbitzu honetara jotzen duten herritarren kopurua handitzea. (“El Banco de Alimentos supera sus previsiones sin acabar el recuento”, Deia, 2012/12/06). (“8.200 kilos entregará Carrefour al Banco de Alimentos”, Berria, 2012/12/12). (“El Banco de Alimentos abarrotat la despesa”, El Correo, 2012/12/11). (“Escolares entregan 20 toneladas al Banco de Alimentos de Álava”, Noticias de Álava, 2012/12/18). (“La empresa Matel dona el aguinaldo al Banco de Alimentos de Guipuzkoa”, El Diario Vasco, 2012/12/20).

Iturria: El Correo

Iturria: El Diario Vasco

5. AZTERLANAREN ONDORIOAK

Honako hauek dira azterlan honen ondorioak, inprimatutako 9 egunkaritan Elikagaien Segurtasunari buruz argitaratutako **1.518 idazkiak** aztertu ondoren lortutakoak:

2012. urtean aztertutako 9 egunkarietan, guztira, Elikagaien Segurtasunari buruzko 820 informazio argitaratu dira; hots, 68,3 albiste hileko, aztertutako egunkari guztien artean. Egiazki, kopuru txikia da, aintzat hartuta elikagaien esparruaren baitan dauden gaiak asko direla, eta herritarren artean interes bizia piztu dezaketela.

**9 egunkari
2012**

1

**820 informazio
68,3 albiste
ordezkatzten dituzte
hilean**

bertsio digitaletan

2

**698
txertatu dira
9,7 albiste
ordezkatzten dituzte
hilean**

Guztira, bertsio digitaletan 698 albiste argitaratu dira: batez beste, 87,2 hileko. Kopuru horrek inprimatutako bertsioa 20 puntuan gainditzen du, baina ezin da handitzat jo, aintzat hartzen bada bertsio digital bakoitzeko 9,7 testu direla hileko. Bestalde, gogoan izan behar da, bertsio digitalei dagokienez, lehenengo 4 hilabeteetako daturik ez dagoenez, 2012ko azken 8ak bakarrik aztertu direla.

Komunikabideek 43 aldiz bakarrik argitaratu dituzte paperean aldezturik bertsio digitalean aurreratutako albisteak. Bat etortze hori gertatzen denean, egunkariak bertsio digitaleko testua bere horretan kopiatzen dute, oro har: baten bakarrik gehitu dituzte aldaketak testuetan. *El Correo* eta *Gara* egunkariak egiten dute aprobetxamendu gehien bertsioen artean. Ondoren, *El Diario Vasco* dago, tarte nabarmenera.

**43 aldiz
albisteak
prentsa idatzia
=
prentsa digitala**

3

txostena: 2012 elikagaien segurtasuna Euskadiko prentsan

Osasunarekin, elikagaiekin eta elikadurarekin lotutako informazioek, eta irisgarritasunari buruzkoak,osatzen dituzte multzo garrantzitsuenak. Bestalde, Elikagaien Segurtasuna, alergiak, etiketatzea eta elikagaien arriskua izan dira 2012an zehar gutxien agertutako gaiak.

4

Elikadura eskas edo urriaren ondorioei, elikagaien osaera nutrizionalari edota elikadurak pertsonengan dituen onurei buruzko informazioak izan dira komunikabideen gai gogokoena.

Krisi ekonomikoak, elikagaietarako herritarrek duten sarbidea murrizten duenak, irisgarritasuna maila altuan jarri du. Aitzitik, elikadura-arriskurik ez egoteak segurtasuna beheko mailetan kokatu du.

5

“Sociedad” atala
Ciudadanos y Sociedad
Al Día
Sociedad y Bertan
Sociedad y Bizkaia
Bizia, Euskal Herria
y Economía

Oro har, Elikagaien Segurtasunarekin lotutako gaiak oso leku zehatzetan multzokatzen dira. *Noticias de Álava*k “Gizartea” atalean argitaratzen ditu gehien-gehienetan. *El Correo*k, berriz, “Herritarrak” eta “Gizartea” ataletan kaleratzen ditu. *El Diario Vasco*k “Egunean” atala darabil, nahiz eta Donostiako tokiko mailako albisteak ere argitaratzen dituen. *Noticias de Gipuzko*ak “Herritarrak” eta “Bertan” atalen artean banatzen ditu. *Deiak*, halaber, “Gizartea” eta “Bizkaia” atalak darabiltza. *Berriak* “Bizia” izeneko berariazko atalean biltzen ditu, nahiz eta “Euskal Herria” eta “Ekonomia” ataletan ere agertzen diren. *Gara* da informazio horietarako atal zehatzik ez duen bakarra: funtsean, “Ekonomia” eta “Euskal Herria” atalen artean banatzen ditu.

Kaiertxo bereziak eta igandekariak ezer gutxi erabiltzen dira Elikagaien Segurtasunari buruzko informazioak emateko: halakoetan, testu guztien % 1,9 bakarrik editatzen da. kasu gehienetan edizio bereziak egiten dira, une jakin batzuetarako sortutakoak; hala nola, Uraren Munduko Eguna. *Deia* eta *Gara* dira informazio horiek asteroko kaiertxoetan (*On* eta *Zazpika*) argitaratzen dituzten bakarrak.

koadernotxo eta
igandekarietan

Elikagaien
segurtasunari
buruzko

820 testuen %1,9

6

txostena: 2012 elikagaien segurtasuna Euskadiko prentsan

7

**orriaren
erdialdean
%56
beheko aldean
%43,8**

Egunkari guztietan argitaratutako informazio guztien artean, % 56k orrialdea irekitzen dute, eta % 43,8 behealdean agertzen dira. Kaiertxo bereziak oso gutxitan erabiltzen dira; baina, halako albisteak kaleratzeko baliatzen direnean, leku garrantzitsua gordetzen zaie. % 93,7k orrialdea irekitzen dute (% 6,3k bakarrik ez du hala egiten). *Diario Vasco*k ematen du Elikagaien Segurtasunari buruzko informazio gehien, eta atzean hurbil ditu *Deia* eta *Gara*. Irekitze gutxien dituztenak *Noticias de Gipuzkoa* eta *El País* dira.

Aztertutako komunikabideetan 533 argazki kaleratu dira guztira. Horien artean, nabarmentzekoak dira argazki propioak, agentziaren argazkien aurrean. Halaber, nahiz eta euren arteko tarte txikiagoa egon, ilustratiboak informatiboak baino gehiago nabarmendu dira. Bestalde, 54 infografiko egin dituzte: ez da kopuru aipagarria, ordea, kontakizunen kopuru osoa aintzat hartzen bada.

**533 argazki
+
54 infografiko
=
820 idazki**

8

820 testu

69,6%

**azken aldiko
gaurkotasunak**

9

**28,4%
gaurkotasun
iraunkorrekoak
1,9%
gaurkotasun
luzatukoa**

Egunerokotasunaren ikuspegitik, Elikagaien Segurtasunari buruzko 820 testuetatik % 69,6 orain gutxiko gertakizunei buruzkoak dira, % 28,4 egunerokotasun iraunkorrari buruzkoak eta % 1,9 bakarrik dira egunerokotasun luzatuaren ingurukoak.

Azken aldiko albisteak nagusi izateak adierazten du kazetaritza-beharrian txertatze bakar batekin bete direla. Egunerokotasun luzatuaren indize txikiak islatzen du ez dela elikadura-alerta edo intoxikazio larririk gertatu; izan ere, halakoek jarraipen-lan jarraitua eskatzen dute. Egungo gaiei lotutako informazio iraunkorrak, funtsean, iritzi-kontakizunekin lotuta daude. Halakoek ez dute lotura zuzenik kazetaritzaren berehalakotasunarekin. Halaber, ez dago loturarik kazetaritza-kontakizun gehienak pertsonen errealitate soziopolitikoarekin estu lotuta egotearekin. Azken bi hilabeteetako kontakizun batzuk irisgarritasunarekin lotuta daude.

txostena: 2012 elikagaien segurtasuna Euskadiko prentsan

10

informazio- -generoa interpretazioa iritzia

Genero nagusia informatiboa da. Ondoren daude interpretazioarena eta iritziarena. Albisteen nagusitasuna erabatekoa da, erraz egiten direlako eta ez dutelako iritziak eskatzen dituen espezializazioa, interpretazioa eta sakontasunik eskatzen.

Albisteen baitan, ehuneko handi bat (% 28,4) albiste laburrei eta foto-albisteei dagokie. Testu laburrak dira, gehienez ere 15 lerrokoak. Ez dira garrantzitsuak, oro har sinatu gabe agertzen dira eta ez dute datuen jatorririk eta iturriarik aipatzen.

informazio 28,8% laburrak eta argazki-albisteak

erreportajea 57,9% 35,8% elkarrizketa

Interpretazio-genero erabilienak, alde handierarekin, erreportajea (% 57,9) eta elkarrizketa (% 35,8) izan dira. Txosten eta kronikek garrantzi eskasa dute, ziur asko, duten konplexutasunagatik eta eskatzen duten espezializazioagatik.

Iritzi-zutabe eta artikulatuak izan dira, proportzio bertsuetan (% 42,6 eta % 40,6, hurrenez hurren), iritzi-genero erabilienak. Urte osoan zehar, bestalde, bi editorial besterik ez dira aurkitu.

zutabeak iritzi-artikuluak

+ informazioa Noticias de Gipuzkoa Deia - informazioa El Diario Vasco Berria

- *El País* eta *El Mundo* albo batera utzita (txertatzeen kopurua hain txikia da non ez baitute datu garrantzitsurik ematen), *Noticias de Gipuzkoa* eta *Deia* dira, ordena horretan, informazio gehien biltzen dituztenak. Kopuru txikiak, bestalde, *Berriari* eta *El Diario Vasco*ri dagozkie.
- Interpretazio-testuak albisteak baino askoz ere landuagoak dira, eta euren kalitatea ere handiagoa da. Bada, gehienbat *El Diario Vasco*, *El Correo*, *Berria* eta *Deia* egunkarietan agertu dira. Kota txikiak, bestalde, *Noticias de Álava*n, *Noticias de Gipuzkoan* eta *Garan* agertu dira.
- Salbuespenen bat kenduta, euskal komunikabideek Elikagaien Segurtasunari buruzko iritzi gutxi ematen dute. Iritzi gehienak *Berria*n agertzen dira; oro har, zutabeetan. Gutxien, berriz, *El Diario Vascon*, *Deia*n eta *Noticias de Gipuzkoan* agertzen dira.

11

txostena: 2012 elikagaien segurtasuna Euskadiko prentsan

Eginiko txertatzeen erdiak (443, hau da, % 54,0) euren sinadura jarri duten kazetariak egin dituzte. Egiletzarik gabe, bestalde, 215 agertzen dira (argitaratutako kopuru osoaren % 26,2). Azken hori gehiketa handia da, nahiz eta zehaztea ere badagoen, albiste laburrak eta foto-albisteak (154 informazioa) sinatu gabe ematen direla aintzat hartuta. Beraz, egile ezagunik gabeko albiste luzeak 61 izan dira: nahiz eta kopuru bereziki handia izan ez, nabarmentzekoa da.

Aipatzeko modukoak dira testuetan zuzenean esku-hartzen duten elikagaien esparruko adituak. 112 idazki (kopuru osoaren % 13,6) kategoria horretakoak dira. Bestalde, idatzaldian parte hartu duten pertsona ez-adituen esku-hartzea (Zuzendariari gutunak) % 1,2koa besterik ez da izan.

12

espezializazio

13

gutxi

elikagaiei

buruzko gaian

Aztertutako egunkarien artean, bakar batek ere ez du kazetari aditurik elikadura-kontuetan. Datu hori egunkarietako testu-ekoizpenean esku hartzen duten profesional-kopuru handiaren ondorio da. Erredaktoreek sinatutako 443 testuetan, guztira, 237 kazetarik esku hartu dute; beraz, erredaktore bakoitzak, batez beste, 1,9 informazio ekoitzi ditu. *Noticias de Álava* eta *Gara* egunkariak dira, proportzionalki, kazetari-kopuru txikiagoarekin lan egiten dutenak. Bestalde, *Noticias de Gipuzko*ak erabiltzen ditu gehien; hau da, espezializazio-maila txikiagoa du. *El País* eta *El Mundo* konparazio-azterlanetik kanpo utzi behar dira berriz ere, euren ehuneko txiekiek distorsioa eragiten baitute.

Elikadurari buruz idatzi duten 237 kazetarietatik, 20k bakarrik sinatu dituzte 4 testu edo gehiago. *Berria*n 9 egin ditu egile berak, eta egunkari hori da espezializazio-kota handiena lortu duena. Aitzitik, datu nabarmen gisa, adierazi egin behar da *Noticias de Gipuzko*an ez dagoela erredaktore bakar bat 4 albiste idaztera iritsi denik. *El País*ek eta *El Mundok* ere ez dute 4 albistetik gora editatu duten kazetaririk.

20

kazetari

sinatu dituzte
4 testu edo +

14

15

pertsona
asko
testu
gutxi

Pertsona adituek iritzi-zutabeak edo artikulua idazten parte hartzen dutenean, erredaktoreek jarraitu beharreko jarraibideen antzekoak jarraitu behar dituzte; hots, idazki gutxi ekoizten dituzte pertsona asko dago. Zenbait salbuespen aipagarri kenduta, elikaduraren esparruko elikagaien ekarpena oso puntuala eta egonkortasunik gabea da. 112 kontakizunetan guztira 60 adituk parte hartu dute: batez beste 1,9. Gainera, *El Correo* eta *Berria* bakarrik erabili dituzte 4 testu baino gehiago idatzi dituzten adituak.

txostena: 2012 elikagaien segurtasuna Euskadiko prentsan

Testuen jatorriaren esparru geografikoari dagokionez, erkidego-mailakoa da ia bakarrik. Argitaratutako informazioen % 81,5 esparru horretakoak dira. Bestalde, nazioarteko gaiei buruzko albisteak % 10,8 izan dira, eta estatu-mailakoak % 7,7.

81,5% **16**
Euskal Herria

17

pertsonalak
erakundeak
agentziak
esparruko enpresak
aldizkari espezializatuak

Norberaren iturriak (311, hau da, % 37,9) erabili dira gehienbat albisteak egiteko. Ondoren, erakundeak (% 11,8), agentziak (% 4,9), elikaduraren esparruko enpresak (% 3,8) eta, azkenik, aldizkari espezializatuak (% 2,3) daude. Garrantzitsua da iturriak aipatzen ez duten albistearen proportzioa (322 dira guztira; hots, % 39,3); baina, albiste laburren kopuru handia kenduta (154), horietan iturria inoiz aipatzen ez denez gero, datu hori nabarmen murrizten da.

78 kontakizunetan norberaren izenean jarduten duten iturriak daude, eta oso gutxitan parte hartzen du horietako batek albisteren batean. Talde horren baitan, 9k bakarrik esku hartu dute bi informaziotan edo gehiagotan: gehienbat bitan esku hartu dute. Organismoren baten bozeramaile gisa jarduten duten norbanakoen iturriak 233 txertatzetan ageri dira. Gehienak administrazioaren eta Elikagaien Segurtasunaren Arloaren baitakoak dira (% 35,2). Ondoren, zientzialari eta adituenak (% 29,6), gizarteko ordezkariak (% 24,9) eta elikakateko kideenak (% 10,3) daude.

%75
bozeramaile
↓
administrazioa
Elikagaien Segurtasuna
zientzialariak eta adituak
gizarteko ordezkariak
elikakateko kideak

18

19

Administrazioa
governuz
kanpoko erakundeak
sindikatuak
alderdiak
nazioarteko
erakundeak

Bozeramailerik gabe iturri gisa jardute duten erakundeek 97 testu ekoitzi dituzte. Arruntenak, lehenengo eta behin, administrazioaren baitakoak dira (% 36,1). Ondoren daude governuz kanpoko erakundeak, sindikatuak, alderdiak, etab. (% 26,8), eta, azkenik, nazioarteko organismoak; hala nola, FAO, OME edo MME (% 11,3). Iturri gisa jarduten duten gainerako erakundeek ehunekoak egiazki txikiak dira.

txostena: 2012 elikagaien segurtasuna Euskadiko prentsan

Guztira elikaduraren adarreko 17 enpresak esku hartzen dute, iturri gisa, informazio guztien % 3,8n. Gehienek baten edo birritan egiten dute. Ez dira, beraz, ohiko iturriak, nahiz eta ekoizpenean parte hartzen duten. Halaber, lehiak eta aldizkari espezializatuak (19; hots, argitaratutako guztiaren % 2,3) zuzenean eragiten dute komunikabideen ekoizpenean, nahiz eta horien presentzia garrantzitsua ez izan. Aldizkari zientifikoak potentzial handiko iturriak dira, baina oso gutxi erabiltzen dira. Agentziei dagokienez, EFE izan da aztertutako bakarra ia; izan ere, horren bidez bideratu dira argitaratutako 40 informazio-etatik, 34.

epresak
testuen
%3,8
agentziak
%5
aldizkariak
%2,3

20

21

**“arrisku”
hitza**

Albiste guztien artean, 47tan bakarrik (% 5,7) erabili da, berariaz, “arriskua” hitza. Ehuneko hori hain txikia da, funtsean, 2012an ez direlako elikadura-arrisku garrantzitsurik sortu.

Gainera, arriskuren bat egon denean, ez du osasun-arazorik eragin euskal herritarren artean. Arriskuez hitz egiten denean, kontrol- eta/edo prebentzio-neurriak emateko joera dago (txertatzen % 46,8), eta aholkuak ematen dira kasuen erdian (% 50).

**Ez kezkarazi
Ohartarazi**

**neutroa
inoiz ez
negatiboa**

Albiste horien ikuspegia neutroa da ia beti (% 82,9), eta puntualki ikuspegi positiboa (% 17,1) ematen dute. Inoiz ez da ikuspegi negatiboa ematen.

22

Gehienetan agertzen diren gaiak dagokienez, arriskuei buruzko 47 albisteen artean, % 38,3 “osasuna” gaiari dagokio, % 14,9 nutrizioari, % 12,8 elikagaiei, elikadurari eta elikadura-arriskuei, eta % 8,4 irisgarritasunari. Erabilitako gainerako gaiak ez dira % 2,1 baino gehiago. Gainera, egunerokotasunaren ikuspegitik, arrisku-albiste guztien artetik, 28 (% 59,5) azken aldikoak dira, 18 (% 38,3) egunerokotasun iraunkorrekoak eta bakar bat (% 2,1) egunerokotasun luzatukoa. Datuok ikusita, ondoriozta daiteke testuak egun bakarrean kontsumitzen direla, informazioari dagokionez. Gainera, gai generikoei buruzkoak dira, eta gai horien egunerokotasuna mantendu egiten da denboran zehar.

txostena: 2012 elikagaien segurtasuna Euskadiko prentsan

- Prentsak gehien nabarmendutako gaien artean, beste batzuen gainera, txertatze-kopuruari dagokionez, aipagarriak dira elikagaien irisgarritasunarekin lotutakoak. Hori krisi ekonomikoak talde jakin batzuetan sortu dituen arazoaren adierazle izan daiteke; zehazki, arazoak daude elikadura duinerako sarbidea izateko, eta arazook larriagotu egin dira 2012ko bigarren sei hileko-koan, ziur asko ekonomiaren beraren hondatze orokorraren ondorioz.
- Bigarrenik, aipatzekoak dira elikagaien kontsumoari lotutako ohitura osasungarriak.
- Azkenik, gai batzuk gutxitan agertzen badira ere, komunikabideetan badago horiek azpimarratzeko joera, ziur asko giza osasunean dituzten ondorioengatik: alergiak, intoxikazioak, elikagaien kaltegabetasuna.

23

1. irisgarritasun arazoak

2. kontsumo-ohitura osasungarriak

3. alergiak intoxikazioak elikagaien kaltegabetasuna